

ZAKON O VARNI HRANI IN KRMI

(ZVHK)

A. UVODNA POJASNILA

V Republiki Sloveniji področje varne hrane trenutno urejajo Zakon o veterinarskih merilih skladnosti (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12 – ZdZPVHVVR, 23/13 – ZZZiv-C, 40/14 – ZIN-B in 22/18; v nadaljnjem besedilu ZVMS), Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23; v nadaljnjem besedilu: ZKme-1) in Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živali (Uradni list RS, št. 52/00, 42/02 in 47/04 – ZdZPZ; v nadaljevanju ZZUZIS). Področje varne krme pa je urejeno v Zakonu o krmi (Uradni list RS, št. 127/06 in 90/12 – ZdZPVHVVR ZKrm-1) in ZVMS.

Zaradi več zakonov ter njihovih številnih sprememb in dopolnitev je zakonodajni okvir nepregleden ter težko razumljiv tako za uporabnike kot tudi nadzorne organe, poleg tega so posamezne iste vsebine urejene v več zakonih. Nacionalni zakonodajni okvir je tudi zastarel saj ni v celoti sledil dinamiki razvoja pravnih aktov EU ter spremembam v organizaciji organov pristojnih za nadzor na področju varnosti hrane in krme.

Vse navedeno je spodbudilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljnjem besedilu: MKGP), da predlaga nov Zakon o varni hrani in krmi, ki sistemsko ureja vse vsebine na področju varnosti hrane in krme, vključno s prehranskimi dopolnili, živali za posebne skupine ter materiali in izdelki, namenjenimi za stik z živali. Nov zakon bo služil kot pravna podlaga vsem organom na področju varne hrane in krme, ne glede na njihove pristojnosti.

Na nivoju Unije je na področju varne hrane in krme vzpostavljen kompleksen in povezan sistem zakonodajnih pravil, ki zajema celotno prehransko verigo, od zdravja živali in varstva rastlin, pridelave, predelave in distribucije živil in krme, vključno s prodajo na drobno ter uvozom in izvozom. Kljub temu, da je področje varnosti živil in krme skoraj v celoti harmonizirano pa zakonodaja Unije omogoča, da države pravila za posamezne dejavnosti opredelijo z nacionalno zakonodajo.

Zakon povzema EU zakonodajo na področju hrane in krme, ki na nivoju EU spada v področje dela DG Sante. V skladu s strategijo „od vil do vilic“ zakon določa pravila in zahteve za zagotavljanje varnosti hrane in krme v vseh fazah prehranske verige. Del hrane, ki ga na nivoju EU regulira DG Agri, bo urejen v Zakonu o hrani.

Zakon o varni hrani in krmi vsebuje naslednje vsebinske sklope:

- temeljne določbe;
- skupne določbe za živila, krmo ter materiale in izdelke, namenjene za stik z živali;
- pogoji za dajanje na trg živil in krme;
- posebni pogoji za dajanje na trg živil in krme;
- naravna mineralna voda, izvirska voda in namizna voda;
- posebne določbe za živila;
- prehranska dopolnila in živila za posebne skupine;
- mikrobiološki merila za živila, zoonoze, rezidua in onesnaževala;
- posebne določbe za krmo;
- materiali in izdelki namenjeni za stik z živali;
- vstop v unijo in izvoz živil in krme;
- zbirke podatkov;
- pristojbine za izvajanje uradnega nadzora in stroški uradnega nadzora;
- nadzor;
- kazenske določbe.

TEMELJNE DOLOČBE

Predlog zakona opredeljuje pristojne organe za izvajanje zakona in predpisov Unije s področja varnosti hrane in krme ter za izvajanje nadzora na tem področju, pri čemer sledi opredelitvi delovnih področij posameznih organov na področju varne hrane in krme kot so opredeljeni v Uredbi o organih v sestavi ministrstev. Pristojnosti posameznih organov za izvajanje predpisov in nadzora na področju varne hrane in krme so že določene v trenutno veljavni zakonodaji in se s predlogom zakona bistveno ne spreminjajo. V predlog zakona se iz trenutno veljavnega Zakona o kmetijstvu prenašajo tudi določbe vezane na Svet za varno hrano in krmo, ki je strokovnem posvetovalno telo ministra na področju zagotavljanja varne hrane ter pravila za pripravo in sprejem nacionalnega programa na področju prehranjevanja, varne hrane in obvladovanja debelosti prebivalcev.

SKUPNE DOLOČBE ZA ŽIVILA, KRMO TER MATERIALE IN IZDELKE, NAMENJENE ZA STIK Z ŽIVILI

Predlog zakona v skupnih določbah za živila, krmo ter materiale in izdelke namenjene za stik v živilih opredeljuje splošna načela in postopke na katerih temelji odločanje na področju varnosti živil. V ta namen se z zakonom določajo institucije za izdelavo ocen tveganj, pravila za sprejem začasnih ukrepov, ki jih sprejmejo pristojni organi kadar živila ali krma predstavljajo tveganje za zdravje ljudi, živali ali okolje ter zaščitnih ukrepov, ki jih sprejme Vlada kadar tveganja, ki ga predstavljajo živila in krma ni možno na zadovoljiv način obvladati z ukrepi, ki so že bili sprejeti na nivoju Unije.

Določajo se tudi pravila za obveščanje javnosti, pristojnih organov ter drugih prejemnikov živil in krme kadar obstaja utemeljen sum, da neko živilo ali krma lahko predstavljata tveganje za zdravje in živali ali predstavljajo goljufive prakse, ter nacionalne kontaktne točke za sodelovanje v sistemu hitrega obveščanja za živila in krmo (RASFF), v mreži za upravno pomoč in sodelovanje (AAC) in mreži EU za boj proti goljufijam ter njihove naloge.

Predlog zakona tudi podrobneje opredeli kaj pomeni goljufiva praksa. Goljufiva praksa pomeni namerno kršitev pravil z namenom zavajanja potrošnikov oziroma drugih izvajalcev dejavnosti in pridobivanja premoženjske koristi. Za razliko od neskladnosti s pravili morajo biti za goljufivo prakso izpolnjeni štirje ključni elementi: kršitev pravil, namernost, zavajanje in pridobitev premoženjske koristi. Pomembno je tudi, da so za goljufive prakse predvidene posebne višje kazenske sankcije in da se o primerih goljufivih praks obvešča javnost.

POGOJI ZA DAJANJE NA TRG ŽIVIL IN KRME

Z zakonom se določajo splošna pravila ki jih morajo izpolnjevati živila in krma dana na trg, glede varnosti in skladnosti, registracije oziroma odobritve obrata, zahtev glede sledljivosti in zahtev v zvezi z označevanjem živil in krme.

Določa se zakonska podlaga, ki omogoča sprejem nacionalnih higienskih pravil za prodajo manjših količin živil na lokalnem trgu in nacionalna pravila za določena odstopanja od predpisanih zahtev za obrate in higienskih zahtev določenih v Uredbi 852/2004/ES, Uredbi 853/2004/ES in Uredbi 183/2005/ES, da se omogoči uporaba tradicionalnih metod proizvodnje ali delovanje obratov v regijah s posebnimi geografskimi omejitvami pod pogojem. Dodatno zakon na novo opredeljuje lokalni trg saj po mnenju Evropske Komisije prodaja živil na celotnem ozemlju Slovenije, ni možno v vseh primerih šteti za lokalno dejavnost, kot je zahtevano v členu 1(5)(b)(ii) Uredbe (ES) št. 853/2004.

Predlog zakona določa zahteve, ki jih morajo izpolnjevati obrati za pridelavo, predelavo in distribucijo živil in krme glede osebjaja, higiene, prostorov, opreme, notranjih kontrol in dokumentacije proizvodnje, postopek registracije in odobritve teh obratov, s tem povezana odstopanja in izjeme glede registracije.

Za opravljanje določenih dejavnosti izvajalci dejavnosti potrebujejo dovoljenje ali posebno dovoljenje pristojnega organa, zato zakon določa pogoje za izdajo posebnega dovoljenja za opravljanje določenih dejavnosti.

Uredba 852/2004 ES v Poglavlju III Priloge II omogoča, da proizvodnja živil izvaja tudi v prostorih, ki se uporabljajo predvsem kot zasebna stanovanjska hiša. V zakonu se določajo tudi pogoji za izvajanje dejavnosti proizvodnje živil in hrane v stanovanjskih prostorih, vključno z možnostjo prepovedi izvajanja dejavnosti in odvzemu registracije oziroma odobritve, če izvajalec dejavnosti ne dopusti izvedbo uradnega nadzora.

POSEBNI POGOJI ZA DAJANJE NA TRG ŽIVIL IN KRME

V poglavju, ki ureja posebne pogoje za dajanje na trg živil in krme so v predlogu zakona opredeljene zahteve, ki se nanašajo na živila in krmo in jih morajo upoštevati izvajalci živilske dejavnosti in izvajalci dejavnosti poslovanja s krmo. V tem sklopu so določene zahteve glede ostankov pesticidov, postopek dajanja na trg živil in krme z ostanki pesticidov v izjemnih okoliščinah, pristojni organi za pripravo nacionalnega nadzornega programa, poročanje ter postopek določanja mejnih vrednosti ostankov pesticidov.

Nadalje so določene zahteve za predelavo, uporabo in dajanje na trg gensko spremenjenih živil in krme, radioaktivnost živil in krme ter zahteve pod katerimi se lahko neuporabljena hrana ponovno vrne v agroživilsko verigo kot krma.

Zakon ureja tudi postopek potrjevanja nacionalnih smernic za dobro higiensko prakso in uporabo načel sistema HACCP, ki jih pripravijo predstavniki iz sektorja živilske dejavnosti in sektorja krme ter obveznost posodabljanja smernic ter preklic odobritve smernic.

Za izvajanje zahtev živilske zakonodaje so odgovorni izvajalci dejavnosti zato zakon podrobneje določa njihovo odgovornost za zagotavljanje varnosti živil in krme, izpolnjevanje predpisanih higienskih zahtev za živila in krmo in vzpostavitev sistema, ki temelji na načelih HACCP ter daje ministru pooblastilo, da predpiše vsebino programa za usposabljanje oseb, ki delajo v živilskem sektorju.

NARAVNA MINERALNA VODA, IZVIRSKA VODA IN NAMIZNA VODA

V skladu z definicijo hrane (živila) iz Uredbe 178/2002/ES, ki določa splošna načela živilske zakonodaje in varnost hrane, sodi v okvir hrane tudi voda. Področje pitne vode, ki zajema tudi predpakirano izvirsko in predpakirano namizno vodo, je v Sloveniji delno urejeno v Uredbi o pitni vodi, ki določa kemijske zahteve za predpakirano izvirsko in predpakirano namizno vodo ter mikrobiološke zahteve in postopke za pripravo predpakirane namizne vode. Omenjena uredba ostane v veljavi tudi po uveljavitvi tega zakona. Zakon o varni hrani in krmi ureja pogoje za dajanje na trg predpakirane naravne mineralne vode, izvirske vode in namizne vode in daje pravno podlago za pripravo podzakonskih predpisov. Podrobneje pojasnjuje pomen izrazov s tega področja, določa pristojni organ njegove naloge in daje podlago za določitev uradnega laboratorija oziroma imenovanje organizacij za ugotavljanje skladnosti. Prav tako predpisuje označevanje in prepoved zamenljivosti teh označb. Zakon tudi določa postopke za priznavanje in pogoje za uporabo posebnih navedb naravnih mineralnih vod ter vodenje evidenc za predpakirane naravne mineralne vode, vključno z omejitvami glede dodajanja določenih snovi in zahtevami za označevanje takšnih izdelkov.

POSEBNE DOLOČBE ZA ŽIVILA

Z namenom zagotoviti potrošnikom informacije o živilih zakon določa, da morajo biti živila predpisano označena, vključno z označevanjem prehranskih in zdravstvenih trditev. Zakon ureja tudi pravila oglaševanja, vključno s prepovedjo zavajajočega označevanja ali oglaševanja živil. Posebej so opredeljena pravila za označevanje alergenov in obveznost določitve odgovorne osebe ali pooblaščenca, če živila oglašuje ali trži pravna ali fizična oseba, ki nima prebivališča v Sloveniji ter

zakonska podlaga za določitev podrobnejših pogojev za način označevanja in zagotavljanja sledljivosti ter nacionalnih ukrepov, ki jih lahko držav sprejmejo skladno z Uredbo 1169/2011/EU ter pravil za označevanje nepredpakiranih živil za katera EU ne določa podrobnih pravil.

Uredba 178/2002/ES določa, da se živila, ki niso varna ne smejo dajati v na trg zato se z zakonom opredeljuje kdaj živila ne izpolnjujejo zahtev glede varnosti iz 14. člena omenjene uredbe. Zaradi zagotavljanja varnosti živil zakon opredeljuje tudi zdravstvene zahteve za osebe, ki prihajajo v stik z živilo

Uredba 853/2004/ES o higieni živil živalskega izvora se ne uporablja za primarno pridelavo za zasebno domačo uporabo in domačo pripravo, obdelavo ali skladiščenje hrane za zasebno domačo porabo, zato se z zakonom določajo pravila za zakol živali za lastno domačo porabo, vključno z vrstami živali, ki jih je dovoljeno zaklati doma in obveznostjo upoštevanja pravil glede zdravja in zaščite živali ter ravnanja s stranskimi živalskimi proizvodi. Meso iz zakola za lastne potrebe in proizvodi iz tega mesa se lahko porabijo samo za prehrano članov družine, ki prebivajo v gospodinjstvu in morebitno najeto delovno silo. Prepovedano je dajanje na trg mesa in proizvodov, ki izvirajo iz zakola za lastne potrebe.

Poleg splošnih pogojev za obrate in za dajanje živil na trg se za prodajo živil na premičnih stojnicah izven tržnic z zakonom določa dodatne pogoje, da mora izvajalec dejavnosti pred pričetkom prodaje pridobiti dovoljenje lastnika zemljišča oziroma soglasje upravljalca ceste ter obveznost registracije dejavnosti prodaje na premičnih stojnicah za izvajalce dejavnosti iz drugih držav članic.

Z zakonom se izvajalcem dejavnosti nalaga obveznost, da lahko na trg dajejo le obogatena živila, nova živila, obsevana živila in aditive, arome, encime ali živila nastala z uporabo teh snovi ter uporabljajo ekstrakcijska topila, ki so skladna s predpisi Unije. Zakon določa tudi pristojne organe za spremljanje vnosa aditivov in arom in pristojni organ za posvetovanje o statusu novega živila ter pravno podlago, za določitev podrobnejših pogojev za uporabo ekstrakcijskih topil in pravno podlago za predpis pogojev za obvezno dodajanje vitaminov ali mineralov oziroma omejitev uporabe določenih drugih snovi.

PREHRANSKA DOPOLNILA IN ŽIVILA ZA POSEBNE SKUPINE

Prehranska dopolnila

Predlog zakona določa, da se prehranska dopolnila lahko dajejo na trg le v predpisani sestavi in količinah, ki ne škodujejo zdravju, naštetje so snovi, ki jih prehranska dopolnila lahko vsebujejo, pod pogojem, da je njihova varnost v prehrani ljudi znanstveno utemeljena, predpisana je tudi oblika prehranskih dopolnil. Določeno je, da se za proizvodnjo prehranskih dopolnil lahko uporabijo samo vitamini in minerali in njihove oblike v skladu s predpisi Unije. Nadalje je z zakonom za osebe mlajše od 12 mesecev predvidena prepoved dajanja prehranskih dopolnil v promet, urejena je pravna podlaga za sprejem podzakonskega predpisa s katerim bi Vlada določila podrobnejše pogoje glede sestave, proizvodnje in načina dajanja prehranskih dopolnil v promet. Za mejne izdelke pa je določeno, da se uporabi določbe predpisa, ki ureja zdravila.

Predlog zakona med drugim določa pravila glede označevanja, predstavljanja in oglaševanja prehranskih dopolnil, ki morajo biti tudi v skladu s predpisi, ki urejajo zagotavljanje informacij o živilih potrošniku ter prehranske in zdravstvene trditve na živilih in s tem zakonom. Z zakonom je predvidena prepoved oglaševanja in promocije prodaje prehranskih dopolnil, namenjenih osebam od 12 mesecev do treh let ter razdeljevanje vzorcev prehranskih dopolnil, brezplačnih ali po znižanih cenah ali prehranskih dopolnil v katerikoli drugi obliki za promocijske namene preko sistema zdravstvenega varstva ali preko zdravstvenih delavcev oziroma sodelavcev.

Za snovi, ki jih prehranska dopolnila lahko vsebujejo je določena zahteva, da morajo predstavljati povprečne vrednosti.

Urejena je pravna podlaga za sprejem podzakonskega predpisa s katerim bi Vlada določila podrobnejše pogoje in zahteve označevanja, predstavljanja in oglaševanja prehranskih dopolnil.

Z namenom dodatne zaščite potrošnikov in varovanja javnega zdravja je v predlogu zakona določeno, da sta predstavljanje in oglaševanje prehranskih dopolnil pri izdajateljih televizijskih medijev in ponudnikih avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo, na spremnih gradivih ali katerih koli drugih sredstvih javnega obveščanja, vključno s sodobnimi tehnološkimi orodji ali verbalno komunikacijo oblikovana na način, da se prepreči zavajanje potrošnikov z možnostjo zamenjave učinkov prehranskega dopolnila z učinki zdravila.

Na koncu člena je urejena še pravna podlaga za podrobnejšo določitev vsebine in oblike predstavljanja in oglaševanja.

Živila za posebne skupine

Za živila na osnovi predelanih žit in otroško hrano, ki izpolnjujejo posebne zahteve zdravih dojenčkov in majhnih otrok, ki se odstavljajo od dojenja, in majhnim otrokom kot dopolnilo k prehrani oziroma za njihovo postopno prilagajanje na običajno hrano predlog zakona določa, da se tržijo, izdelujejo in označujejo v skladu z Direktivo 2006/125/ES, podrobnejše pogoje pa določi minister, pristojen za zdravje.

Za živila za posebne zdravstvene namene, pripravljene za zadovoljitev potreb dojenčkov je določeno, da morata biti sestava in informacije v skladu z zahtevami evropske zakonodaje in s tem zakonom. Predvidena je prepoved oglaševanja tovrstnih živil, vključno s prepovedjo za oglaševanje prek storitev informacijske družbe, v publikacijah specializiranih za nego dojenčkov in znanstvenih publikacijah.

Za začetne formule za dojenčke in nadaljevalne formule je določeno, da morajo biti označevanje, predstavljanje in oglaševanje v skladu z zahtevami evropske zakonodaje in s tem zakonom.

S predlogom zakona je predvidena prepoved oglaševanja začetnih formul za dojenčke vključno s prepovedjo za oglaševanje prek storitev informacijske družbe, v publikacijah specializiranih za nego dojenčkov in znanstvenih publikacijah.

Za učinkovitejši nadzor nad prehranskimi dopolnili in živili za posebne skupine predlog zakona nalaga nosilcem živilske dejavnosti obvezo prve prijave, obveščanje o spremembi sestave izdelka in o prenehanju prodaje živila. Ob prvi prijavi je predvideno tudi plačilo pristojbine.

Na koncu člena je urejena pravna podlaga za določitev podrobnejših pogojev glede pristojnih organov, prve prijave, rokov in višine pristojbin.

MIKROBIOLOŠKI MERILA ZA ŽIVILA, ZOOZOZE, REZIDUA IN ONESNAŽEVALA

Zakon določa obveznost izvajalcev dejavnosti, da zagotavljajo skladnost živil z mikrobiološkimi merili ter zakonsko podlago za sprejem nacionalnega predpisa glede določenih odstopanj za izvajalce dejavnosti z majhnim obsegom proizvodnje kot je določeno v Uredbi Komisije 2073/2005/ES ali določitev nacionalnih mikrobioloških parametrov.

Opredeljuje tudi pravila za zagotavljanje monitoring zoonoz in povzročiteljev zoonoz, ki ga izvajajo države članice skladno z Direktivo 2003/99/ES ter določa obveznosti izvajalcev dejavnosti in laboratorijev v primeru izbruha ali sum izbruha alimentarne okužbe ali nenadnega pojava povzročiteljev zoonoz.

Za izvajanje programov za nadzor zoonoz in povzročiteljev zoonoz za doseganje ciljev Unije za zmanjševanje razširjenosti zoonoz in njihovih povzročiteljev kot je opredeljeno z Uredbo 2160/2003/ES se z zakonom določajo pravila izvajanja teh programov vključno s pravili za laboratorije ter pravili za izplačilo nadomestil za zaklane ali usmrčene živali v primeru ugotovitve zoonoz ali povzročiteljev zoonoze, ki jih določi ministre s predpisom.

Z zakonom se določa obveznost preprečevanje škodljivih posledic ostankov farmakološko aktivnih snovi in pristojni organ za pripravo nacionalnega načrta nadzora uporabe farmakološko aktivnih snovi, ki so odobrene kot zdravila za uporabo v veterinarski medicini ali kot krmni dodatek, ter prepovedanih ali

nedovoljenih farmakološko aktivnih snovi in njihovih ostankov. Določa se tudi prepoved dajana na trg in uporabe določenih snovi, ki imajo hormonalno ali tirostatično delovanje in beta-agonistov ter drugih snovi določenih s predpisi Unije pri živalih in opredeljuje pojem nezakonitega zdravljenja.

Prav tako se z zakonom določa obveznost izvajalcev dejavnosti, da zagotovijo, da živila dana na trg ne presegajo mejnih vrednosti ostankov onesnaževal določenih z zakonodajo Unije, ter pristojne organe za pripravo načrta nadzora nad ostanki onesnaževal v živilih, njegovo izvajanje in poročanje podatkov EFSA.

POSEBNE DOLOČBE ZA KRMO

Proizvodnja, vključno s primarno pridelavo, predelava, prevoz, skladiščenje krme, dajanja krme na trg, krmljenje živali, uvoz in izvoz krme potekati ob upoštevanju pogojev, določenih s predpisi Unije. Osnovni pogoji so predpisani v Uredbi 183/2005 ES in v primeru krme živalskega izvora in živalskih stranskih proizvodov tudi v Uredbi 1069/2009 ES in njenih izvedbenih uredbah.

V zakonu se določa tudi pogoje za pridelavo, proizvodnjo in označevanje ekološke krme – Uredba 2018/848/EU.

Zakon določa tudi pravila za proizvodnjo dajanje na trg in uporabo medicirane krme in daje pravno podlago za izdajo podzakonskega predpisa glede dostopnosti zdravil za proizvodnjo medicirane krme in veterinarskega recepta za medicirano krmo in vrste krme. Osnovna pravila za dajanje na trg in uporabo medicirane krme so predpisana z Uredbo 2019/4 EU. Uporaba medicirane krme v preventivne namene je prepovedna.

Nosilci dejavnosti poslovanja s krmo, ki dajejo krmo na trg, morajo zagotoviti, da je krma označena in predstavljena v skladu s predpisi Unije – Uredba 767/2009 ES. Krma, ki se daje na trg v Republiki Sloveniji, mora biti označena v slovenskem jeziku.

Zakon tudi določa, da nosilci dejavnosti poslovanja s krmo lahko dajejo na trg, predelujejo ali uporabljajo le tiste krmne dodatke in premikse, ki izpolnjujejo pogoje, določene s predpisi Unije – Uredba 1831/2003 ES. Ker imajo nekateri krmni dodatki tudi dovoljenje za uporabo v vodi za pitje, zakon ureja tudi uporabo krmnih dodatkov v vodi za pitje in določa kdaj voda za pitje živali ne izpolnjuje zahtev iz prvega odstavka 3. člena Uredbe 1831/2003/ES glede varne uporabe krmnih dodatkov.

Dajanje na trg nekaterih posamičnih krmil in proizvodnja, skladiščenje, dajanje na trg za namen izvoza in izvoz krmnih dodatkov, predmešanic in krmnih mešanic, ki vsebujejo krmne dodatke, ki nimajo dovoljenja za dajanje na trg in uporabo v Skupnosti, ter izjemno uporabo snovi kot krmnega dodatka na nivoju EU še ni harmonizirano, zato je v zakonu pravna podlaga za izdajo podzakonskih predpisov za določitev nacionalnih pogojev za dajanje na trg takih proizvodov.

Poleg pogojev za dajanje na trg in uporabo krme zakon določa tudi merila, kdaj se šteje, da je krma ne izpolnjuje zahtev glede varnosti iz 15. člena Uredbe 178/2002/ES. V tem členu je tudi pravna podlaga za sprejem podzakonskega predpisa s katerim lahko minister predpiše dodatna merila glede varnosti krme. Trenutno to področje ureja Pravilnik o pogojih za zagotavljanje varnosti krme (Uradni list RS, št. 58/11, 35/14 in 9/20).

Zakon ureja tudi področje doniranja krme, določa, kdo so lahko prejemniki donirane krme in pogoje za doniranje krme.

MATERIALI IN IZDELKI NAMENJENI ZA STIK Z ŽIVILI

Materiali in izdelki, namenjeni za stik z živilii, se lahko dajejo na trg, če se proizvajajo v skladu z dobro proizvodno prakso, tako da v normalnih ali predvidljivih pogojih uporabe njihove sestavine ne prehajajo

v živila v količinah, ki bi lahko ogrožale zdravje ljudi ali povzročale nesprejemljivo spremembo v sestavi živil ali povzročale poslabšanje njihovih organoleptičnih lastnosti. Zakon določa, da se morajo nosilci dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilo, ki proizvajajo, predelujejo ter prva dajejo v promet v Republiki Sloveniji materiale in izdelke, namenjene za stik z živilo, registrirati svoje obrate pri Zdravstvenemu inšpektoratu Republike Slovenije. Zakon določa tudi posebne ukrepe za določene materiale in izdelke, namenjen za stik z živilo, za katere je potrebno nacionalni prenos predpisov Unije in možnost sprejetja posebnih ukrepov za določene za materiale in izdelke, namenjen za stik z živilo, ki niso določeni s predpisi Unije.

VSTOP V UNIJO IN IZVOZ ŽIVIL IN KRME

V sklopu uvoz in izvoz živil in krme se določa pogoje, ki jih morajo izpolnjevati živila in krma, ki se uvažajo v ali izvažajo, dokumentacija, ki mora spremljati pošiljke in obveznosti izvajalcev dejavnosti (najava pošiljke, plačilo pristojbine).

Predlog zakona določa osnovna pravila glede varnosti uvoženih živil in krme in pri tem povzema določila Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (11. člen navedene uredbe).

Osnovna pravila glede obveznosti izvajalcev dejavnosti da pošiljko predložijo v uradni nadzor pred vstopom pošiljke in obveznosti pristojnih organov za izvajanje nadzora ureja Uredba 2017/625 (Uredba o uradnem nadzoru), potrebno pa je določiti pristojne organe za nadzor pred vstopom pošiljk, kar trenutno ureja Uredba o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmaceutskih sredstev (Uradni list RS, št. št. 129/20).

Tudi pogostnost pregledov za določene primere določa EU zakonodaja, v kolikor pogostnost ni predpisana v EU zakonodaji, pa pogostnost pregledov določi pristojni organ. Ta pravila so deloma že povzeta v Zakonu o veterinarskih merilih skladnosti in Uredbi o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmaceutskih sredstev (Uradni list RS, št. št. 129/20).

Zakon ureja tudi primere, ko mora izvajalec dejavnosti za vstop blaga, izvzetega iz obveznosti uradnega nadzora po 48. členu Uredbe 2017&625/EU predhodno pridobiti dovoljenje.

Predlog zakona določa osnovna pravila glede zagotavljanja varnosti izvoženih živil in krme in pri tem povzema določila Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (12. člen navedene uredbe). Pravila za ponovni izvoz oz. vračanje uvoženih pošiljk v tretjo državo so določena v Uredbi 2017/625, v 72. členu in so povzeta v tem zakonu.

Pravila glede obveznosti izvajalcev dejavnosti in pristojnih organov glede izvajanja nadzora ureja Uredba 2017/625 (Uredba o uradnem nadzoru). Ta pravila do deloma že povzeta v Zakonu o veterinarskih merilih skladnosti in Uredbi o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmaceutskih sredstev (Uradni list RS, št. 129/20).

Predlog zakona določa, da morajo pošiljke namenjene izvozu oz. ponovni odpremi izpolnjevati pogoje, določene s predpisi Unije, če predpisi tretje države (države uvoznice) ne določajo drugače, oziroma so z namembno tretjo državo sklenjeni sporazumi na nivoju Unije ali dvostransko na področju zahtev glede varnosti živil.

Ta člen tudi določa pravila obveznost nosilca živilske dejavnosti in dejavnosti poslovanja s krmo, da za izvedbo uradnega nadzora pristojnemu organu plačajo pristojbino.

Predlog zakona povzema osnovna pravila glede priprave veterinarskih spričeval za izvoz, najavo pošiljke za izvoz in postopek potrjevanja izvoznih veterinarskih spričeval trenutno ureja Zakon o veterinarskih merilih skladnosti. V delu, ki se nanaša na živila živalskega izvora, ŽSP in krma), se določbe ustrezno prenašajo v ta zakon.

Predlog zakona na splošno določa pravila za pripravo obrazcev spričeval za izvoz v primeru, ko je to dogovorjeno med EU in tretjimi državami v mednarodnih sporazumih oz. na nivoju EU, kot tudi v bilateralnih protokolih oz. dogovorih med Slovenijo in določeno tretjo državo.

Natančnejše pogoje glede postopka priprave novih obrazcev veterinarskih spričeval za izvoz, obrazca in postopka najave pošiljke za izvoz pa določa Pravilnik o pripravi veterinarskih spričeval za izvoz in postopku najave pošiljk (Uradni list RS, št. 11/23 in 42/43 - popr.) Predlog zakona določa tudi pravno podlago za pristojbine za izdajo veterinarskega spričevala za izvoz.

Predlog zakona določa tudi postopek, ko so za pridobitev dovoljenja za izvoz v določene tretje države s strani države uvoznice zahtevani izredno dolgotrajni in administrativno zahtevni postopki. Zato je pomembno vključiti to določbo, da se postopki pričnejo kadar je izkazan resen interes branžne industrije. Le tako je namreč mogoče smotno izkoristiti omejene kadrovske kapacitete.

Predlog zakona določa pravila za primere, ko zaradi zahtev uvoznika v tretji državi, ali na zahtevo pristojnega organa v tretji državi, izvoznik poda vlogo za izdajo potrdila o dejstvu, ki pa ni v obliki spričevala, temveč potrdila. V takšnih primerih se za izdajo potrdila na obračuna pristojbina kot je predvidena za izdajo veterinarskih spričeval za izvoz. Gre za izdajo potrdila na vlogo stranke.

ZBIRKE PODATKOV

Z zakonom se urejajo pravila glede upravljanja zbirk podatkov za potrebe tega zakona. Podatki iz zbirk podatkov, ki so določene z zakonom, se obdelujejo za namen izvajanja uredb iz drugega in tretjega odstavka prvega člena tega zakona. Podatke se zbira v javnem interesu. Živila ter materiali in izdelki, namenjeni za stik z živali, morajo izpolnjevati pogoje za varovanje zdravja ljudi ter zaščito interesov potrošnika v vseh fazah proizvodnje, predelave in distribucije. Krma mora izpolnjevati pogoje za dajanje na trg in varnosti krme, uporabo živalskih stranskih proizvodov in pridobljenih proizvodov v delu, ki se nanašajo na krmo in pogoje označevanja krme.

Določeni podatki se v javnem interesu opredelijo kot javni ali javno dostopni. Zakon opredeljuje, kateri podatki so javni. Izvajalce dejavnosti, se s tem zakonom zavezuje k poročanju podatkov, ki lahko predstavljajo poslovno občutljive podatke. Z zakonom se določi, da se podatki o odobrenih obratih objavijo na državnem spletnem portalu, podatki o registriranih obratih pa so posamično javno dostopni.

V zakonu so tudi pravne podlage za povezovanje z drugimi podatkovnimi zbirkami, prevzemanje podatkov iz drugih zbirk podatkov, namen in način posredovanja podatkov in dostop do zbirk podatkov. Z namenom zmanjšanja administrativnih ovir ta zakon ureja tudi, da lahko izvajalci dejavnosti, ki so vpisani v Register obratov, podatke z upravo izmenjujejo elektronsko.

B. BESEDILO ČLENOV

Zakon o varni hrani in krmi

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

- (1) Ta zakon določa pristojne organe, uradni nadzor in programe spremljanja, obveznosti izvajalcev živilske dejavnosti, nosilcev dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živali in dejavnosti poslovanja s krmo, njihove obveznosti za dajanje živil, materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živali, in krme na trg Evropske Unije (v nadaljnjem besedilu: Unije), ter pri vnosu v Unijo ali izvozu, ukrepe na področju varne hrane in krme, pogoje, ki jih morajo izpolnjevati živila ter materiali in izdelki, namenjeni za stik z živali, da se varuje zdravje ljudi ter zaščitijo interesi potrošnika v vseh fazah proizvodnje, predelave in distribucije, pogoje za dajanje na trg in varnost krme, živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode v delu, ki se nanašajo na krmo, označevanje krme, zbirke podatkov, nadzor nad izvajanjem tega zakona ter prekrške in sankcije za kršitve določb tega zakona.
- (2) Ta zakon ureja izvajanje:
1. Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL L št. 31 z dne 1. 2. 2002, str. 1), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/908 z dne 17. januarja 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta glede števila in poimenovanja stalnih znanstvenih svetov evropske agencije za varnost hrane (UL L z dne 20.3.2024), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 178/2002/ES);
 2. Uredbe (ES) 852/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (UL L št. 139 z dne 30. aprila 2004, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo z Komisije (EU) 2021/382 z dne 3. marca 2021 o spremembi prilog k Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 o higieni živil v zvezi z upravljanjem na področju živilskih alergenov, prerazporejanjem hrane in kulturo varnosti hrane (UL L št. 74 z dne 4. marec 2021 str. 3), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 852/2004/ES);
 3. Uredbe (ES) 853/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o posebnih higienskih pravilih za živila živalskega izvora (UL L št. 139 z dne 30. aprila 2004, str. 55), zadnjič spremenjene z Uredbo Sveta (EU) št. 517/2013 z dne 13. maja 2013 o prilagoditvi nekaterih uredb ter odločb in sklepov na področjih prostega pretoka blaga, prostega gibanja oseb, prava družb, politike konkurence, kmetijstva, varnosti hrane, veterinarske in fitosanitarne politike, prometne politike, energetike, obdavčitve, statistike, vseevropskih omrežij, pravosodja in temeljnih pravic, pravice, svobode in varnosti, okolja, carinske unije, zunanjih odnosov, zunanje, varnostne in obrambne politike ter institucij zaradi pristopa Republike Hrvaške (UL L št. 158 z dne 10. junij 2013 str.1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 853/2004/ES);
 4. Uredbe (ES) št. 2065/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. novembra 2003 o aromah dima, ki se uporabljajo ali so namenjene uporabi v ali na živilih (UL L št. 309 z dne 26. 11. 2003, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) št. 2019/1381 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o preglednosti in trajnosti ocenjevanja tveganja v prehranski verigi v EU ter o spremembah uredb (ES) št. 178/2002, (ES) št. 1829/2003, (ES) št. 1831/2003, (ES) št. 2065/2003, (ES) št. 1935/2004, (ES) št. 1331/2008, (ES) št. 1107/2009, (EU) 2015/2283 in Direktive 2001/18/ES (UL L št. 231 z dne 6. 9. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2065/2003/ES);

5. Uredbe (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o gensko spremenjenih živilih in krmi (UL L št. 268 z dne 18. 10. 2003, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) št. 2019/1381 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o preglednosti in trajnosti ocenjevanja tveganja v prehranski verigi v EU ter o spremembah uredb (ES) št. 178/2002, (ES) št. 1829/2003, (ES) št. 1831/2003, (ES) št. 2065/2003, (ES) št. 1935/2004, (ES) št. 1331/2008, (ES) št. 1107/2009, (EU) 2015/2283 in Direktive 2001/18/ES (UL L št. 231 z dne 6. 9. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1829/2003/ES);
6. Uredbe (ES) št. 1830/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o sledljivosti in označevanju gensko spremenjenih organizmov ter sledljivosti živil in krme, proizvedenih iz gensko spremenjenih organizmov, ter o spremembi Direktive 2001/18/ES (UL L št. 268 z dne 18. 10. 2003, str. 24), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) št. 2019/1243 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o prilagoditvi več zakonodajnih aktov, v katerih je določena uporaba regulativnega postopka s pregledom, členoma 290 in 291 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 198 z dne 25. 7. 2019, str. 241), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1830/2003/ES);
7. Uredbe (ES) št. 2160/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o nadzoru salmonelle in drugih opredeljenih povzročiteljih zoonoz, ki se prenašajo z živali (UL L št. 325 z dne 18. december 2003, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) št. 2016/429 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o prenosljivih boleznih živali in o spremembi ter razveljavitvi določenih aktov na področju zdravja živali („Pravila o zdravju živali“), (UL št. 84 z dne 31.3.2016, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2160/2003/ES);
8. Uredbe (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o dodajanju vitaminov, mineralov in nekaterih drugih snovi živilom (UL L št. 404 z dne 30. 12. 2006, str. 26), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) št. 2023/1065 z dne 1. junija 2023 o spremembi Priloge II k Uredbi (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta glede nikotinamid ribozid klorida, dodanega živilom (UL L št. 143 z dne 2. 6. 2023, str. 6), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1925/2006/ES);
9. Uredbe (ES) št. 1331/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o vzpostavitvi skupnega postopka odobritve za aditive za živila, encime za živila in arome za živila (UL L št. 354 z dne 31. 12. 2008, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) št. 2019/1381 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o preglednosti in trajnosti ocenjevanja tveganja v prehranski verigi v EU ter o spremembah uredb (ES) št. 178/2002, (ES) št. 1829/2003, (ES) št. 1831/2003, (ES) št. 2065/2003, (ES) št. 1935/2004, (ES) št. 1331/2008, (ES) št. 1107/2009, (EU) 2015/2283 in Direktive 2001/18/ES (UL L št. 231 z dne 6. 9. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1331/2008/ES);
10. Uredbe (ES) št. 1332/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o encimih za živila in spremembi Direktive Sveta 83/417/EGS, Uredbe Sveta (ES) št. 1493/1999, Direktive 2000/13/ES, Direktive Sveta 2001/112/ES in Uredbe (ES) št. 258/97 (UL L št. 354 z dne 31. 12. 2008, str. 7), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) št. 1056/2012 z dne 12. novembra 2012 o spremembi Uredbe (ES) št. 1332/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o encimih za živila glede predhodnih ukrepov (UL L št. 313 z dne 13. 11. 2012, str.9), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1332/2008/ES);
11. Uredbe (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila (UL L št. 354 z dne 31. 12. 2008, str. 16), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2024/2608 z dne 7. oktobra 2024 o spremembi Priloge II k Uredbi (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta glede uporabe celuloze v prahu (E 460(ii)) in glukonodelta laktone (E 575) v nezorjenih mehkih mazavih sirnih proizvodih (UL L, 8.10. 2024))(v nadaljnjem besedilu: Uredba 1333/2008/ES);
12. Uredbe (ES) št. 1334/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aromah in nekaterih sestavinah živil z aromatičnimi lastnostmi za uporabo v in na živilih ter spremembi Uredbe Sveta (EGS) št. 1601/91, uredb (ES) št. 2232/96 in (ES) št. 110/2008 ter Direktive 2000/13/ES (UL L št. 354 z dne 31. 12. 2008, str. 34), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2024/238 z dne 15. januarja 2024 o spremembi Priloge I k Uredbi (ES) št. 1334/2008 Evropskega parlamenta in Sveta glede uvedbe omejitev uporabe nekaterih aromatičnih snovi (UL L, 2024/238, 16.1.2024))(v nadaljnjem besedilu: Uredba 1334/2008/ES);

13. Uredbe (EU) št. 2015/2283 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o novih živilih, spremembi Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 258/97 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Komisije (ES) št. 1852/2001 (UL L št. 327 z dne 11. 12. 2015, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) št. 2019/1381 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o preglednosti in trajnosti ocenjevanja tveganja v prehranski verigi v EU ter o spremembah uredb (ES) št. 178/2002, (ES) št. 1829/2003, (ES) št. 1831/2003, (ES) št. 2065/2003, (ES) št. 1935/2004, (ES) št. 1331/2008, (ES) št. 1107/2009, (EU) 2015/2283 in Direktive 2001/18/ES (UL L št. 231 z dne 6. 9. 2019, str. 1) (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2015/2283/EU);
14. Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL L št. 304, 22.11.2011, str. 18), zadnjič popravljene s Popravkom (UL L št. 142 z dne 1. 6.2023, str. 41), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1169/2011/EU);
15. Uredbe (ES) št. 1924/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. decembra 2006 o prehranskih in zdravstvenih trditvah na živilih (UL L št. 404, 30.12.2006, str. 9), zadnjič popravljene s Popravkom (UL L št. 41 z dne 12.2.2013, str. 16), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1924/2006/ES);
16. Uredbe Sveta (EGS) št. 315/93 z dne 8. februarja 1993 o določitvi postopkov Skupnosti za onesnaževala v hrani (1993/315), zadnjič spremenjene z Uredbo (ES) št. 596/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 (UL L št. 37 z dne 13.2.1993, str. 1), zadnjič popravljene s Popravkom (UL L št. 187 z dne 14. 7. 2022, str. 59), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 315/93/EGS);
17. Uredbe (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmaceutskih sredstvih (UL L št. 95 z dne 7.4.2017, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) 2021/1756 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. oktobra 2021 o spremembi Uredbe (EU) 2017/625 glede uradnega nadzora nad živalmi in proizvodi živalskega izvora, ki se izvažajo iz tretjih držav v Unijo, da se zagotovi skladnost s prepovedjo nekaterih vrst uporabe protimikrobnih snovi, ter Uredbe (ES) št. 853/2004 v zvezi z neposredno dobavo mesa perutnine in lagomorfov (UL L št. 357 z dne 8.10. 2021, str. 27), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2017/625/EU);
18. Uredbe (ES) št. 470/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. maja 2009 o določitvi postopkov Skupnosti za določitev mejnih vrednosti ostankov farmakološko aktivnih snovi v živilih živalskega izvora in razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 2377/90 in spremembi Direktive 2001/82/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 726/2004 Evropskega parlamenta in Svet (UL L 152, 16.6.2009, str. 11), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 470/2009/ES);
19. Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS (UL L št. 70 z dne 16. 3. 2005, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) št. 2023/1069 z dne 1. junija 2023 o spremembi Priloge II k Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 glede mejnih vrednosti ostankov za biksafen, ciprodinil, fenheksamid, fenpikoksamid, fenpiroksimat, flutianil, izoksaflutol, mandipropamid, metoksifenoimid in spinetoram v ali na nekaterih proizvodih, (UL L št. 143, 2.6.2023, str. 40), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 396/2005/ES);
20. Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 183/2005 z dne 12. januarja 2005 o zahtevah glede higiene krme (UL L št. 35, z dne 8.2.2005, str. 1) , zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) št. 2019/1243 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o prilagoditvi več zakonodajnih aktov, v katerih je določena uporaba regulativnega postopka s pregledom, členoma 290 in 291 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 198, 25.7.2019, str. 241), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 183/2005/ES);
21. Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1831/2003 z dne 22. septembra 2003 o dodatkih za uporabo v prehrani živali (UL L št. 268, z dne 18.10.2003, str. 29) , zadnjič spremenjene z Uredbo

- (EU) št. 2019/1381 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o preglednosti in trajnosti ocenjevanja tveganja v prehranski verigi v EU ter o spremembah uredb (ES) št. 178/2002, (ES) št. 1829/2003, (ES) št. 1831/2003, (ES) št. 2065/2003, (ES) št. 1935/2004, (ES) št. 1331/2008, (ES) št. 1107/2009, (EU) 2015/2283 in Direktive 2001/18/ES (UL L št. 231, 6.9.2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1831/2003/ES);
22. Uredbe (ES) št. 767/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o dajanju krme v promet in njeni uporabi, spremembi Uredbe (ES) št. 1831/2003 Evropskega parlamenta in Sveta in razveljavitvi Direktive Sveta 79/373/EGS, Direktive Komisije 80/511/EGS, direktiv Sveta 82/471/EGS, 83/228/EGS, 93/74/EGS, 93/113/ES in 96/25/ES ter Odločbe Komisije 2004/217/ES (UL L št 229, z dne 1.9.2009, str. 1), zadnjič popravljene s Popravkom (UL L št. 35 z dne 7.2.2019, str. 44), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 767/2009/ES);
 23. Uredbe (EU) 2019/4 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o proizvodnji, dajanju v promet in uporabi medicirane krme, spremembi Uredbe (ES) št. 183/2005 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 90/167/EGS (UL L št.4 z dne 7.1.2019), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2019/4/EU);
 24. Uredbe (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 (UL L 150, z dne 14.6.2018, str. 1), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) št. 2023/207 z dne 24. novembra 2022 o spremembi Uredbe (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta glede vzorca certifikata, ki potrjuje skladnost s pravili o ekološki pridelavi, (UL L št. 29, 1.2.2023, str. 6), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/848/EU) v delu, ki se nanaša na krmo;
 25. Uredbe (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1774/2002 (Uredba o živalskih stranskih proizvodih) (UL L št.300, z dne 14.11.2009, str. 1), zadnjič spremenjene z Uredbo (EU) št. 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št. 1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003, (UL L št. 170, 25.6.2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1069/2009/ES) v delu, ki se nanaša na obveznosti izvajalcev živilske dejavnosti, izvajalcev dejavnosti poslovanja s krmo in izvajalcev dejavnosti poslovanja z živalskimi stranskimi proizvodi, v delu, ki se nanaša na krmo in krmljenje živali;
 26. Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 999/2001 z dne 22. maja 2001 o določitvi predpisov za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje nekaterih transmisivnih spongiformnih encefalopatij (UL L 147, z dne 31.5.2001, str. 1); zadnjič spremenjene z Uredbo Komisije (EU) 2022/2246 z dne 15. novembra 2022 o spremembi priloge VIII in IX k Uredbi (ES) št. 999/2001 Evropskega parlamenta in Sveta glede bolezni kroničnega hiranja pri živih jelenih (UL L št. 295, 16.11.2022, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 999/2001/ES) v delu, ki se nanaša na obveznosti izvajalcev živilske dejavnosti in izvajalcev dejavnosti poslovanja s krmo;
 27. Uredbe (EU) št. 609/2013 Evropskega parlamenta in sveta z dne 12. junija 2013 o živilih, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom, živilih za posebne zdravstvene namene in popolnih prehranskih nadomestkih za nadzor nad telesno težo ter razveljavitvi Direktive Sveta 92/52/EGS, direktiv Komisije 96/8/ES, 1999/21/ES, 2006/125/ES in 2006/141/ES, Direktive 2009/39/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter uredb Komisije (ES) št. 41/2009 in (ES) št. 953/2009 (UL L 181 z dne 29. 6. 2013, str. 35), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2024/2791 z dne 29. januarja 2024 o spremembi Priloge k Uredbi (EU) št. 609/2013 Evropskega parlamenta in Sveta, da se dovoli uporaba železovega kazeinata iz mleka kot vira železa v popolnih prehranskih nadomestkih za nadzor nad telesno težo in v živilih za posebne zdravstvene namene, razen živil za dojenčke in majhne otroke (UL L 2024/2791, z dne 31.10.2024; v nadaljnjem besedilu: Uredba 609/2013/EU);
 28. Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 1935/2004 z dne 27. oktobra 2004 o materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živali in o razveljavitvi direktiv 80/590/EGS in 89/109/EGS (UL L št. 338 z dne 13. 11. 2004, str. 4; v nadaljnjem besedilu: Uredba 1935/2004/ES).

- (3) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenašajo naslednje direktive Evropske unije:
1. Direktiva 2009/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o približevanju zakonodaj držav članic na področju ekstrakcijskih topil, ki se uporabljajo pri proizvodnji živil in njihovih sestavin (UL L št. 141 z dne 6.6.2009, str. 3), zadnjič spremenjeno z Direktivo Komisije (EU) 2023/175 z dne 26. januarja 2023 o spremembi Direktive 2009/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede 2-metiloksolana (UL L št. 25 z dne 27. 1. 2023, str. 67), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/32/ES);
 2. Direktiva 2003/99/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. novembra 2003 o spremljanju zoonoz in povzročiteljev zoonoz, ki spreminja Odločbo Sveta 90/424/EGS in razveljavlja Direktivo Sveta 92/117/EGS (UL L št. 325 z dne 12.12.2003, str.31), zadnjič spremenjeno z Direktivo Sveta Komisije 2013/20/EU z dne 13. maj 2013 o prilagoditvi določenih direktiv na področju varnosti živil, veterinarske in fitosanitarne politike zaradi pristopa Republike Hrvaške (UL L št. 158 z dne 10. 6. 2013, str. 234), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2003/99/ES);
 3. Direktiva 1999/2/ES evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. februarja 1999 o približevanju zakonodaje držav članic o živilih in živilskih sestavinah, obsevanih z ionizirajočim sevanjem (UL L št. 66 z dne 13. 3. 1999, str. 16), zadnjič spremenjeno z Uredbo (ES) št. 1137/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek, določen v členu 251 Pogodbe, Sklepu Sveta 1999/468/ES, glede regulativnega postopka s pregledom – Prilagoditev regulativnemu postopku s pregledom – Prvi del (UL L št. 311 z dne 21. 11. 2008, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 1999/2/ES);
 4. Direktiva 1999/3/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. februarja 1999 o izdelavi seznama Skupnosti za živila in živilske sestavine, obsevane z ionizirajočim sevanjem (UL L št. 66 z dne 13. 3. 1999, str. 24), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 1999/3/ES);
 5. Direktiva 2002/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. maja 2002 o nezaželenih snoveh v živalski krmi (UL L št.140 z dne, 30.5.2002, str. 10), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2019/1869 z dne 7. novembra 2019 o spremembah in popravku Priloge I k Direktivi 2002/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede mejnih vrednosti nekaterih nezaželenih snovi v krmi (UL L 289/2019 z dne 8.11.2019), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2002/32/ES);
 6. Direktiva 2002/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. junija 2002 o približevanju zakonodaj držav članic o prehranskih dopolnilih (UL L št. 183 z dne 13. 7. 2002, str. 490), zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2024/1821 z dne 25. junija 2024 o spremembi Priloge II k Uredbi (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter Priloge II k Direktivi 2002/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede železovega kazeinata iz mleka, ki se dodaja živilom in uporablja pri proizvodnji prehranskih dopolnil (UL L, 2024/1821, z dne 27.6.2024), v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2002/46/ES);
 7. Direktiva Komisije 2006/125/ES z dne 5. decembra 2006 o žitnih kašicah ter hrani za dojenčke in majhne otroke (UL L št. 339 z dne 6. 12. 2006, str. 16), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2006/125/ES);
 8. Direktiva Komisije 2007/42/ES z dne 29. junija 2007 o materialih in izdelkih iz regenerirane celulozne folije, namenjenih za stik z živili (UL L št. 172 z dne 30. 6. 2007, str. 71), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2007/42/ES);
 9. Direktiva Sveta 84/500/EGS z dne 15. oktobra 1984 o približevanju zakonodaje držav članic, ki se nanaša na keramične izdelke, namenjene za stik z živili (UL L št. 277 z dne 20. 10. 1984, str. 12), zadnjič spremenjena z Direktivo Komisije 2005/31/ES z dne 29. aprila 2005 o spremembi Direktive Sveta 84/500/EGS glede izjave o skladnosti in meril učinkovitosti analizne metode za keramične izdelke, namenjene za stik z živili (UL L št. 110 z dne 30. 4. 2005, str. 36), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 84/500/EGS);
 10. Direktiva Komisije 93/11/EGS z dne 15. marca 1993 o sproščanju N-nitrozaminov in N-nitrozabilnih snovi iz dud in tolažilnih dud iz elastomera ali gume (UL L št. 93 z dne 17. 4. 1993, str. 35), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 93/42/EGS);
 11. Direktiva 2009/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o izkoriščanju in trženju naravnih mineralnih vod (UL L št. 164 z dne 26. 6. 2009, str. 45), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2009/54/ES);

12. Direktiva Sveta 96/22/ES z dne 29. aprila 1996 o prepovedi uporabe v živinoreji določenih snovi, ki imajo hormonalno ali tirostatično delovanje, in beta-agonistov ter o razveljavitvi direktiv 81/602/EGS, 88/146/EGS in 88/299/EGS (UL L 125, 23.5.1996, str. 3) zadnjič spremenjena z Direktivo 2008/97/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o spremembi Direktive Sveta 96/22/ES o prepovedi uporabe v živinoreji določenih snovi, ki imajo hormonalno ali tirostatično delovanje, in beta-agonistov (UL L št. 318, z dne 28.11.2008, str. 9), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 96/22/ES).

2. Člen **(pomen izrazov)**

- (1) Poleg opredelitve izrazov v predpisih Unije iz 1. člena tega zakona, imajo v tem zakonu uporabljeni izrazi naslednji pomen:
1. dajanje na trg je dajanje v promet iz 8. točke 3. člena Uredbe 178/2002/ES in b) točke prvega odstavka 2. člena Uredbe 1935/2004/ES;
 2. ekstrakcijsko topilo je topilo, ki se uporablja v procesu ekstrakcije pri predelavi surovin, proizvodnji živil ali njihovih sestavin oziroma primesi in ki se odstrani iz proizvoda, vendar utegne imeti za posledico nenamerno, vendar tehnološko neizogibno prisotnost ostankov te snovi ali njenih derivatov v živilu ali na živilu;
 3. goljufija je zamenjava, sprememba ali zloraba živila, krme ali materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilo, ali kakršnih koli pomembnih povezanih informacij in/ali dokumentov kakor tudi kakršne koli napačne informacije ali trditve v zvezi z živilo ali materiali in izdelki, namenjenimi za stik z živilo, namerno, z namenom zavajanja nosilca dejavnosti ali končnega potrošnika in ustvarjanja prednosti ali gospodarske koristi;
 4. neposredna dobava živil končnemu potrošniku na lokalnem trgu je prodaja na mestu proizvodnje, prodaja na tržnicah, prodaja na premičnih prodajnih objektih, kot so premična stojnica in potujoča prodajalna, prodaja od vrat do vrat ter prodaja na sejmih in prireditvah;
 5. lokalni trg za manjše količine živil je območje, ki ni oddaljeno več kot 100 km od mesta proizvodnje oziroma predelave živil in leži v Republiki Sloveniji;
 6. lokalni trg za majhne količine krme je celotno območje Republike Slovenije;
 7. živila za posebne skupine so začetna formula za dojenčke, nadaljevalna formula, otroška hrana, živila na osnovi predelanih žit, živila za posebne zdravstvene namene, popoln prehranski nadomestek za nadzor nad telesno težo in so opredeljena v 2. členu Uredbe 609/2013/ES;
 8. prehranska dopolnila so živila, katerih namen je dopolnjevati običajno prehrano. So koncentrirani viri posameznih ali kombiniranih hranil ali drugih snovi s hranilnim ali fiziološkim učinkom, ki se dajejo v promet v obliki kapsul, pastil, tablet in drugih podobnih oblikah, v vrečkah s praškom, v ampulah s tekočino, v kapalnih stekleničkah in drugih podobnih oblikah s tekočino in praškom, ki so oblikovane tako, da se jih lahko uživa v odmerjenih majhnih količinskih enotah;
 9. materiali in izdelki, namenjeni za stik z živilo, pomenijo materiale in izdelke, ki so predmet urejanja Uredbe 1935/2004/ES;
 10. keramični izdelki so izdelki, namenjeni za stik z živilo, ki so narejeni iz mešanice anorganskih materialov z običajno visoko vsebnostjo gline in silikatov, ki ji je lahko dodana majhna količina organskih snovi. Ti izdelki se najprej oblikujejo, tako nastala oblika pa se trajno utrdi z žganjem. Lahko so glazirani, emajlirani ali okrašeni;
 11. dude in tolažilne dude, se štejejo za materiale in izdelke, namenjene za stik z živilo, ki so izdelani iz elastomera ali gume in lahko sproščajo N-nitrozamine in snovi, ki se lahko pretvorijo v N-nitrozamine (N-nitrozabilne snovi);
 12. regenerirana celulozna folija so materiali ali izdelki, namenjeni za stik z živilo, ki so v obliki tankih listov izdelani iz prečiščene celuloze, ki izvira iz nerekiciranega lesa ali bombaža, ki so mu z namenom, da bi zadostili posebnim tehničnim zahtevam, dodali ustrezne snovi v maso ali na površino;

13. ekološka krma je krma, za katero je izdan certifikat, da izpolnjuje predpisane pogoje proizvodnje in predelave, ter je označena z oznako »ekološka«;
14. izvajalec dejavnosti, kot je določen z Uredbo 2017/625/EU, je nosilec živilske dejavnosti oziroma dejavnosti poslovanja s krmo po Uredbi 178/2002/ES in nosilec dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živali po Uredbi 1935/2004 /ES;
15. poslovanje s krmo vključuje naslednje dejavnosti: proizvodnja, predelava, prevoz, skladiščenje krme od vključno primarne pridelave do dajanja na trg, krmljenje živali in uvoz krme;
16. program nadzora zoonoz in povzročiteljev zoonoz je nacionalni program nadzora iz 5. člena Uredbe 2160/2003/ES;
17. podzemni vodni vir je naravni izvor vode, ki se nahaja pod površjem zemlje;
18. izvir označuje enega ali več naravnih iztokov ali vrtin, ki ima izvor v istem podzemnem vodnem viru;
19. isti pozemni vodni vir je vodni vir v katerem ima voda enake lastnosti glede na merila, ki so stalne v okviru naravnih nihanj in jih natančneje določajo predpisi unije;
20. glavne sestavine naravne mineralne ali pitne vode predstavljajo minerali (kot so kalcij, magnezij, klorid, natrij, sulfat in drugi minerali), ki določajo značilnost, naravno ravnovesje in okus naravni mineralni vodi ali pitni vodi. Odstopanje od srednjih letnih izmerjenih vrednostih za glavne sestavine, značilne za naravno mineralno vodo ali izvirske vodo, je lahko največ $\pm 20\%$;
21. običajno število mikroorganizmov je sprejemljivo število nepatogenih mikroorganizmov na izviru naravne mineralne vode ali izvirske vode, pred katerimkoli dovoljenim postopkom obdelave, je stalno v okviru naravnih nihanj, ne odstopa nad 50 % od srednjih letnih izmerjenih vrednostih in ne vpliva na spremembo vonja in okusa naravne mineralne vode ali izvirske vode;
22. naravna mineralna voda, ki izvira iz istega izvira označuje naravno mineralno vodo, ki izteka ali se črpa iz enega ali več naravnih iztokov ali vrtin in ima izvor v istem podzemnem vodnem viru, če ima ta voda v vseh teh naravnih iztokih ali vrtinah enake lastnosti glede na merila, ki so stalne v okviru naravnih nihanj in jih natančneje določajo predpisi unije;
23. živila, ki niso več namenjena prehrani ljudi, so živila, ki so bila proizvedena za prehrano ljudi v popolni skladnosti z živilsko zakonodajo Unije, vendar niso več namenjena prehrani ljudi;
24. neželena snov je katerakoli snov ali proizvod, razen povzročiteljev bolezni, ki je prisotna v oziroma na proizvodu za prehrano živali in predstavlja potencialno nevarnost za zdravje ljudi ali živali ali za okolje ali bi lahko škodljivo vplivala na proizvodnjo rejnih živali;
25. proizvodi za prehrano živali so posamična krmila, krmne mešanice, krmni dodatki, premiksi in ostale snovi, namenjene za uporabo ali uporabljene za prehrano živali;
26. monitoring zoonoz in povzročiteljev zoonoz je spremljanje pod e) iz 2. točke 2. člena Direktive 2003/99/ES;
27. BTSF (Better training for safer food) je pobuda Evropske komisije za usposabljanje za izboljšanje poznavanja in izvajanja predpisov EU, ki zajemajo zakonodajo o živilih in krmi, materiale in izdelke, namenjene za stik z živali, zdravje in dobro počutje živali, eno zdravje ter predpise o zdravju rastlin in fitofarmaceutskih sredstvih;
28. vstop v Unijo pomeni uvoz v Unijo in tranzit čez ozemlje Unije v skladu z Uredbo 2017/625/EU;
29. pitna voda je vsa voda v svojem prvotnem stanju ali po pripravi, ki izpolnjuje zahteve predpisa vlade o pitni vodi, in je namenjena pitju, kuhanju, pripravi hrane ali za druge gospodinjske namene v javnih in tudi zasebnih prostorih, ne glede na njeno poreklo in ne glede na to, ali se zagotavlja iz vodovodnega omrežja ali cisterne ali je v prometu kot predpakirana pitna voda, vključno z izvirske vodo in namizno vodo, ter vsa voda, ki se uporablja za izvajanje živilske dejavnosti;
30. prodaja na daljavo je prodaja na podlagi pogodbe, ki je sklenjena med izvajalcem živilske dejavnosti in potrošnikom brez istočasne fizične prisotnosti pogodbenih strank, kot npr. preko spleta ali telefona.

3. člen

(organi, pristojni za izvajanje)

- (1) Organ, pristojen za izvajanje tega zakona in predpisov Unije s področja varnosti hrane in krme v vseh fazah pridelave, predelave in distribucije ter izvoza, je Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: Uprava).
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek je organ, pristojen za izvajanje tega zakona in predpisov Unije s področja varnosti živil za posebne skupine, prehranskih dopolnil ter materiale in izdelke, namenjene za stik z živali, razen za uporabo le-teh v postopkih pridelave, predelave in distribucije živil, ministrstvo, pristojno za zdravje.
- (3) Ne glede na prvi odstavek je organ, pristojen za izvajanje tega zakona in predpisov Unije s področja varnosti pri proizvodnji, predelavi in distribuciji grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja, mošta in vina, ministrstvo, pristojno za kmetijstvo.

4. člen

(organi, pristojni za nadzor)

- (1) Organ, pristojen za opravljanje nadzora nad izvajanjem tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter predpisov Unije s področja varnosti hrane, vključno z uvozom prehranskih dopolnil, ki vsebujejo sestavine živalskega izvora, za katere je obvezen veterinarski pregled ob uvozu, in krme v vseh fazah pridelave, predelave in distribucije ter izvoza, je Uprava.
- (2) Organ, pristojen za opravljanje nadzora nad izvajanjem tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter predpisov Unije s področja varnosti živil iz drugega odstavka prejšnjega člena ter glede materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živali, je Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZIRS).
- (3) Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena je za izvajanje sistematičnih dokumentacijskih pregledov in naključnih identifikacijskih pregledov pošiljk živil in krme iz 44. člena Uredbe 2017/625/EU, razen živil za posebne skupine, prehranskih dopolnil ter materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živali, pri vstopu v Unijo pristojna Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: FURS). V primeru suma, da pošiljka ni v skladu s predpisi, ali potrebe po izvedbi fizičnega pregleda iz prvega odstavka 44. člena Uredbe 2017/625/EU, FURS pošiljko zadrži in odstopi v obravnavo pristojnemu inšpektorju ali uradnemu veterinarju.
- (4) Nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter predpisov Unije s področja varnosti grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja, mošta in vina, opravlja Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (v nadaljnjem besedilu: IRSKGLR).
- (5) Podrobnejše postopke uradnega nadzora in način sodelovanja med pristojnimi organi iz tega člena določi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada).

5. člen

(svet za varno hrano in krmo)

- (1) Svet za varno hrano in krmo je strokovno svetovalno telo ministra na področju varne hrane in krme in je sestavljen iz predstavnikov vladnih in nevladnih organizacij, javnih zavodov in uglednih predstavnikov stroke.
- (2) Naloge in obveznosti članov ter njihov mandat določi minister z odločbo.
- (3) Mandat svetu preneha z mandatom ministra.

6. člen

(nacionalni program in medresorska delovna skupina)

- (1) Na predlog vlade Državni zbor Republike Slovenije sprejme nacionalni program na področju prehranjevanja, varne hrane in obvladovanja debelosti prebivalcev (v nadaljnjem besedilu: nacionalni program), ki ga pripravi ministrstvo, pristojno za zdravje in vsebuje:
 - oceno stanja,
 - ukrepe in prednostna področja,
 - cilje in naloge na področju izvajanja nacionalnega programa,
 - izvajanje in spremljanje izvajanja nacionalnega programa.
- (2) Vlada ustanovi Medresorsko delovno skupino za pripravo in izvajanje nacionalnega programa.

7. člen

(podzakonski predpisi)

Vlada oziroma ministrica ali minister, pristojen za varno hrano in krmo (v nadaljnjem besedilu: minister) oziroma minister, pristojen za zdravje, izdaja podzakonske predpise, predvidene v določbah tega zakona, ter druge predpise, potrebne za izvajanje tega zakona in predpisov Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: predpisi Unije), ki se nanašajo na vsebino tega zakona.

II. SKUPNE DOLOČBE ZA ŽIVILA, KRMO TER MATERIALE IN IZDELKE, NAMENJENE ZA STIK Z ŽIVILI

8. člen

(ocena tveganja)

- (1) Za namen ugotavljanja ali določeno živilo, materiali in izdelki, namenjeni za stik z živali ali krma predstavlja nevarnost za zdravje ljudi in živali, se izvajajo ocene tveganja.
- (2) Izdelavo ocene tveganja na področju živil opravljajo:
 - Nacionalni inštitut za javno zdravje Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: NIJZ),
 - Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano,
 - Nacionalni veterinarski inštitut pri Veterinarski fakulteti Univerze v Ljubljani,
 - Nacionalni inštitut za biologijo,
 - Kmetijski inštitut Slovenije,
 - Institut Jožef Štefan
- (3) Izdelavo ocene tveganja na področju materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živali opravljata:
 - NIJZ,
 - Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano.
- (4) Izdelavo ocene tveganja na področju krme opravljajo:
 - Nacionalni veterinarski inštitut pri Veterinarski fakulteti Univerze v Ljubljani,
 - Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano,
 - Kmetijski inštitut Slovenije,
 - Nacionalni inštitut za biologijo,
 - Institut Jožef Štefan.

- (5) Kadar inštitucija iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena obvesti pristojni organ, da posamezne ocene tveganja ne more izdelati, lahko pristojni organ iz prvega, drugega in četrtega odstavka 4. člena ali inštitucija iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena zakona, s soglasjem pristojnega organa, zaprosi za pripravo ocene tveganja inštitucijo v drugi državi članici, ki v tej državi izvaja ocene tveganja ali drugo inštitucijo v Republiki Sloveniji, ki ima usposobljene strokovnjake in izkušnje z izdelavo ocen tveganj.

9. člen

(previdnostno načelo)

- (1) V posebnih okoliščinah, kadar je po oceni razpoložljivih informacij ugotovljena možnost škodljivih učinkov na zdravje ljudi in živali, vendar obstaja znanstvena negotovost, pristojni organi iz 3. člena tega zakona sprejmejo začasne ukrepe za obvladovanje tveganj, ki jih morajo upoštevati izvajalci živilske dejavnosti in izvajalci dejavnosti poslovanja s krmo.
- (2) Začasne ukrepe iz prejšnjega odstavka določi predstojnik organa s sklepom.
- (3) Do objave v Uradnem listu Republike Slovenije se nujni ukrepi kot začasni objavijo na spletni strani pristojnega organa in veljajo takoj po objavi na spletni strani.
- (4) Nujni ukrepi veljajo do preklica, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

10. člen

(obveščanje o tveganjih)

Za obveščanje o tveganju v skladu z 8.a, 8.b in 8.c členom Uredbe 178/2002/ES so pristojni organi in inštitucije iz 3. člena, prvega, drugega in četrtega odstavka 4. člena in 7. člena tega zakona, v okviru svojih pristojnosti.

11. člen

(sistem hitrega obveščanja - RASFF)

- (1) Nacionalna kontaktna točka sistema hitrega obveščanja med državami članicami EU, Evropsko komisijo in Evropsko agencijo za varnost hrane (v nadaljnjem besedilu: EFSA) iz 50. člena Uredbe 178/2002/ES, tako za živila, krmo ter materiale in izdelke, namenjene za stik z živili, je Uprava.
- (2) Naloga nacionalne kontaktne točke iz prejšnjega odstavka je vzpostaviti in upravljati sistem hitrega obveščanja med državami članicami EU, Evropsko komisijo, EFSA in člani SI RASFF mreže.
- (3) V SI RASFF mreži sodelujejo organi iz 4. člena tega zakona. Za učinkovito obvladovanje tveganj so dolžni organi iz prejšnjega stavka zagotavljati neprekinjeno dežurstvo ali stalno pripravljenost.

12. člen

(upravna pomoč in sodelovanje - AAC)

- (1) Nacionalna kontaktna točka za upravno pomoč in sodelovanje med državami članicami in Evropsko komisijo iz 103. člena Uredbe (EU) 2017/625/EU za živila, krmo ter materiale in izdelke, namenjene za stik z živili, je Uprava.
- (2) Naloga nacionalne kontaktne točke iz prejšnjega odstavka je vzpostaviti ter upravljati sistem upravne pomoči in sodelovanja (v nadaljnjem besedilu: SI AAC).

- (3) V sistemu SI AAC poleg Uprave sodelujejo še pristojni organi iz prvega, drugega in četrtega odstavka 4. člena tega zakona.

13. člen

(boljše usposabljanje za varnejšo hrano - BTSF)

- (1) Pristojni organi iz 3. in 4. člena ter inštitucije iz 7. člena tega zakona se vključujejo ali predlagajo vključitev drugih udeležencev v programe izobraževanja BTSF v skladu s 130. členom Uredbe 2017/625/EU.
- (2) Koordinacijo pristojnih organov pri dejavnostih iz prejšnjega odstavka izvaja nacionalna kontaktna točka, ki deluje pri Upravi.

14. člen

(sodelovanje z EFSA)

Koordinacijo med EFSA, organizacijami, določenimi v skladu s 36. členom Uredbe 178/2002/ES, pristojnimi organi iz 3. in 4. člena tega zakona, organi pristojnimi za oceno tveganja iz 7. člena tega zakona, v zvezi s komunikacijo in sodelovanjem pri izmenjavi strokovnih in znanstvenih informacij o varnosti živil in krme, zdravstvenem varstvu živali in zaščiti živali ter zdravstvenem varstvu rastlin, izvaja nacionalna informacijska točka, ki deluje pri Upravi.

15. člen

(sistem za nadzor goljufivih ali zavajajočih praks)

- (1) Nacionalna kontaktna točka iz 103. člena Uredbe 2017/625/EU za izmenjavo informacij o goljufivih ali zavajajočih praksah v agroživilski verigi med državami članicami in Evropsko komisijo, je Uprava.
- (2) Za boj proti goljufivim ali zavajajočim praksam v agroživilski verigi se vzpostavi nacionalna skupina, ki sodeluje s policijo, državnim tožilstvom in evropskim javnim tožilstvom.
- (3) Nacionalno skupino ustanovi vlada s sklepom.

16. člen

(začasni zaščitni ukrepi)

- (1) Začasne zaščitne ukrepe v skladu s 54. členom Uredbe (ES) 178/2002, ki jih morajo upoštevati izvajalci živilske dejavnosti in izvajalci dejavnosti poslovanja s krmo, sprejme vlada.
- (2) Začasne zaščitne ukrepe v skladu s 18. členom Uredbe (ES) 1935/2004, ki jih morajo upoštevati nosilci dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik živil, sprejme vlada.
- (3) Ministrstvo za kmetijstvo in ministrstvo za zdravje, vsako v skladu s svojimi pristojnostmi, sta v skladu s prvim odstavkom 54. člena Uredbe 178/2002 pristojna za obveščanje Komisije o potrebi sprejetja oziroma o sprejetju ukrepov iz prejšnjega odstavka.

17. člen

(obvladovanje kriznih razmer)

- (1) Za izvajanje splošnega načrta za obvladovanje kriznih razmer iz 55. člena Uredbe 178/2002/ES na področju varnosti živil in krme, so pristojni organi iz prvega, drugega in četrtega odstavka 4. člena tega zakona, vsak v skladu s svojimi pristojnostmi.

- (2) Za zagotavljanje učinkovite izmenjave informacij med državami članicami Unije, Evropsko komisijo in EFSA ter za zagotavljanje učinkovitega odločanja in izvajanja ukrepov, določenih v splošnem načrtu iz prvega odstavka tega člena, Uprava v skladu s 5. členom Sklepa Komisije (ES) 2019/300 imenuje kriznega koordinatorja in njegovega namestnika.

18. člen

(obveznost izvajalcev živilske dejavnosti in dejavnosti poslovanja s krmo v zvezi z obveščanjem pristojnega organa)

- (1) Izvajalec živilske dejavnosti oziroma dejavnosti poslovanja s krmo za izvajanje 19. in 20. člena Uredbe 178/2002/ES obvesti Upravo, IRSKGLR ali ZIRS, vsakega v skladu z njegovimi pristojnostmi.
- (2) Izvajalec živilske dejavnosti oziroma dejavnosti poslovanja s krmo mora v primerih iz 19. in 20. člena Uredbe 178/2002/ES obvestiti dobavitelje in prejemnike živil in krme ter potrošnika.
- (3) Podrobnejši način obveščanja iz prvega in drugega odstavka tega člena predpiše minister, pristojen za varno hrano in krmo v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje.

19. člen

(obveščanje javnosti o tveganju za zdravje ljudi ali živali in okolje)

- (1) Podatke o živilih v skladu z 10. členom Uredbe 178/2002/ES ter snoveh, materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živilom, ki lahko predstavljajo tveganje za zdravje potrošnikov ali predstavljajo goljufive prakse, objavi pristojni organ iz prvega, drugega in četrtega odstavka 4. člena tega zakona.
- (2) Podatke o krmi, vključno s krmo za živali, ki niso za proizvodnjo hrane, v skladu z 10. členom Uredbe 178/2002/ES, ki predstavlja nevarnost za zdravje ljudi ali živali oziroma okolje ali predstavljajo goljufive prakse, objavi Uprava.
- (3) Način in vsebino objave iz prvega in drugega odstavka tega člena določi pristojni minister.

20. člen

(odgovornost izvajalcev živilske dejavnosti, dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilom ter izvajalcev dejavnosti poslovanja s krmo)

Izvajalci živilske dejavnosti, izvajalci dejavnosti proizvodnje in distribucije materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilom ter izvajalci dejavnosti poslovanja s krmo morajo zagotoviti izpolnjevanje zahtev iz tega zakona, predpisov, sprejetih na podlagi tega zakona ter predpisov Unije v zvezi s živilsko dejavnostjo, dejavnostjo poslovanja s krmo ter proizvodnje in distribucije materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilom.

21. člen

(goljufive prakse)

- (1) Goljufiva praksa pomeni kršitev zahtev ali pogojev iz predpisov za dajanje na trg živil, krme in materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilom, z namenom zavajanja potrošnikov oziroma izvajalcev dejavnosti ter pridobitve premoženjske koristi.
- (2) Zavajanje iz prejšnjega odstavka je, če kršitev zahtev ali pogojev iz prejšnjega odstavka zavaja potrošnike oziroma izvajalce dejavnosti ali bi jih utegnilo zavajati in bi zaradi svoje zavajajoče narave verjetno vplivalo na ekonomsko obnašanje potrošnikov oziroma izvajalcev dejavnosti.

- (3) Zavajanje iz prejšnjega odstavka je storjeno namenoma, če je izvajalec dejavnosti hotel storiti kršitev zahtev ali pravil iz prvega odstavka tega člena ali je brez takega namena sprejel možnost kršitve teh zahtev ali pogojev.
- (4) Šteje se, da je zavajanje storjeno namenoma, če je izvajalec dejavnosti ponovil kršitev iste zahteve ali pogoja v treh letih od pravnomočno izrečenega upravnega ukrepa oziroma prekrškovne sankcije.

III. POGOJI ZA DAJANJE NA TRG ŽIVIL IN KRME

22. člen

(splošni pogoji za dajanje na trg)

- (1) Živila in krma se lahko dajejo na trg, če:
 - so varna in skladna s predpisanimi zahtevami;
 - izvirajo iz odobrenega ali registriranega obrata, razen v primerih, ki jih določa ta zakon;
 - izpolnjujejo zahteve glede sledljivosti iz 24. člena tega zakona;
 - so označeni in predstavljeni v skladu s predpisi Unije in določbami tega zakona.

23. člen

(majhne količine in prilagoditve)

- (1) Za izvajanje tretjega odstavka 1. člena Uredbe 852/2004/ES, četrtega odstavka 1. člena Uredbe 853/2004/ES in tretjega odstavka 2. člena Uredbe 183/2005/ES minister, pristojen za varno hrano in krmo določi pogoje za pridelavo, predelavo in distribucijo majhnih količin živil in krme na lokalnem trgu.
- (2) Za izvajanje tretjega odstavka 13. člena Uredbe 852/2004/ES ter tretjega in osmega odstavka 10. člena Uredbe 853/2004/ES minister, pristojen za varno hrano in krmo določi pogoje in prilagoditve od zahtev iz priloge II Uredbe 852/2004/ES in Priloge III Uredbe 853/2004/ES.

24. člen

(sledljivost živil in krme)

- (1) Izvajalci živilske dejavnosti in dejavnosti poslovanja s krmo morajo v skladu z 18. členom Uredbe 178/2002/ES zagotoviti sledljivost v vseh fazah pridelave, predelave in distribucije živil in krme ter uporabe krme.
- (2) Živila in krma, ki so dana na trg, morajo biti označena v skladu z predpisi in jih mora spremljati dokumentacija, ki zagotavlja njihovo sledljivost.
- (3) Podrobnejši način označevanja oziroma spremljajočo dokumentacijo iz prejšnjega odstavka določi minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.

25. člen

(obrati, registracija in odobritev)

- (1) Obrati za pridelavo, proizvodnjo, predelavo in distribucijo živil in krme morajo izpolnjevati pogoje glede osebja, higiene, prostorov, opreme, notranjih kontrol in dokumentacije, ki so določeni s predpisi Unije oziroma jih določi minister, če ni s predpisi Unije drugače določeno.
- (2) Obrati za proizvodnjo posamičnih krmil živalskega izvora, hrane za hišne živali, ki je živalskega izvora in obrati, ki imajo dovoljenje za posebne namene krmljenja, morajo izpolnjevati pogoje glede osebja, higiene, prostorov, opreme, notranjih kontrol in dokumentacije, ki so določeni s predpisi

Unije, ki ureja področje stranskih proizvodov živali, ki niso namenjeni prehrani ljudi oziroma jih določi minister, če ni s predpisi Unije drugače določeno.

- (3) Izvajalci dejavnosti morajo priglasiti obrate za katere se zahteva registracija oziroma odobritev v skladu s 6. členom Uredbe 852/2004/ES, 4. členom Uredbe 853/2004/ES, z 2. členom Uredbe 210/2013/ES, z 9. in 10. členom Uredbe 183/2005/ES, s 13. členom Uredbe 2019/4, 1. členom Uredbe Komisije (ES) št. 141/2007 z dne 14. februarja 2007 o zahtevi za odobritev v skladu z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 183/2005 obratov za proizvodnjo krme, ki proizvajajo ali dajejo v promet krmne dodatke vrste kokcidiostatiki in histomonostatiki (UL L št. 43, 15. 2. 2007, str. 9), z 8. členom Uredbe 767/2009ES, 6. členom Uredbe Komisije (EU) 2015/786 z dne 19. maja 2015 o določitvi meril sprejemljivosti za postopke razstrupljanja, ki se uporabljajo za proizvode, namenjene živalski krmi, kot je opredeljeno v Direktivi 2002/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 125, 21.5.2015, str. 10) oziroma s 23. in 24. členom Uredbe 1069/2009/ES. V skladu s predpisi iz prejšnjega stavka lahko minister določi dodatne dejavnosti, za katere je obvezna odobritev obratov.
- (4) Postopek registracije ali odobritve obrata se začne z vlogo izvajalca dejavnosti, ki jo posreduje pristojnemu organu iz prvega, drugega in četrtega odstavka 4. člena tega zakona. Vsebino vloge in zahtevane podatke določi pristojni minister.
- (5) Pri registraciji obrata pristojni organ iz prvega, drugega in četrtega odstavka 4. člena vpiše obrat v register obratov, ki ga vodi v skladu s tem zakonom in izvajalcu dejavnosti po uradni dolžnosti izda izpis iz registra živilskih obratov oziroma izpis iz registra obratov na področju krme oziroma izpis iz registra obratov na področju stranskih živilskih proizvodov.
- (6) Ne glede na določbe tretjega odstavka tega člena minister določi, kateri obrati izvajalcev živilske dejavnosti ali dejavnosti poslovanja s krmo, se štejejo za registrirane, če so vpisani v obstoječe evidence in registre.
- (7) Ne glede na tretji odstavek tega člena ni treba registrirati obratov izvajalcev dejavnosti iz prvega odstavka 23. člena, pod pogoji, ki jih določi minister, in odobrenih obratov iz tretjega odstavka tega člena.
- (8) Ne glede na tretji odstavek tega člena se registracija obrata ne zahteva za obrate, ki:
 - prevažajo donirano krmo iz primarne pridelave za neposredno oskrbo kmetij v primeru naravnih ali drugih nesreč;
 - priložnostno prevažajo predpakirano hrano in krmo, za katero se ne zahteva posebni temperaturni režim.
- (9) Pri odobritvi obrata Uprava po pregledu izpolnjevanja pogojev iz prvega odstavka tega člena izda odločbo o odobritvi, pogojni odobritvi ali neodobritvi obrata. Odobreni in pogojno odobreni obrati se vpišejo v register obratov.
- (10) Izvajalec dejavnosti mora pristojnemu organu iz prvega, drugega in četrtega odstavka 4. člena tega zakona sporočiti vse spremembe, ki so nastale v zvezi z dejavnostmi, ki se izvajajo obratu najpozneje 15 dni po vsakršni spremembi teh podatkov.
- (11) Če se spremenijo podatki v odločbi iz petega odstavka, pristojni organ že izdano ali več izdanih odločb za isti obrat razveljavi in jih nadomesti z novo.
- (12) V primerih iz 14. in 15. člena Uredbe 183/2005/ES Uprava začasno prekliče ali prekliče registracijo ali odobritev obrata na področju krme.
- (13) V primerih iz 16. člena Uredbe 183/2005/ES Uprava spremeni odobritev ali registracijo obrata na področju krme.
- (14) Obratu, ki ne izpolnjuje več predpisanih pogojev iz prvega odstavka tega člena ter pogojev iz 19. člena tega zakona ali prekine z dejavnostjo in o tem ne obvesti pristojnega organa, pristojni organ registracijo ali odobritev začasno ali trajno odvzame ob upoštevanju pogojev in po postopku, določenem s predpisi Unije ali s predpisom ministra za kmetijstvo ali ministra za zdravje.
- (15) Dodatne dejavnosti za katere se zahteva odobritev v skladu z drugim odstavkom 10. člena Uredbe 183/2005/ES, podrobnejši postopek registracije in odobritve obrata in vpis v register obratov, vsebino vloge, postopka sporočanja sprememb ter postopek odvzema registracije in odobritve, določi minister.

- (16) Če izvajalec dejavnosti, ki je registriran ali odobren v drugi državi članici v skladu s predpisi Unije in dobavlja živila neposredno končnemu potrošniku v Republiki Sloveniji, razen v primeru prodaje na daljavo, mora pri Upravi ali ZIRS za to dejavnost registrirati obrat v skladu z drugim odstavkom tega člena.

26. člen

(dovoljenja in posebna dovoljenja za ŽSP, SRM in nedovoljene krmne dodatke)

- (1) Registrirani ali odobreni obrati potrebujejo dovoljenje oziroma posebno dovoljenje Uprave za opravljanje naslednjih dejavnosti:
 - a) dovoljenje oziroma posebno dovoljenje za odstranjevanje SRM v živilskih obratih v skladu Prilogo V Uredbe 999/2001/ES oziroma dovoljenja v skladu s pod (g) 16. člena in z 18. členom Uredbe 1069/2009;
 - b) dovoljenje oziroma posebno dovoljenje izvajalcem dejavnosti na področju krme za uporabo določenih krmil živalskega porekla na kmetijskih gospodarstvih in dovoljenje za proizvodnjo in dajanje na trg v skladu s Prilogo IV Uredbe 999/2002/ES;
 - c) dovoljenje za izjemno uporabo snovi kot krmnega dodatka, ki še nima dovoljenja Skupnosti, za namen znanstvenega poskusa) v skladu z drugim odstavkom 3. člena Uredbe 1831/2003/ES;
 - d) dovoljenja za uporabo ŽSP v skladu s pod (g) 16. člena in z 18. členom Uredbe 1069/2009.
- (2) Izvajalec dejavnosti vloži vlogo za izdajo dovoljenja in posebnega dovoljenja na Upravo.
- (3) Uprava izvajalcu dejavnosti iz prvega odstavka tega člena izda dovoljenje oziroma posebno dovoljenje. Posebno dovoljenje se izda po preveritvi izpolnjevanja pogojev v obratu izvajalca dejavnosti.
- (4) Uprava vpiše dejavnosti, ki so predmet dovoljenja ali posebnega dovoljenja v register obratov iz 94. člena tega zakona.
- (5) Minister lahko predpiše dejavnosti za katere registrirani in odobreni obrati potrebujejo dovoljenje oziroma posebno dovoljenje in pogoje za izvajanje teh dejavnosti.
- (6) Pogoji za izdajo dovoljenja in posebnega dovoljenja so predpisani s predpisi Unije ali s predpisi ministra za kmetijstvo.
- (7) Podrobnejši postopek izdaje dovoljenja in posebnega dovoljenja in vpis v register obratov, vsebino vloge, postopka sporočanja sprememb ter postopek odvzema dovoljenja in posebnega dovoljenja, predpiše minister.

27. člen

(opravljanje dejavnosti proizvodnje živil v stanovanjskih prostorih)

- (1) Če izvajalec dejavnosti proizvodnjo živil izvaja v prostorih, ki se predvsem uporabljajo kot stanovanjski prostori, jo mora izvajati časovno ali prostorsko ločeno od drugih dejavnosti in zagotavljati izpolnjevanje zahtev iz Uredbe 852/2004/ES, Uredbe 183/2005/ES in Uredbe 1069/2009/ES.
- (2) Izvajalci dejavnosti morajo pristojnemu inšpektorju, uradnemu veterinarju, izvajalcem prenesenih nalog in pooblaščenim izvajalcem drugih nalog, povezanih z uradnim nadzorom, omogočiti vstop v stanovanjske prostore iz prejšnjega odstavka in pregled oziroma odvzem vzorcev.
- (3) Če izvajalec dejavnosti ne omogoči vstopa v stanovanjske prostore iz prvega odstavka, mu Uprava z odločbo prepove opravljanje dejavnosti, ga izbriše iz registra oziroma mu odvzame odobritev. Pritožba zoper odločbo iz prejšnjega stavka ne zadrži njene izvršitve.

- (4) Izvajalec dejavnosti ne more vložiti nove vloge za registracijo oziroma odobritev iz prvega odstavka tega člena za opravljanje dejavnosti v stanovanjskih prostorih, v katere ni omogočil vstopa, dve leti od pravnomočnosti odločbe o prepovedi opravljanja dejavnosti iz prejšnjega odstavka.

IV. POSEBNI POGOJI ZA DAJANJE NA TRG ŽIVIL IN KRME

28. člen

(ostanki pesticidov)

- (1) Izvajalci živilske dejavnosti in dejavnosti poslovanja s krmo zagotovijo, da živila in krma dana na trg ne presega mejnih vrednosti ostankov pesticidov iz predpisa Unije, ki ureja mejne vrednosti pesticidov.
- (2) Živila in krma niso skladna v primerih, ko je iz analitskega dokazila razvidna prisotnosti ostankov pesticidov nad mejno vrednostjo ostankov iz predpisa Unije, ki ureja mejne vrednosti pesticidov, z upoštevanjem merilne negotovosti.
- (3) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se merilna negotovost ne upošteva v primerih, ko je iz analitskega dokazila razvidna prisotnost ostankov pesticidov nad mejno vrednostjo ostankov iz predpisa Unije in se ti uvrščajo v kategorijo spojin za katere ni mogoče postaviti spodnje varne meje izpostavljenosti.
- (4) Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena, morajo živila in krma, proizvedena na ozemlju Republike Slovenije, izpolnjevati tudi pogoje glede registracij in dovoljenj za uporabo fitofarmaceutskih sredstev in njihove pravilne uporabe, določene v zakonu, ki ureja registracijo in uporabo fitofarmaceutskih sredstev.
- (5) Podrobnejše pogoje iz tega člena predpiše Vlada, če ni s predpisi Unije drugače določeno.

29. člen

(vloga in postopek za določanje mejnih vrednosti ostankov)

- (1) Vlagatelj vloži vlogo za določanje mejnih vrednosti ostankov v skladu s 6. in 7. členom Uredbe 396/2005/ES na Upravo. Za določanje mejnih vrednosti ostankov se v skladu s prvim odstavkom 6. člena Uredbe 396/2005/ES šteje vključitev novih ali spremenjenih mejnih vrednosti ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora v prilogo II ali III Uredbe 396/2005/ES, vključitev aktivnih snovi v fitofarmaceutskih sredstvih v prilogo IV Uredbe 396/2005/ES, črtanje mejnih vrednosti ostankov iz priloge II ali III Uredbe 396/2005/ES in določanje toleranc za vstop v Unijo.
- (2) Uprava oceni predloženo dokumentacijo iz prejšnjega odstavka v skladu z 8. členom Uredbe 396/2005/ES, posreduje poročilo o oceni Evropski komisiji in Evropski agenciji za varno hrano ter sodeluje v nadaljnjem postopku Unije glede določanja mejnih vrednosti ostankov.

30. člen

(izjemne okoliščine)

- (1) Za izvajanje četrtega odstavka 18. člena Uredbe 396/2005/ES v izjemnih okoliščinah lahko vlada z odlokom določi, da se lahko dajejo v promet živila oziroma krma, ki glede mejnih vrednosti ostankov pesticidov niso v skladu z določbami prvega odstavka 18. člena Uredbe 396/2005/ES, če ne predstavljajo nesprejemljivega tveganja za zdravje potrošnikov. Vlada za posamezno vrsto živil oziroma krme z odlokom določi tudi časovno obdobje, količino živila oziroma krme, ki se lahko daje v promet in način označevanja, da je živilo ali krma dano v promet v skladu s prejšnjim stavkom.

- (2) Živila ali krmo iz prejšnjega odstavka lahko daje v promet samo tisti, ki je pridobil dovoljenje Uprave za dajanje v promet v skladu s tem členom. V vlogi za pridobitev dovoljenja za dajanje v promet se navedejo vrsta in količina živil oziroma krme ter njihov namen uporabe. Vlogi je treba priložiti dokazilo o dovoljeni mejni vrednosti ostankov pesticidov v državi izvora oziroma porekla blaga ter analizni izvid blaga.
- (3) Na podlagi vloge in dokazil vlagatelja iz prejšnjega odstavka Uprava izdela oceno tveganja za zdravje potrošnikov.
- (4) Če Uprava na podlagi ocene tveganja ugotovi, da ostanki pesticidov v živilih ali krmi iz vloge izkazujejo sprejemljivo tveganje za zdravje potrošnikov, izda vlagatelju dovoljenje za dajanje v promet živila oziroma krme, in sicer za časovno obdobje in do količine, ki ne presega dovoljenega časovnega obdobja in količine iz odloka iz prvega odstavka tega člena.
- (5) Za stroške, povezane z oceno tveganja za zdravje potrošnikov in izdajo dovoljenj iz prejšnjega odstavka, se ne zaračunavajo pristojbine.

31. člen

(nacionalni nadzorni program nad ostanki pesticidov)

- (1) V skladu s 30. členom Uredbe 396/2005/ES Uprava pripravi večletni nacionalni nadzorni program nad ostanki pesticidov. Pri pripravi programa v delu, ki se nanaša na živila za posebne skupine in prehranska dopolnila, sodelujeta Ministrstvo za zdravje in ZIRS.
- (2) Za izvedbo programa iz prejšnjega odstavka ter poročanje v skladu z 31. členom Uredbe 396/2005/ES je pristojna Uprava, razen za prehranska dopolnila in živila za posebne skupine, za kar je pristojen ZIRS.
- (3) Koordinacijo pri pripravi poročila iz drugega odstavka tega člena izvaja Uprava.
- (4) Uprava v skladu s tretjim odstavkom 30. člena Uredbe 396/2005/ES letno objavi rezultate nacionalnega nadzornega programa na svojih spletnih straneh.

32. člen

(pristojbine za določanje mejnih vrednosti ostankov pesticidov)

- (1) Uprava v skladu z 42. členom Uredbe 396/2005/ES za stroške, povezane z oceno dokumentacije za mejne vrednosti ostankov, nastale v Republiki Sloveniji, zaračuna pristojbine, ki jih določi vlada.
- (2) Pristojbine, pridobljene v skladu s tem členom, so prihodek proračuna Republike Slovenije in se vplačajo na podračun javnofinančnih prihodkov v skladu s predpisom, ki ureja podračune ter način plačevanja obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov.
- (3) Uprava po prejemu zahtevka za oceno dokumentacije za mejne vrednosti ostankov vlagatelju sporoči vrsto postopka in višino pristojbine glede na njegov zahtevek in določi rok za plačilo pristojbine.
- (4) Če vlagatelj iz prejšnjega odstavka ne plača pristojbine v določenem roku, ga Uprava pozove, da pristojbino plača v 15 dneh od prejema poziva.
- (5) Če vlagatelj tudi v 15 dneh po prejemu poziva iz prejšnjega odstavka ne plača pristojbine, Uprava izda sklep o ustavitvi postopkov, za katere se zaračunajo pristojbine iz prvega odstavka tega člena.
- (6) Uprava preveč ali napačno plačano pristojbino vrne zavezancu po uradni dolžnosti.

33. člen

(gensko spremenjena živila in krma)

Gensko spremenjena živila se lahko dajejo na trg, krma pa se lahko daje na trg, uporablja in predeluje samo, če izpolnjuje pogoje, določene s predpisi Unije, ki urejajo odobritve gensko spremenjenih organizmov.

34. člen
(radioaktivnost živil in krme)

- (1) Izvajalci dejavnosti lahko dajejo na trg, predelujejo ali uporabljajo le tista živila in krmo, ki izpolnjuje pogoje glede najvišje dovoljene stopnje radioaktivne kontaminacije, določene v predpisih.
- (2) Natančnejše pogoje iz prejšnjega odstavka tega člena določi minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.

35. člen
(smernice dobre higienske prakse)

- (1) V skladu z Uredbo 178/2002/ES pristojni organ iz 3. člena tega zakona v okviru svojih pristojnosti, vzpodbuja pripravo in posodabljanje nacionalnih smernic za dobro higiensko prakso in uporabo načel sistema HACCP v skladu z Uredbo 852/2004/ES in Uredbo 183/2005/ES.
- (2) Nacionalne smernice iz prejšnjega odstavka v skladu z Uredbo 852/2004/ES in Uredbo 183/2005/ES pripravijo predstavniki iz sektorja živilske dejavnosti in sektorja krme (v nadaljnjem besedilu: pripravljavci).
- (3) Predloge nacionalnih smernic iz prejšnjega odstavka pripravljavci predložijo pristojnemu organu iz 3. člena tega zakona v odobritev.
- (4) Odobrene smernice iz prejšnjega odstavka morajo pripravljavci redno posodabljati in usklajevati z veljavnimi prepisi, pojavom novih tveganj v krmi, živilih ali okolju in podobno.
- (5) Pristojni organ iz 3. člena tega zakona lahko iz razlogov navedenih v prejšnjem odstavku zahteva od pripraviljavcev revizijo odobrenih smernic. Revidirane smernice se ponovno odobrijo v skladu s tretjim odstavkom tega člena.
- (6) Pristojni organi iz 3. člena tega zakona z nacionalnimi smernicami seznanijo Komisijo ter njihov seznam objavijo na svoji spletni strani.
- (7) Če odobrene smernice niso več v skladu z veljavno zakonodajo in če pripravljavci smernic ne upoštevajo zahteve iz petega odstavka tega člena, pristojni organ prekliče odobritev smernic in o tem obvesti Komisijo.
- (8) Smernice Unije za dobro higiensko prakso in uporabo načel sistema HACCP se uporabljajo brez predhodne odobritve iz tretjega odstavka tega člena.
- (9) Uporaba smernic s strani izvajalcev živilske dejavnosti in dejavnosti poslovanja s krmo je prostovoljna, vendar se uporaba katerega koli dela smernic navede le, če so upoštevane vse ustrezne določbe takšnih smernic.

36. člen
(odgovornost)

- (1) Izvajalec živilske dejavnosti in dejavnosti poslovanja s krmo odgovarjata za varnost živila ali krmo, ki sta jo uvozila, pridelala, predelala, proizvedla ali distribuirala, pri tem pa morata postopati skladno z Uredbo 178/2002/ES.
- (2) Izvajalci živilske dejavnosti morajo upoštevati splošne in posebne higienske zahteve predpisane v Uredbi 852/2004/ES in Uredbi 853/2004/ES, izvajalci dejavnosti poslovanja s krmo pa splošne in posebne higienske zahteve predpisane v Uredbi 183/2005/ES.
- (3) Izvajalci živilske dejavnosti in izvajalci dejavnosti poslovanja s krmo, ki izvajajo katerokoli stopnjo proizvodnje predelave in distribucije živil ali krme po primarni proizvodnji in poslih povezanih s primarno proizvodnjo, morajo vzpostaviti, izvajati in vzdrževati stalen postopek ali postopke, ki temeljijo na načelih HACCP.
- (4) Vsebino programa usposabljanja oseb, ki delajo v živilskih sektorjih, v skladu s 3. točko XII. poglavja Priloge II Uredbe 852/2004/ES, način izvajanja in njegovo trajanje predpiše minister.

37. člen
(recikliranje odpadne hrane in uporaba za krmo)

- (1) Živila, ki niso več namenjena prehrani ljudi, so:
 - proizvodi, ki niso sestavljeni iz proizvodov živalskega izvora, jih ne vsebujejo oziroma z njimi niso kontaminirani;
 - proizvodi, ki so sestavljeni iz proizvodov živalskega izvora, jih vsebujejo oziroma so z njimi kontaminirani.
- (2) Izvajalec živilske dejavnosti živila iz prejšnjega odstavka umakne iz verige preskrbe s hrano, kadar to zahtevajo predpisi ali pa je to odločitev izvajalca živilske dejavnosti. Odločitev o odstranitvi proizvoda, ki je namenjen prehrani ljudi, iz verige preskrbe s hrano, je nepreklicna.
- (3) Proizvodi neživalskega izvora iz prve alineje prvega odstavka tega člena lahko neposredno postanejo krma v okviru opredelitve in področja uporabe Uredbe 178/2002/ES ali postanejo odpadki v okviru opredelitve in področja uporabe predpisov, ki urejajo odpadke.
- (4) Če je živilo sestavljeno iz proizvodov živalskega izvora iz druge alineje prvega odstavka tega člena, jih vsebuje oziroma je z njimi kontaminirano, se zanj uporabljajo pravila iz Uredbe 1069/2009/ES. Živilo živalskega izvora, ki ni več namenjeno prehrani ljudi, najprej postane živalski stranski proizvod ter na podlagi Uredbe 1069/2009/ES lahko postane posamično krmilo živalskega izvora oziroma hrana za hišne živali živalskega izvora ali pa se uporabi za druge namene v skladu z predpisi, ki urejajo živalske stranske proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi oziroma odpadke.
- (5) Izvajalci živilske dejavnosti in izvajalci dejavnosti poslovanja s krmo lahko pripravijo smernice za uporabo živil, ki niso več namenjena prehrani ljudi, v krmi, ob upoštevanju postopkov predpisanih v 35. členu tega zakona.

V. NARAVNA MINERALNA VODA, IZVIRSKA VODA IN NAMIZNA VODA

38. člen
(predpakirana voda)

Predpakirana voda se lahko daje v promet kot naravna mineralna voda, izvirska ali namizna voda.

39. člen
(naravna mineralna voda)

- (1) Z označbo »naravna mineralna voda« se lahko poimenuje voda, ki ima svoj izvor v podzemnem vodnem viru, izpolnjuje pogoje glede fizikalnih, kemijskih, senzoričnih in mikrobioloških lastnosti, ter pogojev obdelave in označevanja, določenih s predpisi Unije, ki je pridobila odločbo o priznanju s strani pristojnega organa države članice Unije ter je vpisana v evidenco naravnih mineralnih vod pri Evropski komisiji.
- (2) Naravna mineralna voda, ki izvira iz istega izvira označuje naravno mineralno vodo, ki izteka ali se črpa iz enega ali več naravnih iztokov ali vrtin in ima izvor v istem podzemnem vodnem viru, če ima ta voda v vseh teh naravnih iztokih ali vrtinah enake lastnosti, ki so stalne v okviru naravnih nihanj. Natančnejša merila glede enakih lastnosti določi minister, pristojen za varno hrano, če ni s predpisi Unije drugače določeno.
- (3) Označba poimenovanja »naravna mineralna voda« se ne podeljuje za naravno mineralno vodo, ki se na izviru uporablja v zdravilne namene v naravnih zdraviliščih in termah in za naravne mineralne vode, ki so namenjene za izvoz v tretje države.
- (4) Podrobnejše pogoje iz tega člena določi minister, če ni s predpisi Unije drugače določeno.

40. člen

(pristojni organi za priznavanje naravne mineralne vode)

- (1) Naravna mineralna voda, ki izvira na ozemlju Republike Slovenije, mora biti za dajanje na trg Evropske unije priznana kot naravna mineralna voda s strani Uprave.
- (2) Naravna mineralna voda, ki izvira na ozemlju druge države članice, mora biti za dajanje na trg Unije priznana kot naravna mineralna voda s strani pristojnega organa ene od držav članic Unije.
- (3) Naravna mineralna voda, ki izvira na ozemlju tretje države in je namenjena za uvoz v Unijo, mora biti za dajanje na trg Unije priznana kot naravna mineralna voda s strani pristojnega organa ene od držav članic Unije ali s strani Uprave.
- (4) Na področju priznanja označb naravnih mineralnih vod ima Uprava naslednje naloge:
 - vodi postopke za priznanje označb naravnih mineralnih vod;
 - sodeluje z Evropsko komisijo;
 - opravlja druge naloge s področja priznanja označb naravnih mineralnih vod v skladu s predpisi.
- (5) Podrobnejše pogoje iz tretjega odstavka tega člena določi minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.

41. člen

(vloga za priznanje naravne mineralne vode)

- (1) Uprava vodi postopek za priznanje naravne mineralne vode na vlogo stranke, ki ima pravico do zajema vode v skladu z zakonom, ki ureja vode.
- (2) Predstojnik Uprave imenuje strokovno komisijo za pripravo mnenja o izpolnjevanju pogojev za priznanje označbe naravna mineralna voda. Naloga strokovne komisije iz prejšnjega stavka je, da preuči vlogo stranke in poda mnenje o izpolnjevanju pogojev za priznanje označbe naravna mineralna voda.
- (3) Minister predpiše sestavo, pogoje za imenovanje, financiranje in druga podrobnejša vprašanja za strokovno komisijo iz drugega odstavka tega člena.
- (4) Izvedba analiz, raziskav in stroški komisije iz tega člena predstavljajo posebne stroške upravnega postopka, ki jih plača stranka.
- (5) Zahteve za vsebino vloge objavi na spletni strani Uprava.

42. člen

(odločba)

- (1) O priznanju označbe za naravno mineralno vodo odloči Uprava v roku šestih mesecev od vložitve popolne vloge.
- (2) Če se po izdaji odločbe po uradni dolžnosti ali na vlogo stranke ugotovi, da niso več izpolnjeni pogoji za priznanje označbe, Uprava izda odločbo o prenehanju priznanja označbe naravna mineralna voda.
- (3) Uprava na vlogo stranke izda odločbo o spremembi označbe naravna mineralna voda, če so izpolnjene vse predpisane zahteve in pogoji iz predpisov.
- (4) Uprava v Uradnem listu Republike Slovenije objavi izrek odločbe o priznanju, spremembi ali prenehanju priznanja označbe naravne mineralne vode. Uprava o odločitvi obvesti Komisijo.

43. člen

(posebne navedbe za naravno mineralno vodo)

- (1) Naravna mineralna voda mora imeti na označbi navedene omejitve za njeno uporabo, če so presežene mejne vrednosti snovi v skladu s predpisi Unije.

- (2) Naravna mineralna voda je lahko označena s posebnimi navedbami glede prehranskih in zdravstvenih trditev, če vlagatelj poda vlogo in dokazila ter Uprava odloči, da izpolnjuje kriterije glede posebnih navedb v skladu s predpisi Unije.
- (3) Navedbe oziroma podatki temeljijo na fizikalno-kemičnih analizah ter po potrebi farmakoloških, fizioloških in kliničnih raziskavah, opravljenih v skladu z znanstveno priznanimi in preverjenimi postopki pooblaščenih strokovnjakov oziroma pooblaščenega laboratorija.
- (4) Uprava odloči glede uporabe posebnih navedb iz drugega odstavka tega člena na podlagi predhodnega mnenja NIJZ ter morebitnih dodatnih analiz in raziskav. Mnenje, dodatne analize in raziskave predstavljajo posebne stroške upravnega postopka, ki jih plača stranka.
- (5) Vlogo iz drugega odstavka tega člena objavi na spletni strani Uprava.
- (6) Podrobnejše pogoje iz tega člena določi minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.

44. člen

(določitev uradnega laboratorija oziroma organizacij za ugotavljanje skladnosti)

- (1) Uprava izda odločbo za določitev uradnega laboratorija oziroma organizacije za opravljanje prvega pregleda in rednih pregledov naravne mineralne vode.
- (2) Redni pregled naravne mineralne vode v polnilnici pred polnjenjem opravi uradni laboratorij oziroma organizacija iz prejšnjega odstavka najmanj enkrat letno. Podrobnejša medsebojna razmerja med Upravo in uradnim laboratorijem oziroma organizacijo iz prejšnjega odstavka pogodbeni stranki določita s pogodbo.
- (3) V primeru neskladnosti poročila lahko Uprava izda odločbo o prenehanju priznanja označbe za naravno mineralno vodo.
- (4) Podrobnejše pogoje iz tega člena določi minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.

45. člen

(izvirna voda)

- (1) Z označbo »izvirna voda« se lahko poimenuje predpakirana pitna voda, ki izvira iz izvira in izpolnjuje kemijske in indikatorske pogoje iz predpisa, ki ureja pitno vodo.
- (2) Izvirna voda, ki izvira iz istega izvira označuje izvirska voda, ki izteka ali se črpa iz enega ali več naravnih iztokov ali vrtin in ima izvor v istem podzemnem vodnem viru, če ima ta voda v vseh teh naravnih iztokih ali vrtinah enake lastnosti iz predpisa ministra, ki so stalne v okviru naravnih nihanj.
- (3) Izvirna voda mora izpolnjevati tudi dodatne pogoje za izkoriščanje in dajanje v promet, mikrobiološke pogoje in pogoje glede obdelave ter označevanja, ki jih določi minister, če ni s predpisi Unije drugače določeno.

46. člen

(namizna voda)

Namizna voda je predpakirana pitna voda oziroma je pripravljena iz naravne mineralne vode, izvirske vode ali pitne vode pod pogoji, ki jih določi minister.

47. člen

(postopki obdelave naravne mineralne in izvirske vode)

- (1) Prepovedan je vsak postopek obdelave naravne mineralne vode in izvirske vode, ki bi lahko spremenil glavne sestavine in običajno število mikroorganizmov, kot npr. razkuževanje z različnimi sredstvi, dodajanje bakteriostatskih sredstev in uporaba ultravijoličnega sevanja.

- (2) Dovoljene postopke obdelave naravne mineralne vode in izvirske vode, ki ne vplivajo na glavne sestavine in običajno število mikroorganizmov ter podrobnejše pogoje iz tega člena določi minister, če ni s predpisi Unije drugače določeno.

48. člen

(označevanje predpakiranih vod)

- (1) Predpakirana voda mora imeti navedene informacije o poimenovanju v osrednjem vidnem polju, kjer mora biti za naravno mineralno vodo in izvirsko vodo naveden tudi podatek o izvoru ogljikovega dioksida.
- (2) Za predpakirane vode in njihovo reklamiranje je prepovedano uporabljati označbe, blagovne znamke, zaščitne znamke, slike ali druge navedbe, ki bi navajale lastnosti drugih proizvodov ali zavajale glede lastnosti, ki jih predpakirane vode nimajo.
- (3) Podrobnejše pogoje navedb označevanja za predpakirane vode ter razvrščanje naravne mineralne vode glede izvora in vsebnosti ogljikovega dioksida določi minister, če ni s predpisi Unije drugače določeno.

49. člen

(prepoved zamenljivosti označb)

- (1) Poimenovanje predpakirane naravne mineralne vode, izvirske oziroma namizne vode, ne sme biti enako ali zavajajoče, vključno glede blagovne znamke, slike, risbe, simbolične in druge označbe, ki bi lahko povzročile medsebojno zamenjavo. Prav tako se za predpakirane vode ne sme predhodno že uporabljeno ime za predpakirane naravne mineralne vode, izvirske oziroma namizne vode ponovno uporabiti za predpakirane vode iz drugega naravnega izvora ali vrtine v roku dvajsetih let od zadnjega trženja.
- (2) Naravna mineralna voda in izvirska voda iz istega podzemnega vodnega vira, ki ima enake lastnosti glavnih sestavin, značilnih za posamezno vodo, glede na predpisana merila Unije in so stalne v okviru naravnih nihanj, je lahko v prometu le pod enim imenom, ne glede na to, ali se črpa iz enega ali več naravnih iztokov ali vrtin.
- (3) Naravna mineralna voda in izvirska voda, ki imata izvor v istem podzemnem vodnem viru, ki ima enake lastnosti glavnih sestavin, v okviru naravnih nihanj, se sme tržiti le kot naravna mineralna voda ali kot izvirska voda.
- (4) Podrobnejše pogoje iz tega člena določi minister, če ni s predpisi Unije drugače določeno.

50. člen

(dodajanje mineralov, vitaminov in arom mineralni vodi)

- (1) Predpakirani vodi, ki se daje na trg kot naravna mineralna voda, izvirska voda ali namizna voda, ni dovoljeno dodajati vitaminov, mineralov, arom in drugih sestavin, razen ogljikovega dioksida.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek je namizni vodi dovoljeno dodajati snovi, ki jih v predpisu določi minister. Namizna voda mora biti označena v skladu s predpisi Unije, ki urejajo označevanje živil.
- (3) Če je naravni mineralni vodi, izvirski vodi ali namizni vodi dodana aroma, vitamini, minerali ali drugi dovoljeni dodatki, mora biti na trgu označena kot aromatizirana pijača oziroma druga oznaka pijače.
- (4) Podrobnejše pogoje iz tega člena določi minister, če ni s predpisi Unije drugače določeno.

VI. POSEBNE DOLOČBE ZA ŽIVILA

51. člen

(informiranje potrošnikov o živilih in označevanje)

- (1) Živila so označena, vključno z oznako porekla, skladno s predpisi.
- (2) Živila so lahko označena s prehranskimi in zdravstvenimi trditvami samo pod pogoji, ki jih določajo predpisi Unije, predpisi, ki urejajo varnost hrane ter zahtevami, ki jih predpiše vlada oziroma minister.
- (3) Pri oglaševanju, vabilu k nakupu, predstavljanju, trženju ter prodaji na daljavo živil je treba upoštevati vse zahteve iz prvega in drugega odstavka tega člena.
- (4) Označevanje, oglaševanje oziroma trženje živil ne sme besedno, slikovno ali kako drugače zavajati potrošnika glede resničnosti navedb.
- (5) Označevanje, oglaševanje oziroma trženje živil se šteje za zavajajoče, tudi če je v nasprotju s predpisom Unije, ki ureja zagotavljanje informacij o živilih potrošnikom.
- (6) Za skladnost z zakonodajo, ki ureja zagotavljanje informacij o živilih za potrošnike ter prehranske in zdravstvene trditve na živilih, je pri oglaševanju in predstavljanju živil na spletnih straneh, v tiskanih medijih, avdio-vizualnih medijih in družbenih omrežjih, odgovoren izvajalec dejavnosti ali druga fizična oseba, ki ima od prodaje živila premoženjsko korist.
- (7) V skladu s pod (b) prvega odstavka in drugim odstavkom 44. člena Uredbe 1169/2011/EU morajo biti podatki o alergeni iz Priloge II Uredbe 1169/2011/EU navedeni na označbi na živilu, neposredno ob živilu, na katerega se nanašajo, ali v zbirni obliki na mestih, kjer so nepredpakirana živila predstavljena (npr. katalog). Navedba alergena mora biti na dobro vidnem mestu, nedvoumna, čitljiva, neizbrisna in ne sme biti prekrita z drugim besedilnim ali slikovnim materialom.
- (8) Ne glede na prejšnji odstavek morajo biti alergeni v živilih, ki se prodajajo v obratih javne prehrane, navedeni najmanj na enem od mest, kjer je predstavljena ponudba jedi (npr. jedilni list, pano, plakat, ekran).
- (9) Če oglašuje ali trži živila fizična ali pravna oseba, ki nima prebivališča ali sedeža v Republiki Sloveniji, mora določiti odgovorno osebo ali pooblaščenca s prebivališčem ali sedežem v Republiki Sloveniji. Če nima določene odgovorne osebe ali pooblaščenca s prebivališčem ali sedežem v Republiki Sloveniji, se vročitev dokumentov opravi z javnim naznanilom v skladu z zakonom, ki ureja splošni upravni postopek.
- (10) Informacije o živilih namenjenih končnemu potrošniku morajo biti napisane v slovenskem jeziku.
- (11) Izdelki, ki imajo lastnosti, sestavo oziroma izgled živil ter bi se lahko uporabili kot živila, se štejejo kot živila in zanje veljajo zahteve živilske zakonodaje, četudi je na označbi navedeno, da niso primerni oziroma namenjeni za uživanje.
- (12) Podrobnejši pogoji za način označevanja in zagotavljanja sledljivosti porekla iz prvega odstavka tega člena se določijo s podzakonskimi predpisi.
- (13) Nacionalne ukrepe za izvajanje 39. do 44. člena Uredbe 1169/2011/EU določi minister.

52. člen

(zahteve glede varnosti živil)

- (1) Izvajalec dejavnosti je odgovoren, da so živila, ki jih daje na trg varna.
- (2) Zlasti se šteje, da živilo ne izpolnjuje zahtev glede varnosti iz 14. člena Uredbe 178/2002 ES, če:
 1. ne izpolnjuje mikrobioloških meril varne hrane po predpisih o mikrobioloških merilih za živila;
 2. vsebuje druge mikroorganizme in parazite, za katero iz ocene tveganja izhaja, da je škodljivo za zdravje ljudi;
 3. obstajajo dokazi, da je živilo vir zastrupitve ali okužbe pri ljudeh;

4. vsebuje onesnaževala, ki presegajo predpisane mejne vrednosti in iz ocene tveganja izhaja, da je škodljivo za zdravje ljudi ali se uvršča v kategorijo spojin za katere ni mogoče postaviti spodnje varne meje izpostavljenosti;
 5. vsebuje ostanke farmakoloških snovi in iz ocene tveganja izhaja, da je škodljivo za zdravje ljudi;
 6. vsebuje aditive, encime, arome in arome dima, ki niso odobreni za uporabo, ali v določeni kategoriji živil niso dovoljeni, ali so dovoljeni, vendar presegajo predpisane najvišje dovoljene vsebnosti in iz ocene tveganja izhaja, da so škodljive za zdravje ljudi;
 7. vsebuje ostanke ekstrakcijskih topil, ki se uporabljajo v proizvodnji živil ali njihovih sestavin, presegajo predpisane mejne vrednosti ostanka, in iz ocene tveganja izhaja, da je škodljivo za zdravje ljudi;
 8. vsebuje ostanke pesticidov, ki presegajo predpisane mejne vrednosti ostanka, in iz ocene tveganja izhaja, da je škodljivo za zdravje ljudi ali se uvršča v kategorijo spojin, za katere ni mogoče postaviti spodnje varne meje izpostavljenosti;
 9. vsebuje ostanke pomožnih tehnoloških sredstev oziroma drugih snovi, ki se uporabljajo v proizvodnji živil za katere iz ocene tveganja izhaja, da so škodljiva za zdravje ljudi;
 10. vsebuje, je sestavljen, ali izvira iz neodobrenega gensko spremenjenega organizma;
 11. vsebuje vitamine oziroma minerale, za katere iz ocene tveganja izhaja, da so zaradi količine ali kemijske oblike škodljivi za zdravje ljudi;
 12. je z ionizirajočim sevanjem obsevano živilo, ki ni na seznamu živil, katere je dovoljeno obsevati, niso izpolnjeni predpisani pogoji za obsevanje, ali če obsevano živilo ni označeno na predpisan način;
 13. presega mejne vrednosti radioaktivne kontaminacije v živilih in iz ocene tveganja izhaja, da so škodljiva za zdravje;
 14. vsebuje snovi ali sestavine, katerih uporaba je v živilih prepovedana ali pa ni skladna z omejitvami iz Uredbe 1925/2006/ES;
 15. vsebuje sveže meso, ki izvira od živali, kjer ni bil opravljen ante in post mortem pregled;
 14. je označeno kot živilo brez glutena ali vsebuje gluten v količini, ki presega dovoljeno količino po posebnem predpisu;
 15. vsebuje alergene, ki niso označeni;
 18. mu je potekel rok uporabe z oznako "porabiti do";
 16. so nepravilno opredeljene lastnosti živila, ki vplivajo na varnost živila;
 17. zaradi spremenjenih lastnosti (okusa, vonja, gnitja, kvarjenja in razkroja) ni primerno za prehrano ljudi;
 18. so sestava ali organoleptične lastnosti živila (okus, vonj, videz) zaradi fizikalnih, kemičnih, mikrobioloških ali drugih procesov tako spremenjene, da so namensko neuporabna;
 19. je onesnaženo s primesmi ali tujki (fizikalni dejavniki tveganja);
 20. vsebuje neodobreno novo živilo oziroma ni dokazil o zgodovini varne uporabe;
 21. so bili pri izdelavi uporabljeni aditivi za živila, ki ne ustrezajo kriterijem čistosti;
 22. je pakirano v embalažo, za katero je dokazano, da sprošča zdravju škodljive snovi;
 23. ni označeno v skladu z navodili o načinu hranjenja oziroma priprave, kadar je to glede na naravo živila to potrebno;
 24. iz ocene tveganja izhaja, da je živilo škodljivo za zdravje ljudi ali neustrezno za prehrano ljudi.
- (3) Dodatne kriterije za zahteve iz prejšnjega odstavka določi minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.

53. člen

(zdravstvene zahteve za osebe, ki prihajajo v stik z živil)

- (1) V pridelavi, predelavi in distribuciji živil ne smejo delati osebe, ki so prenašalci povzročiteljev nalezljivih bolezni, zaradi česar bi lahko neposredno ali posredno preko živil ogrožali zdravje potrošnika.

- (2) Predpis, ki določa zdravstvene zahteve za osebe, ki pri delu v pridelavi, predelavi in distribuciji živil, izda minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

54. člen

(zakol živali za lastno domačo porabo izven klavnice)

- (1) Živali za lastno domačo porabo se lahko zakoljejo izven registriranega ali odobrenega obrata za zakol živali.
- (2) Za lastno domačo porabo je dovoljeno zaklati domače parkljarje, razen goveda in kopitarjev, gojeno divjad, perutnino in lagomorfe .
- (3) Živali, namenjene za zakol za lastno domačo porabo, morajo biti v reji od rojstva ali najmanj 3 mesece, v primeru domačih parkljarjev in gojene divjadi, oziroma najmanj 1 mesec v primeru perutnine in lagomorfov.
- (4) Pri zakolu živali iz prvega odstavka tega člena mora rejec zagotoviti, da se živali usmrtijo šele po omamljanju, v skladu z metodami in posebnimi zahtevami iz Priloge I Uredbe 1099/2009/ES in da se upoštevajo določbe predpisov v zvezi z zdravjem in zaščito živali, sledljivostjo živali ter ravnanjem z živalskimi stranskimi proizvodi.
- (5) Natančnejše pogoje glede opreme, prostorov, števila živali, ki jih je dovoljeno zaklati ter vrste evidenc, določi minister.

55. člen

(prodaja živil na premičnih stojnicah izven tržnic)

- (1) Prodaja živil na premičnih stojnicah izven tržnic mora izpolnjevati pogoje iz 22. člena tega zakona.
- (2) Poleg izpolnjevanja pogojev iz prejšnjega odstavka mora izvajalec živilske dejavnosti za prodajo živil na premični stojnici izven tržnic pred pričetkom prodaje pridobiti dovoljenje lastnika zemljišča.
- (3) Če je premična stojnica na zemljišču, ki sodi v varovalni pas državne ali občinske ceste, mora izvajalec živilske dejavnosti poleg dovoljenja iz prejšnjega odstavka pridobiti tudi soglasje upravljalca ceste.
- (4) Upravljavlec ceste izda soglasje iz prejšnjega odstavka, če postavitve premične stojnice v varovalnem pasu ni v nasprotju s predpisi s področja varnosti cestnega prometa.
- (5) Izvajalec dejavnosti, ki je registriran ali odobren v drugi državi članici v skladu s predpisi Unije in prodaja živila na premičnih stojnicah izven tržnic ali izven organiziranih prireditev mora pri Upravi za to dejavnost registrirati obrat v skladu s šestnajstim odstavkom 25. člena tega zakona.

56. člen

(aditivi, encimi, arome, arome dima in ekstrakcijska topila v živilih)

- (1) Izvajalec živilske dejavnosti lahko daje na trg le aditive, encime, arome in arome dima ali živila, nastala z uporabo aditivov, encimov, arom in arom dima, kot to določajo predpisi Unije s tega področja.
- (2) Pri proizvodnji živil ali njihovih sestavin lahko izvajalec živilske dejavnosti uporablja le dovoljena ekstrakcijska topila ustrezne čistosti, v skladu s pogoji uporabe in v količinah, da niso presežene mejne vrednosti ostankov.
- (3) Podrobnejše pogoje iz prvega odstavka tega člena predpiše vlada, če ni s predpisi Unije drugače določeno.
- (4) Podrobnejše pogoje za uporabo ekstrakcijskih topil v živilih iz drugega odstavka tega člena določi minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.

57. člen
(obogatena živila)

- (1) Izvajalci živilske dejavnosti lahko dajejo na trg, predelujejo ali uporabljajo le tista obogatena živila, ki izpolnjujejo pogoje, določene v predpisih Unije.
- (2) V skladu z drugim odstavkom 11. člena Uredbe 1925/2006/ES minister, pristojen za zdravje v soglasju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano predpiše pogoje za obvezno dodajanje vitaminov ali mineralov oziroma omejitev uporabe določenih drugih snovi v proizvodnji določenih živil in način označevanja.

58. člen
(nova živila)

- (1) Izvajalci živilske dejavnosti lahko dajejo na trg, predelujejo ali uporabljajo le tista nova živila, ki izpolnjujejo pogoje, določene v predpisih Unije.
- (2) Za posvetovanje v skladu z drugim odstavkom 4. člena Uredbe 2015/2283/EU je pristojni organ Uprava.

59. člen
(obsevana živila)

- (1) Izvajalci živilske dejavnosti lahko dajejo na trg, predelujejo ali uporabljajo le tista živila in živilske sestavine, obsevane z ionizirajočim sevanjem (obsevana živila), ki izpolnjujejo pogoje, določene v predpisih.
- (2) Natančnejše pogoje iz prejšnjega odstavka določi minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.

VII. PREHRANSKA DOPOLNILA IN ŽIVILA ZA POSEBNE SKUPINE

60. člen
(sestava, proizvodnja in dajanje na trg prehranskih dopolnil)

- (1) Prehranska dopolnila se lahko dajejo na trg le v predpisani sestavi, v količinah, ki ne škodujejo zdravju in v predpakirani obliki, ki omogoča njihovo uživanje v odmerjenih majhnih količinskih enotah.
- (2) Prehranska dopolnila lahko vsebujejo vitamine, minerale, aminokisljine, maščobne kisline, vlaknine, rastline in rastlinske izvlečke, mikroorganizme ter druge snovi s hranilnim ali fiziološkim učinkom, pod pogojem, da je njihova varnost v prehrani ljudi znanstveno utemeljena.
- (3) Za proizvodnjo prehranskih dopolnil se lahko uporabijo samo vitamini in minerali in njihove oblike v skladu s predpisi Unije o seznamu vitaminov in mineralov ter njihovih oblik, ki se lahko dodajajo prehranskim dopolnilom.
- (4) Dajanje prehranskih dopolnil, namenjenih osebam, mlajših od 12 mesecev, na trg, ni dovoljeno.
- (5) V primeru dvoma pri posameznem izdelku ali gre za prehransko dopolnilo ali zdravilo, se uporabi predpis, ki ureja zdravila.
- (6) Vlada z uredbo določi podrobnejše pogoje glede sestave, proizvodnje in načina dajanja prehranskih dopolnil v promet.

61. člen

(označevanje, predstavljanje in oglaševanje prehranskih dopolnil)

- (1) Označevanje, predstavljanje in oglaševanje prehranskih dopolnil mora biti v skladu s predpisi, ki urejajo zagotavljanje informacij o živilih potrošniku ter prehranske in zdravstvene trditve na živilih in s tem zakonom.
- (2) Pri označevanju, predstavljanju in oglaševanju se prehranskim dopolnilom ne sme pripisovati lastnosti preprečevanja, zdravljenja ali ozdravljenja bolezni pri ljudeh.
- (3) Označevanje, predstavljanje in oglaševanje prehranskih dopolnil ne sme vključevati nobenih navedb, ki bi navajale ali namigovala, da z uravnoteženo in pestro prehrano na splošno ni mogoč vnos ustreznih količin hranil.
- (4) Oglaševanje in promocija prodaje prehranskih dopolnil, namenjenih osebam od 12 mesecev do treh let ni dovoljeno.
- (5) Dajanje brezplačnih prehranskih dopolnil ali prehranskih dopolnil po znižanih cenah, vzorcev prehranskih dopolnil ali prehranskih dopolnil v katerikoli drugi obliki za promocijske namene, neposredno ali posredno preko sistema zdravstvenega varstva ali preko zdravstvenih delavcev oziroma sodelavcev ni dovoljeno.
- (6) Označene količine vitaminov, mineralov, aminokislin, maščobnih kislin, vlaknin, rastlin in rastlinskih izvlečkov, mikroorganizmov ter drugih snovi s hranilnim ali fiziološkim učinkom, ki jih vsebuje prehransko dopolnilo, morajo predstavljati povprečne vrednosti.
- (7) Vlada z uredbo določi podrobnejše pogoje in zahteve glede označevanja, predstavljanja in oglaševanja prehranskih dopolnil.

62. člen

(oglaševalsko sporočilo za prehranska dopolnila)

- (1) Za namen varovanja javnega zdravja sta predstavljanje in oglaševanje prehranskih dopolnil pri izdajateljih televizijskih medijev in ponudnikih avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo, na spremnih gradivih ali katerih koli drugih sredstvih javnega obveščanja, vključno s sodobnimi tehnološkimi orodji ali verbalno komunikacijo oblikovana na način, da se prepreči zavajanje potrošnikov z možnostjo zamenjave učinkov prehranskega dopolnila z učinki zdravila.
- (2) Vlada podrobneje določi vsebino in obliko predstavljanja in oglaševanja.

63. člen

(živila na osnovi predelanih žit in otroška hrana, ki izpolnjujejo posebne zahteve zdravih dojenčkov in majhnih otrok)

- (1) Živila na osnovi predelanih žit in otroška hrana, ki izpolnjujejo posebne zahteve zdravih dojenčkov in majhnih otrok ter so namenjena dojenčkom, ki se odstavljajo od dojenja, in majhnim otrokom kot dopolnilo k prehrani oziroma za njihovo postopno prilagajanje na običajno hrano se tržijo, izdelujejo in označujejo v skladu z Direktivo 2006/125/ES.
- (2) Podrobnejše pogoje trženja, izdelovanja in označevanja iz prejšnjega odstavka v skladu z Direktivo 2006/125/ES določi minister, pristojen za zdravje.

64. člen

(prepoved oglaševanja živil za posebne zdravstvene namene, pripravljene za zadovoljitev potreb dojenčkov)

- (1) Sestava in informacije na živilu za posebne zdravstvene namene, pripravljeno za zadovoljitev potreb dojenčkov mora biti v skladu z zahtevami določenimi v Uredbi 609/2013/ES, Delegirani uredbi Komisije 2016/128/EU in tem zakonom.
- (2) Oglaševanje živil za posebne zdravstvene namene, pripravljene za zadovoljitev potreb dojenčkov ni dovoljeno. Prepoved velja tudi za oglaševanje prek storitev informacijske družbe, v publikacijah specializiranih za nego dojenčkov in znanstvenih publikacijah.

65. člen
(prepoved oglaševanja začetnih formul za dojenčke)

- (1) Označevanje, predstavljanje in oglaševanje začetnih formul za dojenčke in nadaljevalnih formul mora biti v skladu z zahtevami določenimi v Uredbi 609/2013/ES, Delegirano uredbo Komisije 2016/127/EU, s predpisi, ki urejajo zagotavljanje informacij o živilih potrošniku in tem zakonom.
- (2) Prepovedano je oglaševanje začetnih formul za dojenčke. Prepoved velja tudi za oglaševanje prek storitev informacijske družbe, v publikacijah specializiranih za nego dojenčkov in znanstvenih publikacijah.

66. člen
(prva prijava)

- (1) Za učinkovitejši nadzor nad prehranskimi dopolnili, živila za posebne zdravstvene namene, začetnimi in nadaljevanimi formulami za dojenčke ali popolnimi prehranskimi nadomestki za nadzor nad telesno težo na trgu v Republiki Sloveniji mora nosilec živilske dejavnosti obvestiti pristojni organ (v nadaljnjem besedilu: prva prijava), v primeru spletne prodaje v druge države članice, kjer je obveznost prve prijave predpisana pa tudi pristojnim organom te države članice.
- (2) Nosilec živilske dejavnosti je dolžan pristojni organ iz prejšnjega odstavka obveščati o spremembi sestave izdelka in o prenehanju prodaje živila.
- (3) Za prvo prijavo o dajanju živila na trg po tem zakonu se plačujejo pristojbine.
- (4) Podrobnejše pogoje glede pristojnih organov, prve prijave ter roke in višino pristojbin, določi vlada z uredbo.

VIII. MIKROBIOLOŠKI MERILA ZA ŽIVILA, ZOONOZE, REZIDUA IN ONESNAŽEVALA

67. člen
(mikrobiološka merila)

- (1) Izvajalci dejavnosti zagotavljajo, da živila izpolnjujejo skladnost z mikrobiološkimi merili, vzorčenje in analize, v vseh stopnjah pridelave, predelave in distribucije živil, vključno s prodajo na drobno, v okviru postopkov, ki temeljijo na načelih HACCP ter izvajanjem dobre higienske prakse.
- (2) Zmanjšanje števila vzorčnih enot, zmanjšanje pogostosti vzorčenja, dodatne pogoje za vzorčenje, analize in mikrobiološke parametre, določi minister, v kolikor ni s predpisi Unije določeno drugače.

68. člen
(program monitoringa zoonoz)

- (1) Uprava, ZIRS in NIJZ pripravijo skupni letni program monitoringa zoonoz in njihovih povzročiteljev v skladu z Direktivo 2003/99/ES (v nadaljnjem besedilu: program monitoringa zoonoz), in sicer:
 - Uprava v delu, ki se nanaša na živali, krmo, živila ter z njimi povezane prostore in opremo, razen živil iz druge alineje tega odstavka,
 - ZIRS v delu, ki se nanaša na živila za posebne skupine, prehranska dopolnila in pitno vodo,

- NIJZ v delu, ki se nanaša na ljudi.
- (2) Pri pripravi programa monitoringa zoonoz sodelujeta Nacionalni veterinarski inštitut Veterinarske fakultete Univerze v Ljubljani (v nadaljnjem besedilu: NVI) in Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (v nadaljnjem besedilu: NLZOH).
 - (3) Program monitoringa zoonoz obsega spremljanje zoonoz in njihovih povzročiteljev ter spremljanje z njimi povezane protimikrobne odpornosti, epidemiološko preiskavo izbruhov alimentarnih okužb in izmenjavo podatkov, povezanih z zoonozami in njihovimi povzročitelji.
 - (4) Usklajeni program monitoringa zoonoz oziroma njihovih povzročiteljev izvedejo Uprava, ZIRS in NIJZ v okviru svojih pristojnosti ob sodelovanju NVI in NLZOH.
 - (5) Koordinacijo pri pripravi programa monitoringa zoonoz, poročanju na EFSA o trendih in virih zoonoz, skupaj s podatki iz tretjega odstavka tega člena, ter pripravi Letnega nacionalnega poročila o zoonozah in povzročiteljih zoonoz, izvaja Uprava.
 - (6) Uprava je kontaktna točka za sodelovanje z Evropsko Komisijo in EFSA.
 - (7) Uradni in drugi laboratoriji, ki opravljajo analize vzorcev izvajalcev dejavnosti, morajo o nenavadnem pojavu povzročiteljev zoonoz (npr. neobičajno število, virulenca, odpornost proti protimikrobnim zdravilom), ki ima lahko škodljive posledice za javno zdravje, nemudoma obvestiti pristojni organ iz prvega odstavka tega člena in na zahtevo tega organa sodelovati v postopku preverjanja in ocenjevanja ugotovitev laboratorija. Organi iz prvega odstavka tega člena se morajo o primerih iz prejšnjega stavka medsebojno obveščati.
 - (8) Uradni laboratoriji so dolžni hraniti izolate povzročiteljev zoonoz v skladu s programom monitoringa zoonoz.
 - (9) Če izvajalec dejavnosti ugotovi ali utemeljeno sumi, da bi lahko živilo škodljivo vplivalo na zdravje ljudi, mora obvestiti Upravo oziroma ZIRS v okviru svojih pristojnosti, in zagotoviti hranjenje živila ali primerne vzorca tega živila do odločitve tega organa o nadaljnjih ukrepih. Če je to živilo že dano na trg in je lahko vzrok za izbruh alimentarne okužbe, organ iz prejšnjega stavka obvesti NIJZ.
 - (10) Če se pojavi izbruh ali sum izbruha alimentarne okužbe ali nenadni pojav povzročiteljev zoonoz iz sedmega odstavka tega člena, mora izvajalec dejavnosti zagotoviti da uradni ali drug laboratorij na zahtevo Uprave oziroma ZIRS posreduje izolate, pridobljene iz vzorcev, ki jih odvzamejo izvajalci dejavnosti.
 - (11) Izvajalci dejavnosti pristojnemu organu na njegovo zahtevo predložijo rezultate sekvenciranja celotnih genomov lastnih preiskav, kadar so povezani z izbruhom ali sumom izbruha alimentarne okužbe.
 - (12) Natančnejšo vsebino, način izvajanja programa monitoringa zoonoz ter način izmenjave podatkov in poročanja določi minister v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravje.

69. člen

(nadzor zoonoz in povzročiteljev zoonoz)

- (1) Če ni s predpisi Unije določeno drugače, minister za doseganje ciljev Unije za zmanjševanje razširjenosti zoonoz in povzročiteljev zoonoz iz 4. člena Uredbe 2160/2003/ES določi obveznosti izvajalcev dejavnosti, pravila za odkrivanje zoonoz in njihovih povzročiteljev, vključno s pravili za vzorčenje in laboratorijske preiskave, način obveščanja o ugotovitvi zoonoze ali povzročitelja zoonoze, ukrepe v primeru ugotovitve zoonoze ali povzročitelja zoonoze in v primeru izbruha okužbe z živali pri ljudeh, posebne zahteve glede cepljenja, uporabe zdravil in zaviralnih substanc, vrsto in vsebino dokumentacije, ki jo vodi izvajalec dejavnosti ter čas hranjenja dokumentacije in način obveščanja o vselitvah in izselitvah živali ter drugih podatkih, potrebnih za doseganje ciljev Unije.
- (2) Kadar so v skladu s predpisi Unije dopustna odstopanja od zahtev za sheme testiranja, potrebnih za verifikacijo doseganja ciljev iz prvega odstavka tega člena, izvajalec dejavnosti vlogo za odobritev odstopanj vloži na Upravo.

- (3) Kadar je s predpisi Unije določeno, da se lahko pristojni organ odloči za ponovno uradno vzorčenje zaradi suma na lažne rezultate, izvajalec dejavnosti vlogo za ponovno uradno vzorčenje vloži na Upravo.
- (4) Za potrjevanje programov nadzora izvajalcev dejavnosti in njihovih sprememb iz drugega odstavka 7. člena Uredbe 2160/2003/ES in za pridobitev dovoljenja v skladu s pod (c) drugega odstavka 2. člena Uredbe 1177/2006/ES, izvajalec dejavnosti vlogo na Upravo.
- (5) Podrobnejšo vsebino vloge ter potrebne podatke in dokumentacijo iz drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena določi minister.
- (6) Laboratoriji, sodelujoči v programih nadzora iz 12. člena Uredbe 2160/2003/ES, ki opravljajo laboratorijske preiskave vzorcev izvajalcev dejavnosti, morajo obvestiti Upravo o ugotovitvi povzročitelja zoonoze v vzorcih izvajalca dejavnosti in nepravilnem vzorčenju.
- (7) Laboratorij, ki se nahaja v drugi državi članici, se lahko določi v skladu z 12. členom Uredbe 2160/2003/ES za laboratorij za laboratorijske preiskave vzorcev izvajalcev dejavnosti, odvzetih za izvajanje programov nadzora zoonoz in povzročiteljev zoonoz, če je v tej državi določen za sodelovanje v programih nadzora zoonoz in povzročiteljev zoonoz.
- (8) Za določitev laboratorija v skladu z 12. členom Uredbe 2160/2003/ES, laboratorij vloži vlogo na Upravo.
- (9) V primeru, če določeni laboratorij preneha izpolnjevati enega ali več pogojev za določitev iz 12. člena Uredbe 2160/2003/ES, Uprava prekliče določitev laboratorija.
- (10) Podrobnejše pogoje iz šestega, osmega in devetega odstavka tega člena določi minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.
- (11) Izvajalci dejavnosti so upravičeni do nadomestila za zaklane ali usmrčene in uničene živali, če jih zaradi predpisanih ukrepov v primeru ugotovitve posebej določenih zoonoz ali povzročiteljev zoonoze pri določenih vrstah in kategorijah živali, zakoljejo ali usmrtijo in uničijo, če:
 - na predpisan način obvestijo Upravo o ugotovitvi zoonoze ali povzročitelja zoonoze,
 - izvajajo predpisano vzorčenje za odkrivanje zoonoz in povzročiteljev zoonoz,
 - izvedejo predpisane ukrepe ob ugotovitvi zoonoze ali povzročitelja zoonoze salmonеле,
 - izvajajo predpisane ukrepe za zmanjševanje tveganja za vnos zoonoz ali povzročiteljev zoonoz v rejo živali.
- (12) Nadomestilo iz prejšnjega odstavka se določi po tržni vrednosti živali. Nadomestilo se zmanjša za vse stroške, ki niso nastali neposredno zaradi pojava zoonoze ali povzročitelja zoonoze pri živali in bi izvajalcu dejavnosti nastali tudi sicer, in vse prihodke, ki jih izvajalec dejavnosti dobi s prodajo teh živali ali proizvodov iz teh živali.
- (13) Postopek za izplačilo nadomestila se prične z vlogo, ki jo izvajalec dejavnosti vloži na Upravo.
- (14) Posebej določene zoonoze ali povzročitelje zoonoz iz enajstega odstavka, vrste in kategorije živali iz enajstega odstavka, postopek za določitev tržne vrednosti ali tržne vrednosti živali iz dvanajstega odstavka tega člena, vsebino vloge in predpisano dokumentacijo iz trinajstega odstavka tega člena ter postopek za izplačilo odškodnine določi minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.

70. člen

(ostanki farmakološko aktivnih snovi)

- (1) Veterinarji in izvajalci živilske dejavnosti ter druge fizične in pravne osebe, ki se ukvarjajo s proizvodnjo živil in krme, morajo preprečevati škodljive posledice, ki lahko nastanejo zaradi prisotnosti ostankov farmakološko aktivnih snovi in njihovih ostankov v živalih in živilih.
- (2) Prepovedano je:
 - dajanje na trg določenih snovi, ki imajo hormonalno ali tirostatično delovanje in beta-agonistov za uporabo pri živalih, katerih meso in proizvodi so namenjeni prehrani ljudi, razen za določene izjemne namene, če ni s predpisi Unije določeno drugače,
 - uporaba snovi iz prejšnje točke in drugih snovi določenih s predpisi Unije pri živalih, razen za določene izjemne namene, če ni določeno drugače s predpisi Unije ali predpisi ministra,

- dajanje na trg ali v zakol za prehrano ljudi živali ter dajanje na trg in predelava mesa živali, pri katerih so bila uporabljena ali pri katerih je bila ugotovljena prisotnost snovi iz prejšnje točke
- (3) Seznam snovi in izjemne namene iz prejšnjega odstavka ter pogoje in pravila za dajanje na trg in uporabo teh snovi pri živalih podrobneje določi minister.
- (4) Uprava pripravi nacionalni načrt nadzora uporabe farmakološko aktivnih snovi, ki so odobrene kot zdravila za uporabo v veterinarski medicini ali kot krmni dodatek, ter prepovedanih ali nedovoljenih farmakološko aktivnih snovi in njihovih ostankov v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije 2022/1646/EU in Delegirano uredbo Komisije 2022/1644/EU.
- (5) Uporaba prepovedanih in nedovoljenih snovi ali snovi ali zdravil za uporabo v veterinarski medicini, ki so dovoljena v skladu s predpisi Unije, za namene ali pod pogoji, ki niso določeni v predpisih Unije ali podzakonskih predpisih, pri živalih za proizvodnjo živil, ni dovoljena in se šteje za nezakonito zdravljenje, razen izjem, določenih s predpisi Unije.

71. člen

(onesnaževala v živilih)

- (1) Izvajalci živilske dejavnosti lahko dajejo na trg, ali uporabljajo kot surovino ali sestavino v živilih le tista živila, ki izpolnjujejo pogoje glede mejnih vrednosti onesnaževal, določenih v predpisih Unije.
- (2) Živil, ki presegajo mejne vrednosti onesnaževal, ni dovoljeno razstrupljati s kemijskimi postopki oziroma mešati z živil, ki so skladna z zakonodajo.
- (3) Natančnejše pogoje iz prvega odstavka tega člena določi minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.

72. člen

(spremljanje in poročanje glede onesnaževal)

- (1) Uprava pripravi in pošlje vsako leto Evropski komisiji načrt nadzora onesnaževal v živilih.
- (2) Za izvajanje uradnega nadzora prisotnosti onesnaževal v živilih in sporočanje podatkov na EFSA je pristojna Uprava, razen za prehranska dopolnila in živila za posebne skupine, za kar je pristojen ZIRS.
- (3) Natančnejše pogoje iz prvega odstavka tega člena določi minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.

IX. POSEBNE DOLOČBE ZA KRMO

73. člen

(poslovanje s krmo)

- (1) Proizvodnja, predelava, prevoz, skladiščenje krme od vključno primarne pridelave do dajanja na trg, krmljenje živali, uvoz in izvoz krme morajo potekati ob upoštevanju pogojev, določenih s predpisi Unije.
- (2) V primeru uporabe živalskih stranskih proizvodov, ki niso namenjeni prehrani ljudi, v proizvodnji hrane za hišne živali živalskega izvora in posamičnih krmil živalskega porekla poteka proizvodnja, prevoz, skladiščenje in dajanje na trg tudi s predpisanimi pogoji Unije na področju živalskih stranskih proizvodov, ki niso namenjeni prehrani ljudi.
- (3) Krma se lahko daje na trg kot posamično krmilo, krmna mešanica, hrana za hišne živali, krmni dodatek ali kot premiks.
- (4) Natančnejše pogoje za izvajanje tretjega odstavka 2. člena in drugega odstavka 10. člena Uredbe 183/2005/ES določi minister za kmetijstvo.

74. člen
(označevanje in predstavlanje krme)

- (1) Nosilci dejavnosti poslovanja s krmo, ki dajejo krmo na trg, morajo zagotoviti, da je krma označena in predstavljena v skladu s predpisi Unije.
- (2) Proizvodi, ki so namenjeni uporabi v krmni verigi, morajo biti jasno označeni, podatki pa morajo biti točni, preverljivi in ustrezati dejanskim lastnostim krme.
- (3) Označevanje in predstavlanje krme ne sme zavajati uporabnika glede nameravane uporabe ali lastnosti krme.
- (4) Na oznaki krmnih proizvodov se ne sme navajati trditev, da krma preprečuje ali zdravi bolezen, razen v primeru medicirane krme, kokcidostatikov in histomonostatikov, da ima krma posebne prehranske lastnosti, razen dovoljenih pri dietetični krmi, farmakoloških in imunoloških lastnosti, lastnosti, ki jih krma nima in poudarjati lastnosti, ki jih imajo tudi sorodni proizvodi.
- (5) Krma, ki se daje na trg v Republiki Sloveniji, mora biti označena v slovenskem jeziku.

75. člen
(ekološka krma)

- (1) Ekološka krma mora biti pridelana in proizvedena pod pogoji in po postopkih, določenih s predpisi Unije.
- (2) Natančnejše pogoje iz prejšnjega odstavka določi minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.

76. člen
(medicirana krma in vmesni proizvodi)

- (1) Izvajalci dejavnosti na področju krme lahko proizvajajo, skladiščijo, prevažajo, dajejo na trg, uporabljajo in izvažajo medicirano krmo in vmesne proizvode pod pogoji, določenimi s predpisi Unije.
- (2) Uporaba medicirane krme za preventivne namene je prepovedana.
- (3) Način poročana o porabi ter zbiranje podatkov o obsegu prodaje in uporabi protimikrobnih zdravil pri živalih) in obliko veterinarskega recepta za medicirano krmo določi minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.

77. člen
(dajanje na trg vmesnih proizvodov in poročanje o porabi ter zbiranje podatkov o obsegu prodaje in uporabi protimikrobnih zdravil pri živalih)

- (1) Za izvajanje tretjega odstavka 4. člena Uredbe 2019/4/EU je dovoljeno dajanje na trg vmesnih proizvodov med obrati, ki so odobreni ali registrirani v skladu s 13. členom Uredbe 2019/4/EU.
- (2) Za izvajanje četrtega odstavka 4. člena Uredbe 2019/4/EU se v zvezi z zahtevami za zbiranje podatkov o obsegu prodaje in uporabi protimikrobnih zdravil pri živalih uporabljajo določbe Delegirane uredbe Komisije (EU) 2021/578 z dne 29. januarja 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/6 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z zahtevami za zbiranje podatkov o obsegu prodaje in uporabi protimikrobnih zdravil pri živalih (UL L št. 123 z dne 9. 4. 2021, str. 7).

78. člen
(uvoz in trgovanje – dostopnost seznama zdravil za uporabo v veterinarski medicini)

Za izvajanje 12. člena Uredbe 2019/4/EU se za ugotavljanje, ali so zdravila za uporabo v veterinarski medicini dovoljena v Republiki Sloveniji, uporablja seznam zdravil za uporabo v veterinarski medicini, ki

je objavljen na spletnih straneh Javne agencije Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke.

79. člen

(sistemi zbiranja in odstranitve neuporabljenih proizvodov ali proizvodov s pretečenim rokom uporabnosti)

- (1) Za izvajanje prvega odstavka 18. člena Uredbe 2019/4/EU nosilci dejavnosti poslovanja s krmo zagotovijo, da se:
 - medicirana krma neživalskega izvora in vmesni proizvodi, ki se niso porabili ali jim je pretekel rok uporabe, zbirajo in odstranijo v skladu z uredbo, ki ureja odpadke;
 - medicirana krma živalskega izvora in medicirana krma, ki vsebuje snovi živalskega izvora, ter vmesni proizvodi, ki se niso porabili ali jim je pretekel rok uporabe, zbirajo in odstranijo kot živalski stranski proizvod kategorije 2 v skladu s predpisi, ki urejajo izvajanje gospodarske javne službe ravnanja s stranskimi živalskimi proizvodi kategorij 1 in 2.
- (2) Za izvajanje tretjega odstavka 18. člena Uredbe 2019/4/EU so lokacije zbirališč ali odlagališč ter drugi ustrezni podatki za kmete, rejce živali, veterinarje in druge na voljo na spletnih straneh Uprave in ministrstva, pristojnega za okolje, v okviru osrednjega spletnega mesta državne uprave.

80. člen

(krmni dodatki in premiksi)

- (1) Nosilci dejavnosti poslovanja s krmo lahko dajejo na trg, predelujejo ali uporabljajo le tiste krmne dodatke in premikse, ki izpolnjujejo pogoje, določene s predpisi Unije.
- (2) Imetniki živali lahko uporabljajo v vodi za pitje živali samo tiste krmne dodatke, ki izpolnjujejo pogoje določene s predpisi unije.
- (3) Šteje, da voda za pitje živali ne izpolnjuje zahtev iz prvega odstavka 3. člena Uredbe 1831/2003/ES, če:
 - vsebuje krmne dodatke, ki nimajo dovoljenja za dajanje na trg in za uporabo v vodi za pitje pri ciljni živalski vrsti;
 - je najvišja dovoljena vsebnost aktivne snovi krmnega dodatka oziroma najvišja vsebnost krmnega dodatka v vodi za pitje ciljne živalske vrste, ki je določena s predpisi Unije presežena in iz ocene tveganja izhaja, da je voda za pitje živali škodljiva za zdravje živali.
- (4) Natančnejše pogoje za izvajanje drugega odstavka 3. člena Uredbe 1831/2002 ES in pogoje za proizvodnjo, skladiščenje, dajanje na trg za namen izvoza in izvoz krmnih dodatkov, predmešanic in krmnih mešanic, ki vsebujejo krmne dodatke, ki nimajo dovoljenja za dajanje na trg in uporabo v Skupnosti določi minister.

81. člen

(nezaželene snovi iz obsega Direktive 32/2002/EGS)

- (1) Proizvodi za prehrano živali se lahko dajejo na trg, uporabljajo ali uvažajo na ozemlje Republike Slovenije, če vsebnost neželenih snovi ne presega najvišje dovoljene mejne vrednosti, določene v predpisih Unije, ki urejajo nezaželene snovi v krmi.
- (2) Proizvodov za prehrano živali, v katerih so najvišje dovoljene mejne vrednosti neželenih snovi iz Priloge I Direktive 32/2002/EGS v krmi presežene, se za namene redčenja ne sme mešati z istimi ali drugimi proizvodi za prehrano živali.
- (3) Natančnejše pogoje iz tega člena določi minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.

82. člen
(pogoji za zagotavljanje varnosti krme)

- (1) Nosilci dejavnosti poslovanja s krmo morajo zagotavljati varnost krme v vseh fazah pridelave, proizvodnje, skladiščenja, distribucije in uporabe.
- (2) Zlasti se šteje, da krma ne izpolnjuje zahtev glede varnosti iz 15. člena Uredbe 178/2002/ES, če:
 1. vsebnost neželenih snovi v krmih proizvodih presega najvišje dovoljene mejne vrednosti, določene v predpisih Unije ali v nacionalnih predpisih;
 2. krma ne ustreza mikrobiološkim kriterijem, določenih s predpisi Unije ali v nacionalnih predpisih;
 3. vsebnost učinkovin protimikrobnih veterinarskih zdravil in antiparazitikov v neciljni krmi po neizogibnem prenosu presega najvišje mejne vrednosti, določene s predpisi Unije ali v nacionalnih predpisih
 4. vsebuje ostanke farmakoloških snovi ali biocide in iz ocene tveganja izhaja, da je škodljivo za zdravje živali ali ljudi;
 5. krma vsebuje krmne dodatke, ki nimajo dovoljenja Unije za dajanje na trg;
 6. je najvišja vsebnost aktivne snovi krmnega dodatka oz. najvišja vsebnost krmnega dodatka v ciljni krmi presežena, in iz ocene tveganja izhaja, da je škodljivo za zdravje živali ali ljudi;
 7. vsebuje ostanke pesticidov, ki presegajo najvišje dovoljene količine, predpisane s predpisi Unije in iz ocene tveganja izhaja, da je škodljivo za zdravje ljudi in živali ali obstaja znanstvena negotovost glede varnosti za potrošnika;
 8. krma vsebuje neodobren gensko spremenjen organizem;
 9. vsebuje prepovedane snovi;
 10. je krma nedovoljeno izpostavljena ionizirajočemu sevanju ali drugemu tehnološkemu postopku, ki lahko škodljivo vpliva na zdravje ljudi in živali;
 11. če se v njih ugotovi snovi, za katere ni predpisana najvišja mejna vsebnost ali se ugotovi mikrobiološka kontaminacija, vendar pa ocena tveganja potrdi tveganja za zdravje živali ali ljudi ali za okolje.;
 12. iz ocene tveganja izhaja, da je krma škodljivo za zdravje živali, ljudi ali okolje.
- (3) Dodatne kriterije glede zahtev iz prejšnjega odstavka določi pristojni minister.

83. člen
(prepovedi in omejitve glede uporabe)

1. Prepovedano je krmljenje prežvekovalcev s proteini živalskega porekla, razen v primerih, določenih s predpisi Unije.
2. Prepovedano je krmljenje pomij rejnim živalim, razen pri kožuharjih, in kanibalizem, razen v primerih, določenih s predpisi Unije.
3. Prepovedano je krmljenje živali s prepovedanimi snovmi, določenimi s predpisi Unije.

84. člen
(doniranje krme)

- (1) Doniranje krme je brezplačno zagotavljanje krme s strani darovalca krme, namenjene končnemu prejemniku krme, in se šteje za dajanje krme v promet v skladu z določbami Uredbe 178/2002/ES.
- (2) Donatorji krme so pravne in fizične osebe, ki se ukvarjajo s pridelavo, predelavo, distribucijo ali prodajo. Donator krme podari krmo končnemu prejemniku krme. Z donirano krmo se ne sme trgovati.

- (3) V skladu s predpisi Unije in nacionalnimi predpisi so predmet doniranja za namene krmljenja živali lahko živila, krma oziroma živalski stranski proizvodi, ki niso namenjeni prehrani ljudi.
- (4) Končni prejemnik krme, ki se mu daruje krma za krmljenje živali za proizvodnjo živil, ki se dajejo na trg, mora biti registriran ali odobren v skladu s predpisi, ki urejajo krmo.
- (5) Ne glede na prejšnji odstavek se registracija ne zahteva za končne prejemnike krme, ki opravlja eno ali več dejavnosti iz drugega odstavka 2. člena Uredbe 183/2005/ES.
- (6) Končni prejemnik živalskih stranskih proizvodov namenjenih za krmljenje, ki skrbi za zapuščene živali in jih krmi z bivšimi živali živalskega izvora (kot ŽSP kategorije 3), mora biti registriran v skladu s predpisi, ki urejajo živalske stranske proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi.
- (7) Obrati, iz katerih se daje živalska krma, morajo biti odobreni ali registrirani v skladu z 9. in 10. členom Uredbe 183/2005/ES.
- (8) Registracija se ne zahteva za maloprodajne obrate (retail), ki donirajo hrano za hišne živali.

85. člen **(prejemniki donirane krme)**

- (1) Krma za živali se lahko donira končnemu prejemniku krme, ki skrbi za:
 - zapuščene živali;
 - živali, ki se uporabljajo v terapevtske namene in
 - lastne živali.
- (2) Za darovanje krme končnemu prejemniku iz prve in druge alineje prejšnjega odstavka se šteje tudi dajanje krme nepridobitni pravni osebi, ki skrbi za zapuščene živali ali živali, ki se uporabljajo v terapevtske namene.
- (3) Donacija krme za živali končnemu prejemniku iz tretje alineje prvega odstavka tega člena vključuje zagotavljanje krme za živali za:
 - socialno šibko osebo, ki skrbi za svoje živali in so upravičenci do denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka v skladu s predpisi, ki urejajo socialno varstvo;
 - osebo ali gospodarstvo prizadeto v naravni nesreči ali katastrofi, ki skrbi oziroma ima v lasti svoje živali;
 - drugi prejemniki za katere donator oceni, da so potrebni pomoči.

86. člen **(pogoji za doniranje)**

- (1) Donira se lahko samo krma, ki je varna v skladu z določbami Uredbe 178/2002/ES.
- (2) Ob izpolnjevanju pogoja iz prejšnjega odstavka se lahko podari živalska krma, ki ni primerna za prodajo zaradi pomanjkljivosti v kakovosti, embalaži, označevanju, teži ali drugih podobnih razlogov, vključno s krmo, ki ji je potekel rok uporabnosti.
- (3) Nekdanja živila živalskega izvora, označena z datumom »uporabno do« ali »uporabno najmanj do«, se lahko po preteku tega datuma podarijo končnemu prejemniku izključno kot živalski stranski proizvod kategorije 3 in v skladu s pravili predpisov, ki urejajo živalske stranske proizvode.
- (4) Odpadki iz gostinske dejavnosti (živila, proizvedena oziroma pripravljena v obratih javne prehrane in gastronomskih oddelkih v prodajalnah, ne glede na to, ali so že bila postrežena končnemu potrošniku ali ne), se ne smejo darovati kot krma.
- (5) Podrobnejše pogoje glede zagotavljanja sledljivosti in evidence za doniranje krme predpiše določi minister.

X. MATERIALI IN IZDELKI NAMENJENI ZA STIK Z ŽIVILI

87. člen

(splošni pogoji za dajanje na trg)

Materiali in izdelki, namenjeni za stik z živili se lahko dajejo na trg, če so skladni z zahtevami tega zakona ter z Uredbo 1935/2004/ES.

88. člen

(proizvodnja in promet z materiali in izdelki, namenjenimi za stik z živili)

- (1) Nosilci dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živili, ki proizvajajo, predelujejo ter prvi dajejo v promet v Republiki Sloveniji materiale in izdelke, namenjene za stik z živili, morajo registrirati svoje obrate pri ZIRS.
- (2) Postopek registracije obrata nosilca dejavnosti iz prejšnjega odstavka se začne z vlogo nosilca dejavnosti, ki jo posreduje ZIRS.
- (3) ZIRS vpiše podatke o nosilcu dejavnosti in njegovih obratih v register obratov iz 97. člena tega zakona in nosilcu dejavnosti po uradni dolžnosti izda izpis iz registra.
- (4) Če nosilec dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živili, ki je proizvedel, predelal ali prvi dal v promet v Republiki Sloveniji material ali izdelek, namenjen za stik z živili, utemeljeno sumi, da material ali izdelek, namenjen za stik z živili, ni v skladu s 3. členom Uredbe 1935/2004/ES, takoj sproži postopke za umik iz prometa, če material ali izdelek ni več pod njegovim neposrednim nadzorom, in o tem obvesti pristojni organ, potrošnike ter vse udeležence v distribucijski verigi.
- (5) Podrobnejše pogoje glede registracije iz prvega odstavka tega člena, zahtevane podatke v vlogi iz drugega odstavka tega člena ter umika in obveščanja nosilcev dejavnosti iz prejšnjega odstavka določi vlada.

89. člen

(posebni ukrepi za določene materiale in izdelke, namenjene za stik z živili)

- (1) Keramični izdelki, regenerirana celuloza folija ter dude in tolažilne dude so materiali ali izdelki, namenjeni za stik z živili, ki se proizvajajo v skladu z dobro proizvodno prakso, tako da v normalnih ali predvidljivih pogojih uporabe njihove sestavine ne prehajajo v živila v količinah, ki bi lahko:
 - ogrožale zdravje ljudi,
 - povzročale nesprejemljivo spremembo v sestavi živil, ali
 - povzročale poslabšanje njihovih organoleptičnih lastnosti.
- (2) Minister, pristojen za zdravje, določi podrobnejše zahteve za regenerirano celulozno folijo, keramične izdelke ter dude in tolažilne dude.
- (3) Vlada lahko v skladu s 6. členom Uredbe 1935/2004/ES sprejme posebne ukrepe za določene materiale in izdelke, če ti niso določeni s predpisi Unije.

XI. VSTOP V UNIJO IN IZVOZ ŽIVIL IN KRME

90. člen

(vstop v Unijo živil, materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živili in krme)

- (1) Dovoljen je vstop v Unijo živil, materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živili in krme, ki izpolnjujejo pogoje, določene v predpisih Unije in nacionalnih predpisih.

- (2) Izvajalec živilske dejavnosti, dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilo, oziroma dejavnosti poslovanja s krmo, ki uvaža blago iz teh dejavnosti, mora predhodno uradno obvestiti pošiljko in jo predložiti v uradni nadzor organu v skladu s predpisi Unije, pristojnemu za nadzor iz 4. člena tega zakona. Organ, pristojen za nadzor iz 4. člena tega zakona, izvaja uradni nadzor pri vstopu v Unijo živil, materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilo in krme na mestih, ki jih določi.
- (3) Pravila uradnega nadzora pri vstopu v Unijo živil in krme se uporabljajo tudi pri uradnem nadzoru pošiljk živil in krme živalskega izvora v tranzitu kot zahteva EU zakonodaja.
- (4) Pogostost izvajanja identifikacijskih in fizičnih pregledov živil ter materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilo, določijo organi, pristojni za nadzor iz 4. člena tega zakona, če ni predpisana s predpisi Unije.
- (5) Če mora izvajalec dejavnosti za vstop blaga, izzetega iz uradnega nadzora na mejnih kontrolnih točkah v skladu z 48. členom Uredbe 2017/625/EU, v Unijo, pridobiti dovoljenje, vlogo za izdajo dovoljenja vložiti pri Upravi ali ZIRS.
- (6) Natančnejše pogoje in način izvedbe postopka vstopa živil, materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilo, ali krme iz prvega in petega odstavka tega člena in vsebino vloge iz petega odstavka tega člena predpiše minister, če ni s predpisi Unije določeno drugače.

91. člen

(izvoz in ponovna odprema živil, materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilo in krme)

- (1) Živilo, material ali izdelek, namenjen za stik z živilo ali krma, ki se izvaža ali ponovno odpremlja, mora izpolnjevati pogoje določene s predpisi Unije, če predpisi namembne tretje države ne določajo drugače.
- (2) Ne glede na prejšnji odstavek se živilo, material ali izdelek, namenjen za stik z živilo ali krma, ki ne izpolnjuje pogojev, določenih s predpisi Unije, z izjemo živil, ali materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilo, ki so škodljivi za zdravje ljudi, ali krme, ki ni varna, lahko izvažajo ali ponovno odpremljajo iz Unije, če se pristojni organi namembne tretje države s tem izrecno strinjajo po tem, ko so bili seznanjeni o razlogih zaradi katerih se zadevno živilo, material ali izdelek, namenjen za stik z živilo ali krma ne sme dati na trg v Uniji.
- (3) Če so izpolnjeni pogoji iz prejšnjega odstavka, pristojni organ v Republiki Sloveniji dovoli ponovno odpremo, če so izpolnjeni tudi pogoji za ponovno odpremo pošiljke v namembno tretjo državo.
- (4) V primeru obstoja dvostranskega sporazuma, sklenjenega med Unijo ali eno od njenih držav članic in namembno tretjo državo, se za izvoz ali ponovno odpremo živila, materiala ali izdelka, namenjenega za stik z živilo ali krme uporabijo določbe tega sporazuma.
- (5) Izvajalec živilske dejavnosti, dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živilo oziroma dejavnosti poslovanja s krmo, ki živilo, material ali izdelek, namenjen za stik z živilo ali krmo izvaža, plača pristojbino, katere višino in način plačila določi vlada.

92. člen

(veterinarsko spričevalo za izvoz živil živalskega izvora in krme)

- (1) Oblika in vsebina veterinarskega spričevala (v nadaljnjem besedilu: vzorec) za izvoz živil živalskega izvora in krme je določena s predpisi namembne tretje države.
- (2) Izvajalec živilske dejavnosti oziroma dejavnosti poslovanja s krmo, ki živilo ali krmo izvaža (izvoznik) pripravi vsebino vzorca veterinarskega spričevala na podlagi pogojev, ki jih pridobi v namembni tretji državi, in ga v elektronski obliki pošlje Upravi.
- (3) Ne glede na prvi odstavek tega člena vsebino in obliko obrazca pripravi Uprava, če tako določa sporazum z namembno tretjo državo.
- (4) Izvajalec živilske dejavnosti oziroma dejavnosti poslovanja s krmo, ki živilo ali krmo izvaža, odgovarja za škodo, ki nastane kot posledica zavrnitve uvoza določene pošiljke s strani namembne

tretje države zaradi neustreznega obrazca, ki ni v skladu z zahtevami države uvoznice glede oblike in vsebine spričevala.

- (5) Izvajalec živilske dejavnosti oziroma dejavnosti poslovanja s krmo, ki živilo ali krmo izvaža, je dolžan vnaprej najaviti izvoz živila ali krme.
- (6) Postopek priprave veterinarskih spričeval za izvoz pošiljk živali, živalskih proizvodov in krme in postopek najave pošiljk ter način zagotavljanja sledljivosti izdanih veterinarskih spričeval za izvoz živil živalskega izvora in krme določi minister.

93. člen

(vloga za izvoz po predhodnem postopku preverjanja pogojev)

- (1) Če izvajalec živilske dejavnosti oziroma poslovanja s krmo želi izvažati v državo, za katero še ni pripravljen izvoznih spričeval, in je zahtevana predhodna izpolnitev vprašalnika njihove države ali predhodni pregled sistema nadzora ali podpis protokola o sodelovanju, mora vložiti vlogo pri pristojnem organu in plačati pristojbino.
- (2) Višino in način plačila pristojbine določi vlada.

94. člen

(dokumenti za namen izvoza živil in krme neživalskega izvora izdana na podlagi vloge stranke)

- (1) Izpolnjevanje pogojev za namen izdaje dokumenta, na vlogo izvajalca živilske dejavnosti, dejavnosti materialov in izdelkov namenjenih za stik z živilo oziroma dejavnosti poslovanja s krmo, ki živilo, material ali izdelek namenjen za stik z živilo ali krmo izvaža ali ponovno izvaža, in ki je v Republiki Sloveniji registriran oziroma odobren kot proizvajalec živil, materialov in izdelkov namenjenih za stik z živilo in krme neživalskega izvora za namene izvoza živil, materialov in izdelkov namenjenih za stik z živilo in krme neživalskega izvora, potrdi pristojni organ iz prvega, drugega ali četrtega odstavka 4. člena tega zakona z izdajo dokumenta.
- (2) Višino in način plačila pristojbine za izdajo dokumenta iz prejšnjega odstavka določi vlada.

XII. ZBIRKE PODATKOV

95. člen

- (1) Pristojni organi iz 3. in 4. člena tega zakona, v okviru svojih pristojnosti, vodijo in upravljajo registre.
- (2) Organ lahko po uradni dolžnosti zaradi neizpolnjevanja pogojev za vpis izbriše obrat iz registra, če to izhaja iz drugih uradnih evidenc.
- (3) Uprava samodejno izvede uskladitev podatkov o imenu in naslovu izvajalca dejavnosti, če je prišlo do spremembe nosilca kmetijskega gospodarstva v Registru kmetijskih gospodarstev po zakonu, ki ureja kmetijstvo.
- (4) Če pristojni organ iz 3. ali 4. člena, če ugotovi, da se posamezna dejavnost v obratu ne izvaja, pozove izvajalca dejavnosti, da se v 15 dneh od poziva opredeli glede izvajanja dejavnosti. Če se izvajalec dejavnosti ne odzove, Uprava obratu ali posamezni dejavnosti pripiše informacijo o prenehanju dejavnosti.
- (5) Za dostop do registrov ZIRS je zahtevana srednja raven zanesljivosti sredstva elektronske identifikacije, ki zagotavlja srednjo stopnjo zanesljivosti v izkazano identiteto osebe, z namenom preprečitve nevarnosti zlorabe ali spreminjanje identitete.

96. člen
(registri obratov)

- (1) Registre živilskih in krmnih obratov iz tega člena vodita in upravljata MKGP in Uprava ter IRSKGLR v delu, ki se naša na njihove pristojnosti. Register živilskih obratov izvajalcev dejavnosti s področja živil za posebne skupine in prehranskih dopolnil in register izvajalcev dejavnosti, ki proizvajajo, predelujejo in prva dajejo v promet materiale in izdelke, namenjene za stik z živili vodi in upravlja ZIRS.
- (2) V registrih obratov, ki jih vodi Uprava in IRSKGLR, se vodijo naslednji podatki:
- številka odobritve,
 - edinstvena številka obrata ali identifikacijska številka, če je na voljo,
 - za fizične osebe podatki iz CRP,
 - za poslovne subjekte podatki iz PRS,
 - podatki o obratu, vključno s telefonsko številko in elektronskim naslovom za namen komuniciranja
 - podatki o izvajalcu živilske dejavnosti oziroma dejavnosti poslovanja s krmo,
 - dejavnosti, ki jih izvaja obrat,
 - dejavnosti, ki so predmet dovoljenja ali posebnega dovoljenja iz 23. člena tega zakona,
 - opis živil in postopkov pri dejavnosti obrata,
 - podatki o prevoznih sredstvih, premičnih obratih, stojnicah in prodajnih avtomatih živil.
- (3) V registrih obratov, ki jih vodi ZIRS, se vodijo naslednji podatki:
- edinstvena številka obrata,
 - podatki o nosilcu živilske dejavnosti ali nosilcu dejavnosti s področja materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živili,
 - ime in priimek, telefonska številka in elektronski naslov kontaktne osebe obrata,
 - podatki o obratu,
 - podatki o dejavnostih, ki jih izvaja obrat,
 - podatki o vrsti živil ali materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živili,
 - podatki o spletni prodaji.
- (4) Podrobnejšo vsebino in postopke za vpis v register iz tega člena predpiše pristojni minister.

97. člen
(evidenca priznanih naravnih mineralnih vod)

- (1) V evidenco priznanih naravnih mineralnih vod Uprava po uradni dolžnosti vpiše:
1. ime priznane označbe naravne mineralne vode;
 2. ime izvira;
 3. kraj izkoriščanja;
 4. ime imetnika priznane označbe;
 5. razvrščanje in označevanje glede na vsebnost ogljikovega dioksida;
 6. številko in datum izdaje odločbe o priznanju naravne mineralne vode.
- (2) Podatki o priznanih naravnih mineralnih vodah glede označbe, imena izvira in kraja izkoriščanja se objavijo na spletni strani Uprave.

98. člen
(pridobivanje in uporaba podatkov)

- (1) Za namen zagotavljanja varnosti in skladnosti hrane, materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živili in krme organi iz 3. in 4. člena tega zakona pridobivajo, uporabljajo in obdelujejo podatke, vključno z osebnimi podatki, iz naslednjih zbirk podatkov, ki jih upravljajo državni organi, javni zavodi in agencije, izvajalci javnih služb, izvajalci nalog iz drugih prenesenih dejavnosti uradnega nadzora ali občine ter drugi pooblaščen organi:
1. centralnega registra prebivalstva (EMŠO in davčna številka, datum rojstva, datum smrti, osebno ime, stalno prebivališče v Republiki Sloveniji, začasno prebivališče v Republiki Sloveniji, prebivališče v tujini, naslov za vročanje, podatek o skrbniku in vrnitvi poslovne sposobnosti, kontaktna številka mobilnega telefona in elektronski naslov za vročanje);
 2. poslovnega registra Slovenije (matična številka, davčna številka, datum vpisa in izbrisa, pravnoorganizacijska oblika subjekta, naziv (polno ime, kratko ime), naslov oziroma sedež, šifra in naziv glavne dejavnosti in preostalih dejavnosti po standardni klasifikaciji dejavnosti, podatki o družbenikih, njihovih identifikacijskih številkah, poslovnih deležih in osebah, pooblaščenih za zastopanje, oziroma ustanoviteljih in zastopnikih, podatki o številki transakcijskega računa, povprečno število zaposlenih na podlagi delovnih ur, letno poročilo, stroški);
 3. zbirk podatkov, ki se vodijo v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo;
 4. zbirk podatkov s področja zdravil, kemikalij;
 5. zbirk podatkov iz katastra nepremičnin (podatki o prostorskih enotah, hišnih številkah, parcelah, stavbah in delih stavb, ki se vodijo v katastru nepremičnin v skladu z zakonom, ki ureja kataster nepremičnin, vključno s podatki o lastniku in upravljavcu, in sicer EMŠO ali matična številka, ime in priimek oziroma firma ali ime, naslov stalnega prebivališča oziroma naslov sedeža);
 6. zbirk podatkov informatizirane glavne knjige zemljiške knjige (podatke o lastniku ali zakupniku zemljiške parcele, in sicer za pravne osebe podatek o firmi oziroma naslovu, sedežu in matični številki, za fizične osebe podatek o imenu in priimku, naslovu stalnega prebivališča in EMŠO);
 7. zbirk carinskih podatkov o uvozu in izvozu kmetijskih pridelkov ali živil;
 8. zbirk podatkov Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (podatki o zemljiščih, ki so v lasti Republike Slovenije, površina v lasti sklada in v najemu, firmo ali ime in priimek, EMŠO ali matična številka ter sedež ali naslov zakupnika teh zemljišč, številka pogodbe, podatek o poravnanih obveznostih do sklada); povezovalni znak je matična številka ali EMŠO ali katastrska parcela;
 9. zbirk podatkov Agencije Republike Slovenije za okolje;
 10. zbirk podatkov o vodah;
 11. vodne knjige Direkcije Republike Slovenije za vode (šifra rabe vode, naziv rabe vode, številka in datum odločbe, tip odločbe, oseba, na katero se odločba nanaša, skupna površina namakanja, podatki o namakanju);
 12. zbirk podatkov o ekološko pomembnih območjih;
 13. zbirk podatkov o onesnaženosti zemljišč in vod;
 14. zbirk podatkov iz prostorskega informacijskega sistema, ki se vodijo v skladu s predpisi o prostorskem načrtovanju;
 15. zbirk podatkov s področja regionalne politike;
 16. iz evidence registriranih vozil (podatke o posameznem vozilu, lastniku vozila ali osebi, na katero je vozilo registrirano, EMŠO ali matično številko; povezovalni znak je EMŠO ali matična številka);
- (2) Za vodenje in upravljanje zbirk podatkov lahko organi iz 3. in 4. člena tega zakona uporabljajo tudi temeljne topografske načrte, zbirko topografskih podatkov, topografske karte, pregledne karte, ortofoto, podatke digitalnega modela reliefa in druge prostorske podatke.
- (3) Upravljavci načrtov, kart, ortofotov, podatkov digitalnega modela reliefa in drugih prostorskih podatkov iz prejšnjega odstavka posredujejo organom iz 3. in 4. člena tega zakona podatke brezplačno.

- (4) Organi iz 3. in 4. člena tega zakona dostopajo do pisnih in grafičnih podatkov iz zbirk podatkov iz prvega in drugega odstavka tega člena z neposredno elektronsko povezavo, če tehnične možnosti to omogočajo.
- (5) Za vodenje in upravljanje zbirk podatkov lahko organi iz 3. in 4. člena tega zakona v zbirke podatkov z delovnega področja Uprave prevzamejo podatke iz zbirk podatkov iz tega člena za osebe, ki se v zbirke podatkov vpisujejo po lastni volji ali so se dolžne vanje vpisati v skladu z zakonom ali pa so v zbirke podatkov vpisane po uradni dolžnosti.
- (6) Za namen komuniciranja z izvajalci dejavnosti glede izvajanja tega zakona lahko organi iz 3. in 4. člena tega zakona obdelujejo kontaktne podatke izvajalcev dejavnosti (kontaktna številka mobilnega telefona in elektronski naslov).

99. člen **(povezovanje zbirk podatkov)**

- (1) Za izvajanje nalog zagotavljanja varnosti hrane, materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živili in krme se zbirke podatkov, ki jih vodijo organi iz 3. in 4. člena tega zakona povezujejo med seboj in z zbirkami podatkov iz prejšnjega člena.
- (2) Za povezovanje zbirk podatkov z zbirkami podatkov iz prvega in drugega odstavka prejšnjega člena se uporablja davčna številka, EMŠO, matična številka poslovnega subjekta, parcelna številka, številka stavbe ali številka dela stavbe, šifra rabe vode in identifikacijska številka kmetijskega gospodarstva oziroma identifikacijska številka subjekta, ki se dodelita po zakonu, ki ureja kmetijstvo.

100. člen **(dostop do podatkov)**

- (1) Podatki iz zbirk podatkov iz tega zakona niso javni in se lahko uporabljajo samo za namene, določene z zakonom, razen izjem v drugem in tretjem odstavku tega člena.
- (2) Podatki o številki odobritve, lokaciji obrata, vrsti dejavnosti, nosilcu živilske dejavnosti oziroma dejavnosti poslovanja s krmo v odobrenih obratih so javni in se objavijo na osrednjem spletnem mestu državne uprave.
- (3) Podatki o edinstveni številki obrata ali identifikacijski številki, če je na voljo, KMG-MID, lokaciji obrata, vrsti dejavnosti, nosilcu živilske dejavnosti, dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živili oziroma dejavnosti poslovanja s krmo, vključno z imenom in priimkom, če je izvajalec dejavnosti fizična oseba v registriranih obratih, so javno dostopni posamično.
- (4) Ne glede na prvi odstavek tega člena lahko podatke iz zbirk podatkov iz tega zakona pridobivajo znanstveno raziskovalne organizacije za uporabo v statistične, znanstvene in raziskovalne namene na način, ki ne omogoča identifikacije izvajalca dejavnosti.
- (5) Podrobnejša pravila glede načina posredovanja in glede dostopa do podatkov iz tega člena določi pristojni minister.

101. člen **(posredovanje podatkov iz zbirk podatkov za izvajanje zakonsko določenih nalog)**

- (1) Uprava posreduje podatke iz zbirk tega zakona pooblaščenim organizacijam, izvajalcem javnih služb in izvajalcem intervencij skupne kmetijske politike ter drugim državnim organom in občinam, če jih ti potrebujejo za izvajanje zakonsko določenih nalog.
- (2) Uprava omogoči vpogled v zbirke podatkov iz tega zakona osebam, ki opravljajo naloge v pooblaščenih organizacijah, pri izvajalcih javnih služb in pri izvajalcih intervencij skupne kmetijske politike ter osebam v drugih državnih organih in občinah, če jih te osebe potrebujejo za izvajanje zakonsko določenih nalog.

102. člen

(elektronski dostop do podatkov v zbirkah podatkov za nosilca živilske dejavnosti, dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živali)

- (1) Organi iz 3. in 4. člena tega zakona vzpostavijo in vzdržujejo informacijski sistem, ki omogoča elektronsko izmenjavo informacij med računalniško zbirko podatkov organov in nosilcem živilske dejavnosti, dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živali.
- (2) Nosilec živilske dejavnosti, dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živali, ki je vpisan v register obratov, je upravičen do elektronskega dostopa do podatkov v računalniški zbirki podatkov pristojnega organa.
- (3) Nosilec živilske dejavnosti, dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živali je dolžan pristojni organ obvestiti o spremembah, ki vplivajo na upravičenost do elektronskega dostopa takoj po nastanku sprememb.
- (4) Organi iz 3. in 4. člena tega zakona nosilcu živilske dejavnosti, dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živali ukinejo elektronski dostop do zbirk podatkov in podatke izbrišejo, če ugotovijo, da niso več izpolnjeni pogoji za dostop ali če uporabnik to zahteva.
- (5) Organi iz 3. in 4. člena tega zakona v primeru suma na nepravilno oziroma nenamensko uporabo podatkov ali na vnašanje krivih oziroma predruženih podatkov z namenom, da bi se taki podatki uporabljali kot pravi, takoj odvzame elektronski dostop do vnosa podatkov v zbirke podatkov pristojnih organov.
- (6) Podrobnejša pravila glede načina pridobitve dostopa in sporočanja sprememb, vrste in vsebine podatkov, ki so na voljo nosilcu živilske dejavnosti, dejavnosti materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živali za elektronsko izmenjavo, določi pristojni minister.

103. člen

(financiranje zbirk podatkov)

- (1) Zbirke podatkov, ki jih po tem zakonu vodijo in upravljajo organi iz 3. in 4. člena tega zakona, se financirajo iz proračuna.

XIII. PRISTOJBINE ZA IZVAJANJE URADNEGA NADZORA IN STROŠKI URADNEGA NADZORA

104. člen

(pristojbine za izvajanje nadzora pri uvozu)

- (1) Pristojbine za uradni nadzor živil, materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živali in krme živalskega izvora se zaračunavajo v skladu s pod (a) prvega odstavka 82. člena Uredbe 2017/625/EU:
 - za izvajanje prvega odstavka 79. člena Uredbe 2017/625/EU:
 - za izvajanje pod (a) drugega odstavka 79. člena Uredbe 2017/625/EU
- (2) Višino pristojbin, ki ni določena v skladu s prejšnjim odstavkom tega člena, določi vlada.

105. člen

(izračun in plačilo pristojbin Uprave ali ZIRS)

- (1) Pristojbine se na podlagi odločbe pristojnega inšpektorja ali uradnega veterinarja obračunajo po opravljenem pregledu. Za obrate se pristojbine obračunajo mesečno, razen za tiste, ki jih v skladu

z oceno tveganja pristojni inšpektor ali uradni veterinar ne nadzoruje vsak mesec, za katere pa se obračunajo za obdobje od zadnjega nadzora.

- (2) Pristojbine iz prejšnjega člena so prihodek proračuna Republike Slovenije in jih zavezanec plača na podračun Uprave ali ZIRS v skladu s predpisom, ki ureja plačevanje in razporejanje obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov.
- (3) Če je v drugi državi članici že opravljen dokumentacijski oziroma dokumentacijski in identifikacijski pregled pošiljke živali in blaga, ki vstopa v EU v skladu s 53. členom Uredbe 2017/625/EU, se pristojbina v skladu s to uredbo obračuna po opravljenem fizičnem pregledu v višini 50 % predpisane pristojbine.
- (4) Če se dokumentacijski, identifikacijski in fizični pregled pošiljke v Republiki Sloveniji opravljajo na različnih mestih, se pristojbina določi z eno odločbo ob dokumentacijskem pregledu.
- (5) Zavezanec plača pristojbino v 30 dneh od vročitve odločbe.
- (6) Če zavezanec v predpisanem roku pristojbine ne plača, Uprava ali ZIRS pošlje izvršljivo odločbo s potrdilom o izvršljivosti pristojnemu davčnemu organu v izterjavo.

XIV. NADZOR

106. člen (pooblastila)

- (1) Inšpektor za hrano ima poleg pooblastil, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor in v predpisih Unije, še naslednja pooblastila in pristojnosti:
 1. izdajati listine o skladnosti živil neživalskega izvora za izvoz;
 2. pregledovati pošiljke živil neživalskega izvora in spremljajoče listine v skladu s predpisi Unije o varnosti živil ob vnosu;
 3. pregledovati prostore, naprave, postopke, dokumentacijo ter sredstva pri fizičnih in pravnih osebah pod nadzorom uprave;
 4. pregledovati živila neživalskega izvora in listine v skladu s predpisi Unije o skladnosti in varnosti živil v proizvodnji in predelavi;
 5. pregledovati živila in listine v skladu s predpisi Unije o skladnosti in varnosti živil v distribuciji živil;
 6. nadzirati označevanje, oglaševanje in preverjati skladnost označb živil s predpisanimi zahtevami;
 7. spremljati odpoklic, umik oziroma uničenje živil;
 8. dostopati do zbirk podatkov, potrebnih za izvajanje nadzora;
 9. nadzirati pravilnost podatkov v zbirkah podatkov po tem zakonu;
 10. predlagati izbris iz zbirk podatkov po tem zakonu;
 11. odvzeti vzorce za potrebe uradnega nadzora;
 12. predlagati pristojnemu organu izbris, ukinitve spletne strani ali označitev spletne strani kot zavajajoče;
 13. odrediti druge ukrepe in opravi dejanja, za katera je pooblaščen, za doseganje skladnosti s tem zakonom in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter predpisov Unije.
- (2) Uradni veterinar ima poleg pooblastil, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor in v predpisih Unije, še naslednja pooblastila in pristojnosti:
 1. izvajati uradno potrjevanje in izdajati dokumente na vlogo stranke za namen izvoza živil in krme;
 2. odvzeti uradne vzorce, potrebne za laboratorijske preiskave;
 3. odrediti odpravo ugotovljenih nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti in prepovedati ali začasno prepovedati premike živil in krme;
 4. uradno pridržati živila in krmo, kadar je to potrebno iz razlogov zaščite zdravja ljudi ali živali;
 5. odvzeti oziroma odrediti uničenje neskladnih ali nevarnih živil in krme;

6. prepovedati rabo oziroma pečatiti poslovne prostore, naprave, priprave in sredstva pri izvajalcih dejavnosti, če niso skladni z določbami tega zakona;
 7. nadzorovati zaračunavanje in plačevanje pristojbin;
 8. dovoliti premik pošiljk živil in krme po opravljenem predpisanem uradnem pregledu;
 9. voditi predpisane evidence.
 10. dostopati do zbirk podatkov, potrebnih za izvajanje nadzora;
 11. pregledovati krmo v pridelavi, predelavi in distribuciji ;
 12. pregledovati predpisane evidence;
 13. pregledovati dokumentacijo, evidence o rezultatih preiskav in druge listine izvajalcev dejavnosti;
 14. pregledovati dokumentacijo in listine ter opravljati preglede pošiljk živil živalskega izvora, krme in živalske stranske proizvode ob vstopu;
 15. voditi evidenco fizično pregledanih pošiljk in evidenco opravljenih analiz.
- (3) Zdravstveni inšpektor ima poleg pooblastil, ki so določena v predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor in v predpisih Unije, tudi naslednja pooblastila:
1. pristojnemu organu dati predlog za začasno ukinitvev oziroma prekinitvev spletne strani oziroma spletne trgovine, na kateri se ugotovljene kršitve v zvezi s predstavljanjem, oglaševanjem in trženjem izdelka, kadar ni drugega učinkovitega načina za odpravo neskladnosti;
 2. zahtevati, da izvajalec dejavnosti za namen inšpekcijskega nadzora vzorce zagotovi brezplačno;
 3. izdajati dokumente na vlogo stranke za namen izvoza živil ter materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živili
- (4) Inšpektor za vino ima poleg pooblastil, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor in v predpisih Unije, še naslednja pooblastila in pristojnosti:
1. izdajati listine o skladnosti vin za izvoz;
 2. pregledovati pošiljke vina in spremljajoče listine v skladu s predpisi Unije o varnosti živil ob vnosu;
 3. pregledovati prostore, naprave, postopke, dokumentacijo ter sredstva pri fizičnih in pravnih osebah, ki pridelujejo, predelujejo grozdje v vino;
 4. pregledovati vina in listine v skladu s predpisi Unije o varnosti živil v proizvodnji in predelavi;
 5. pregledovati vina in listine v skladu s predpisi Unije o varnosti živil v distribuciji živil;
 6. nadzirati označevanje, oglaševanje in preverjati skladnost označb vin s predpisanimi zahtevami glede varnosti;
 7. spremljati odpoklic, umik oziroma uničenje vina;
 8. dostopati do zbirk podatkov, potrebnih za izvajanje nadzora;
 9. nadzirati pravilnost podatkov v zbirkah podatkov po tem zakonu;
 10. predlagati izbris iz zbirk podatkov po tem zakonu;
 11. odvzeti vzorce za potrebe inšpekcijskega nadzora;
 12. predlagati pristojnemu organu izbris, ukinitvev spletne strani ali označitev spletne strani kot zavajajoče, prepovedati označevanje, oglaševanje, predstavljanje in prodajo blaga, do odprave pomanjkljivosti.

107. člen **(ukrepi)**

- (1) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora lahko inšpektor za hrano poleg ukrepov, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijski nadzor in predpisih Unije, odredi še naslednje ukrepe:
1. prepove dajanje na trg živil, ki niso skladna s predpisanimi zahtevami ali deklariranimi lastnostmi;
 2. prepove uporabo označb oziroma dajanje na trg živil, ki ne izpolnjujejo predpisanih zahtev;
 3. prepove dajanje na trg oziroma oglaševanje živil, ki zavajajo ali bi lahko zavajali potrošnika;

4. odredi odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti ali drugo ukrepanje, da se zagotovi skladnost označevanja, oglaševanja in informiranja potrošnikov glede živil;
 5. nosilcu dejavnosti ali organizaciji za ugotavljanje skladnosti odredi preizkus skladnosti s predpisi za živila, ki so dana na trg;
 6. prepove uporabo listin o skladnosti za živila, ki niso skladna s predpisi;
 7. odredi izbris nosilca živilske dejavnosti iz registra obratov in predlaga upravni enoti, da odvzame dovoljenje za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji v delu, ki se nanaša na živila, če nosilec živilske dejavnosti inšpektorju ne dovoli vstopa v prostor, kjer opravlja dejavnosti, povezane z živilom;
 8. odvzame dokumentacijo ali predmete za ugotavljanje skladnosti z zakonodajo;
 9. odredi izpolnjevanje higienskih zahtev ali kakršno koli drugo ukrepanje, da se zagotovi varnost živil ali skladnost s predpisi, ki urejajo živila;
 10. odredi odpoklic, umik ali uničenje;
 11. dovoli, da se živila uporabijo za drug namen od prvotnega;
 12. odredi odpravo nepravilnosti pri spletnem oglaševanju ali spletnem trženju živil;
 13. začasno pridrži pošiljko živil, za katero obstaja sum, da ne izpolnjuje predpisanih zahtev glede varnosti, dokler se z laboratorijskimi analizami ne ugotovi njena skladnost;
 14. prepove vstop živil, če je s pregledom ali z laboratorijskimi analizami dokazana njihova neskladnost glede varnosti živil in odredi predpisane ukrepe;
 15. odredi druge potrebne ukrepe in opravi dejanja za doseganje skladnosti s tem zakonom in drugimi predpisi, izdanimi na njegovi podlagi.
- (2) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora lahko uradni veterinar poleg ukrepov, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijo in predpisih Unije, odredi še naslednje ukrepe:
1. prepove dajanje na trg živil in krme, če niso varna ali označena na predpisan način;
 2. prepovedati dajanje na trg krme, ki ne ustreza predpisanim in označenim parametrom kakovosti;
 3. prepovedati uporabo krme, ki ne ustreza kriterijem varnosti tega zakona
 4. odrediti odpravo nepravilnosti v proizvodnji, skladiščenju, distribuciji in uporabi krme;
 5. odrediti potrebne ukrepe za zagotovitev skladnosti in varnosti krme;
 6. odrediti odpravo nepravilnosti in prepove dajanje na trg krme, ki ni označena v skladu s predpisi;
 7. prepovedati promet s krmo, ki ji je pretekel rok uporabe;
 8. odrediti skladiščenje krme neživalskega izvora v skladišču, ki je pod carinskim nadzorom.
 9. odredi druge potrebne ukrepe in opravi dejanja za doseganje skladnosti s tem zakonom in drugimi predpisi, izdanimi na njegovi podlagi.
 10. odredi izbris nosilca živilske dejavnosti iz registra obratov in predlaga upravni enoti, da odvzame dovoljenje za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji v delu, ki se nanaša na živila, če nosilec živilske dejavnosti inšpektorju ne dovoli vstopa v prostor, kjer opravlja dejavnosti, povezane z živilom;
 11. prepove uporabo označb oziroma dajanje na trg živil, ki ne izpolnjujejo predpisanih zahtev;
 12. prepove dajanje na trg oziroma oglaševanje živil, ki zavajajo ali bi lahko zavajali potrošnika;
 13. odredi odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti ali drugo ukrepanje, da se zagotovi skladnost označevanja, oglaševanja in informiranja potrošnikov glede živil ;
 14. prepove uporabo listin o skladnosti za živila, ki niso skladna s predpisi;
 15. odvzame dokumentacijo ali predmete za ugotavljanje skladnosti z zakonodajo;
 16. odredi izpolnjevanje higienskih zahtev ali kakršno koli drugo ukrepanje, da se zagotovi varnost živil ali skladnost s predpisi, ki urejajo živila;
 17. odredi odpoklic, umik ali uničenje;
- (3) Kadar pri opravljanju nalog uradnega nadzora zdravstveni inšpektor ugotovi neskladnost z zakonodajo o živilih ob upoštevanju narave neskladnosti in podatkov o preteklih neskladnostih pri zadevnem nosilcu živilske dejavnosti, odredi ustrezne ukrepe v skladu s 14. in 19. členom Uredbe 178/2002/ES, 65. do 67. členom ter 138. členom Uredbe 2017/625/EU, ter s področnimi predpisi, predpisi, ki urejajo inšpekcijski nadzor, in predpisi, ki določajo prekrške.

- (4) Poleg ukrepov iz prejšnjega odstavka zdravstveni inšpektor lahko odredi še naslednje ukrepe:
1. začasno prepovedati proizvodnjo in promet živil ter materialov in izdelkov, namenjenih za stik z živali, za katere se sumi, da predstavljajo tveganje za zdravje, dokler se z laboratorijskim preskušanjem ne ugotovi njihova skladnost oz. varnost;
 2. odrediti odpoklic, umik, odstranitev in uničenje blaga ter po potrebi odobri uporabo blaga za druge namene kot so bili prvotno namenjeni na stroške fizične ali pravne osebe;
 3. prepovedati uvoz neskladnih živil ali materialov in izdelkov, namenjenimi za stik z živali in odrediti, da se na stroške uvoznika uniči ali ponovno odpremi iz Unije;
 4. prepovedati nedovoljeno oglaševanje in predstavljanje;
 5. druge ukrepe in dejanja, za katera je pooblaščen, za doseganje skladnosti s tem zakonom in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, ter predpisov Unije.
 6. Če gre za nujne ukrepe zdravstvenega inšpektorja, s katerim se odvrne neposredna nevarnost za zdravje ljudi, pritožba ne zadrži izvršitve.
- (5) Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora lahko inšpektor za vino poleg ukrepov, ki jih ima po splošnih predpisih, ki urejajo inšpekcijo in predpisih Unije, odredi še naslednje ukrepe:
1. prepove promet z vinom, ki ni skladno s predpisanimi zahtevami varnosti ali deklariranimi lastnostmi;
 2. prepove uporabo označb oziroma promet z vinom, ki ne izpolnjujejo predpisanih zahtev glede varnosti;
 3. odredi izpolnjevanje higienskih zahtev ali kakršno koli drugo ukrepanje, da se zagotovi varnost vina ali skladnost s predpisi, ki urejajo živila;
 4. prepove uporabo surovin in materialov in izdelkov namenjenih za stik z živali, ter izvajanje postopkov oziroma prepove proizvodnjo, predelavo in distribucijo vin, ki niso varna ali obstaja sum, da niso varna;
 5. začasno pridrži pošiljko vina, za katerega obstaja sum, da ne izpolnjuje predpisanih zahtev glede varnosti, dokler se z laboratorijskimi analizami ne ugotovi njena skladnost;
 6. prepove uvoz vina, če je s pregledom ali z laboratorijskimi analizami dokazana njihova neskladnost glede varnosti živil in odredi predpisane ukrepe;
 7. odredi druge potrebne ukrepe in opravi dejanja za doseganje skladnosti s tem zakonom in drugimi predpisi, izdanimi na njegovi podlagi.
- (6) V primerih goljufive prakse iz 21. člena tega zakona ali zavajanja potrošnika glede označevanja, oglaševanja oziroma trženja živil, sme inšpektor za hrano, uradni veterinar, zdravstveni inšpektor ali inšpektor za vino z ustno odločbo na zapisnik osebi takoj prepovedati dajanje na trg živila, krme in materiala in izdelka, namenjenega za stik z živali.
- (7) V nujnih primerih, da bi se zavarovala ali odvrnila nevarnost za zdravje ljudi, lahko inšpektor odredi ukrepe z ustno odločbo na zapisnik.

XV. KAZENSKE DOLOČBE

108. člen

- (1) Z globo od 2.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:
1. da v promet da živilo, ki ni v skladu s predpisanimi zahtevami ali ni označeno v skladu s predpisi;
 2. ne registrira ali odobri obrata in daje v promet živila;
 3. označi z neobvezno označbo živilo v nasprotju z zahtevami nacionalnih določb zakonodaje;
 4. označi z neobvezno označbo živilo ali izdelek, če ni vključen v postopek ugotavljanja skladnosti;
 5. z neobvezno navedbo kakovosti označi kmetijski pridelek ali živilo, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev;
 6. označi naravno mineralno vodo neskladno s postopkom;

7. ne posreduje resničnih podatkov v zbirke podatkov, ki jih vodita in upravljata pristojni ministrstvi oz. pristojni organi;
8. ne obvesti pristojnega organa o rezultatih analiz, ki pokažejo tveganje za zdravje ljudi, zdravje in dobrobiti živali ali varstvo okolja;
9. ne ukrepa in obvesti pristojnega organa v primeru, ko v okviru notranjih kontrol ali druge informacije živilo ali krma ne izpolnjuje pogojev glede varnosti;
10. ne zagotovi izpolnjevanja zahtev v zvezi z živilsko dejavnostjo in dejavnostjo poslovanja s krmo;
11. daje na trg živila ali krmo, ki ne izpolnjuje pogojev
12. če z označevanjem, oglaševanjem oziroma trženjem živil zavaja potrošnika;
13. ne upošteva določb o varstvu interesov potrošnikov, tako da ne zagotovi potrošnikom podlage za izbiro v zvezi z živilo, ki jih uživajo.
14. ne zagotavlja sledljivosti živil in krme v vseh fazah proizvodnje ne zagotovi označitve, ki zagotavlja sledljivost živil ali krme, ki so dana na trg
15. obrat za pridelavo, proizvodnjo, predelavo ali distribucijo živil ali krme ne izpolnjuje predpisanih pogojev glede osebja, higiene, prostorov, opreme, notranjih kontrol in predpisane dokumentacije
16. opravlja dejavnost v obratu, ki ni odobren oziroma registriran
17. dobavlja živila v nasprotju s predpisano dobavo glede majhnih količin živil končnemu potrošniku
18. izvede zakol izven registriranih obratov v nasprotju z dovoljenim odstopanjem
19. prodaja živila na premični stojnici, ki je izven registrirane tržnice
20. dajejo na trg živila ali krmo, ki presegajo mejne vrednosti ostankov pesticidov ali vsebujejo ostanke nedovoljenih pesticidov
21. daje na trg gensko spremenjeno živilo, ki ne izpolnjuje predpisanih zahtev
22. daje na trg živila ali krmo, ki ne izpolnjuje predpisanih zahtev glede radioaktivne kontaminacije
23. ravna v nasprotju s sprejetimi smernicami, ki jih vključijo v sistem notranjih kontrol
24. ne izvede umika ali odpoklica
25. ne obvesti potrošnikov v primeru umika ali odpoklica
26. ne obvesti pristojnega organa v primeru umika ali odpoklica
27. daje na trg aditive, arome, arome dima, encime, ki niso v skladu z zakonodajo ali jih uporabi v živilu v nasprotju s predpisanimi zahtevami
28. uporabi ekstrakcijska topila v nasprotju s predpisanimi zahtevami
29. pri proizvodnji živil ali njihovih sestavin uporablja nedovoljena ekstrakcijska topila ali uporablja ekstrakcijska topila s preseženo mejno vrednostjo ostankov
30. pri proizvodnji živil ali njihovih sestavin uporablja ekstrakcijska topila, ki ne izpolnjujejo kriterijev za čistost
31. daje v promet živila, v katerih uporaba arom dima ni v skladu z zahtevami
32. daje na trg, predeluje ali uporablja nova živila v nasprotju s predpisanimi pogoji
33. daje na trg, predeluje ali uporablja obsevana živila v nasprotju s predpisanimi pogoji
34. ne zagotavlja skladnosti z mikrobiološkimi merili v okviru postopkov, ki temeljijo na načelih HACCP
35. uradni ali drug laboratorij, ki opravlja analize vzorcev, ne obvesti o nenavadnem pojavu povzročiteljev ali drugih škodljivih snoveh za javno zdravje
36. izvajalec ne obvesti Upravo oziroma ZIRS ali če ne zagotovi hranjenje živila ali primerne vzorca živila
37. izvajalec dejavnosti ne zagotovi da uradni ali drug laboratorij ne posreduje izolate v skladu s desetim odstavkom 68. člena ali ne predloži rezultate sekvenciranja celotnih genomov
38. laboratoriji, sodelujoči v programih nadzora iz 12. člena Uredbe 2160/2003/ES, ne obvestijo Uprave
39. ne prepreči škodljivih posledic zaradi prisotnosti ostankov farmakoloških aktivnih snovi in njihovih ostankov v živalih in živilih
40. pri živalih za proizvodnjo živil uporabi snovi, ki so dovoljene za namene ali pod pogoji, ki niso določeni v predpisih Unije ali podzakonskih predpisih

41. daje na trg živila, ki ne izpolnjujejo pogojev glede mejnih vrednosti onesnaževal
 42. obdeluje živila, ki presegajo mejne vrednosti onesnaževal s kemičnimi postopki razstrupljanja oziroma meša neskladna živila z drugimi živili, ki so skladna
 43. proizvodnja, predelava, prevoz in skladiščenje krme, dajanje na trg, krmljenje živali, uvoz in izvoz krme ne poteka v skladu s predpisanimi pogoji
 44. daje na trg krmo, ki ni predpisano označena in predstavljena (označi na krmi podatke o proizvodih v krmi, ki niso točni, preverljivi ali ne ustrezajo dejanskim lastnostim krme
 45. označi ali predstavi krmo ali krmne proizvode na zavajajoč način
 46. obveznih podatkov ob dajanju na trg ne označi v slovenskem jeziku
 47. ne pridelava ali proizvede ekološke krme na predpisan način
 48. ne pridelava ali proizvede medicirane krme v obratu, ki izpolnjuje predpisane pogoje
 49. daje na trg medicirano krmo, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev ali jo označi v nasprotju s predpisanimi pogoji
 50. uporablja medicirano krmo v nasprotju s predpisanimi pogoji
 51. uporablja medicirano krmo v preventivne namene
 52. daje na trg, predeluje ali uporablja krmne dodatke in premikse, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev
 53. ne zagotavlja varnosti krme v vseh fazah proizvodnje, skladiščenja in distribucije
 54. uvaža, daje na trg ali uporablja krmo v nasprotju s prepovedjo
 55. krmi prežvekovalce s proteini živalskega izvora, ki niso dovoljeni
 56. krmi rejne živali v nasprotju s prepovedmi glede pomij in kanibalizma
 57. proizvaja ali daje na trg hrano za hišne živali v nasprotju s predpisanimi zahtevami
 58. uvaža živila ali krmo, ki ne izpolnjuje je predpisanih pogojev
 59. ne najavi pošiljke ali krme, ki jo uvaža
 60. izvažata ali ponovno izvažata pošiljke v nasprotju s predpisanimi zahtevami
 61. ne najavi pošiljke, ki jo izvažata ali ponovno izvažata
 62. da na trg prehranska dopolnila, ki vsebujejo neodobrene oblike vitamine in mineralov
 63. pri označevanju, predstavljanju ali oglaševanju prehranskim dopolnilom vključuje navedbe, ki navajajo ali namigujejo, da z uravnoteženo in pestro prehrano na splošno ni mogoč vnos ustreznih količin hranil
 64. da na trg prehransko dopolnilo, ki je brezplačno ali po znižanih cenah ali v obliki vzorcev za promocijske namene, neposredno ali posredno preko sistema zdravstvenega varstva ali preko zdravstvenih delavcev ali sodelavcev
 65. da v promet živila na osnovi predelanih žit ali otroške hrane, ki ne izpolnjujejo posebnih zahtev
 66. sestava in informacije o živilu za posebne zdravstvene namene, pripravljene za zadovoljitev potreb dojenčkov ni v skladu s zakonom;
 67. oglašuje živila za posebne zdravstvene namene, pripravljene za zadovoljitev potreb dojenčkov
 68. označuje, predstavlja ali oglašuje začetne formule za dojenčke ali nadaljevalne formule
 69. oglašuje začetne formule za dojenčke
 70. ne obvesti pristojnega organa (izvede prve prijave) o dajanju na trg prehranskih dopolnil, živil za posebne zdravstvene namene, začetnih formul za dojenčke in nadaljevalnih formul ali popolnih prehranskih nadomestkov za nadzor nad telesno težo na trg v Republiki Sloveniji ali pristojne organe drugih držav članic, kjer je obveznost prve prijave predpisana,
 71. ne obvesti pristojnega organa iz prvega odstavka 67. člena tega zakona o spremembi sestave ali prenehanju prodaje živila
 72. da na trg materiale in izdelke, namenjene za stik z živili, ki niso v skladu s pogoji
 73. proizvaja, predeluje ali prva daje v promet v Republiki Sloveniji materiale in izdelke, namenjene za stik z živili, in ne registrira svojega obrata pri ZIRS
 74. proizvaja, predeluje ali prva daje v promet v Republiki Sloveniji materiale in izdelke, namenjene za stik z živili in pri tem utemeljeno sumi, da material ali izdelek, namenjen za stik z živili ni v skladu s 3. členom Uredbe 1935/2004/ES, ne izvede postopkov za umik iz prometa in ne obvesti pristojnega organa, potrošnikov ter udeležencev v distribucijski verigi.
- (2) Z globo od 800 do 5.000 evrov se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, če stori dejanje iz prejšnjega odstavka

- (3) Z globo od 200 do 1.000 eurov se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.
- (4) Z globo od 200 do 1.000 eurov se za prekršek kaznuje posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

109. člen

- (1) Z globo od 10.000 do 50.000 eurov se za prekršek kaznuje pravna oseba, če:
1. daje na trg živila, ki niso varna;
 2. daje na trg krmo, ki ni varna;
 3. ne zagotavlja informacij o živilih in sledljivosti;
 4. pristojnemu inšpektorju ne omogoči nemotenega opravljanja inšpekcijskega nadzorstva ali ga pri tem ovira ali če mu ne da zahtevanih listin, podatkov, pojasnil ali potrebnih predmetov ali če v določenem roku ne ravna v skladu z izvršljivo odločbo, s katero je pristojni inšpektor odredil izvršitev ukrepov, ki jih določa ta zakon;
 5. ne upošteva prepovedi dajanja na trg določenih snovi, ki imajo hormonalno ali tirostatično delovanje in beta-agonistov za uporabo pri živalih, katerih meso in proizvodi so namenjeni prehrani ljudi;
 6. pri živalih za proizvodnjo živil uporabi prepovedane in nedovoljene snovi;
 7. dajanje na trg določenih snovi, ki imajo hormonalno ali tirostatično delovanje in beta-agonistov za uporabo pri živalih, katerih meso in proizvodi so namenjeni prehrani ljudi;
 8. da na trg prehranska dopolnila z vsebnostjo sestavin v količini, ki škoduje zdravju;
 9. pri označevanju, predstavljanju ali oglaševanju prehranskim dopolnilom pripisuje lastnosti preprečevanja, zdravljenja ali ozdravljenja bolezni pri ljudeh;
 10. da na trg prehranska dopolnila namenjena osebam, mlajšim od 12 mesecev;
 11. oglašuje ali promovira prodajo prehranskih dopolnil, namenjenih osebam od 12 mesecev do 3 let.
- (2) Z globo 3.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje samostojni podjetnik posameznik, če stori dejanje iz prejšnjega odstavka.
- (3) Z globo od 1.500 do 2.000 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.
- (4) Z globo od 1.000 do 1.200 eurov se za prekršek kaznuje posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena.

110. člen

(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

111. člen

- (1) Če je prekršek izvedbe goljufive prakse iz prvega odstavka 109. člena tega zakona ponovno storjen, se z globo od 0,5 odstotka do 5 odstotkov letnega prometa pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost ali njihovih podjetij v skupini v predhodnem poslovnem letu kaznuje pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik in posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

XVI. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

112. člen (prepoved zamenljivosti označb)

- (1) Drugi stavek prvega odstavka 50. člena tega zakona se ne uporablja za ime predpakirane naravne mineralne vode, za katero je Uprava ob uveljavitvi tega zakona izdala odločbo o priznanju imena priznane označbe naravne mineralne vode.
- (2) Drugi stavek prvega odstavka 50. člena tega zakona se ne uporablja za ime predpakirane izvirske oziroma namizne vode, če je bilo to ime ob uveljavitvi tega zakona v uporabi za predpakirane vode iz drugega naravnega izvoka ali vrtine.

113. člen (predpisi)

Predpisi, ki veljajo na podlagi Zakona o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 33/01, 110/02-ZGO-1, 45/04-ZdZPKG in 62/04-odločba US), Zakona o veterinarskih merilih skladnosti (ZVMS) (Uradni list RS, št. 93/05, 90/12 – ZdZPVHVVR, 23/13 – ZZZiv-C, 40/14 – ZIN-B in 22/18), Zakona o krmi, Zakona o kmetijstvu, Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilom (ZZUZIS) (Uradni list RS, št. 52/00, 42/02 in 47/04 – ZdZPZ) veljajo do uveljavitve predpisov, izdanih na podlagi tega zakona, če ta zakon ne določa drugače.

114. člen

- (1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehata veljati Zakon o krmi, in Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živilom (ZZUZIS) (Uradni list RS, št. 52/00, 42/02 in 47/04 – ZdZPZ 47/04 – ZdZPZ), razen 15., 15.a, 15.b, 23.a in 34.a člena.
- (2) Z dnem uveljavitve tega zakona v Zakonu o veterinarskih merilih skladnosti prenehajo veljati naslednje določbe:
 - v 2. členu določbe, ki se nanašajo na živila, živalske proizvode in krmo;
 - v 5. členu točke 3., 17., 22., 23., 27., 29., 34., 51. in 53.;
 - v 7. členu drugi odstavek;
 - 8. člen;
- (3) v 10. členu drugi odstavek;
 - 23., 23., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 37., 38., 53., 56., 57. in 58. člen.
- (4) Z dnem uveljavitve tega zakona v Zakonu o kmetijstvu prenehajo veljati naslednje določbe:
 - 59., 60., 63., 64., 65., 66., 80., 136., 148a., 152 a., 155., 173 (del živila) in 178.d člen.

115. člen (prenehanje veljavnosti)

- (1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:
 - Pravilnik o pogojih za proizvodnjo, promet in uporabo medicirane krme Uradni list RS, št. 114/03 in 25/04);
 - Pravilnik o uradnem nadzoru krme neživalskega izvora pri uvozu iz tretjih držav (Uradni list RS, št. 81/07, 5/10 in 50/15);

- Pravilnik o veterinarskih pogojih za sveže meso, namenjeno lokalnemu trgu, in višini pristojbin (Uradni list RS, št. 25/04);
- Pravilnik o monitoringu reziduov (Uradni list RS, št. 139/06).

115. člen
(končna določba)

Ta zakon začne veljati petnajst dni po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.